

Günün sözü

Prezident İlham Əliyev:

Biz ermənilərdən fərqli olaraq hər hansı hərbi cinayət törətmədik. Biz ermənilərdən fərqli olaraq soyqırımı törətmədik. Biz döyüş meydanında qisas aldığımızı. Beləliklə, hazırda sülh üçün vaxt yetişib. Ümid edirik ki, vasitəçiliyə cəhd göstərən beynəlxalq iştirakçılar Ermənistanı şansı əldən buraxmamaqda dilə gətirəcəklər.

Heydər Əliyev milli hədəflərində
Zəngəzur dəhlizi varisliyi

Türkiyə çətin seçim və ciddi sınaq qarşısında

Səhifə ➡ 8

№ 53 (30169) 10 mart 2023-cü il, cümə

Xalq qəzeti

Xalqın qəzeti!

Gündəlik ictimai-siyasi nəşr

1919-cu ildən çıxır

Təsisçi: Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsi və qəzetin redaksiya heyəti

veb-sayt: www.xalqqazeti.az

Dünya bu gün: Çağırışlar və ümidlər

X Qlobal Bakı Forumu işə başladı

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin himayəsi altında və Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə martın 9-da “Dünya bu gün: Çağırışlar və ümidlər” mövzusunda X Qlobal Bakı Forumu işə başlayıb.

Prezident İlham Əliyev Forumun açılış mərasimində iştirak edib.

Əvvəlcə xəbərlər fotosu çəkilirdi. X Qlobal Bakı Forumunu açıq elan edən Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədri İsmail Serageldin dedi:

– Sabahınız xeyir, Zati-aliləri. Xanımlar və cənablar.

Mən böyük şərəf hissi ilə Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin adından həmsədr kimi Qlobal Bakı Forumunun açılışını elan edirəm.

Biz ağır bir zamanədə yaşayırıq. Bu gün görürük ki, müharibələr daha da artır və burada müxtəlif siyasətlər, siyasi həllər zəruri xarakter daşıyır. Buna görə də lazımdır ki, insanlar bir araya gəlsin, icmalar bu işdə iştirak etsin və əslində tarixdən götürülmüş dərslər bundan sonra da bir daha nəzərdən keçirilsin. Biz bir-birimizi ayıran xətləri aşaraq, etnik, irqi və digər cəhətlərə baxmayaraq, ümumbəşəri məqsədlər üçün çalışmalı, mübarizə aparmalıyıq.

Çünki hamımız bu fikirdəyik. Bildiyiniz kimi, BMT 2000-ci ildə Minilliyin İnkişaf Məqsədlərini, 2015-ci ildə isə Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərini qəbul edərək hamımız üçün, bütün bəşəriyyət üçün ümumi bir gündəlik müəyyənləşdirmişdir.

İndi bizim qarşımızda ümumi çağırışlar var. Biz birlik ki, pandemiya dövründə milyonlarla insan həyatını itirdi. Bu gün isə iqlim dəyişikliyi ilə yanaşı, su qıtlığı, ərzaq təhlükəsizliyi daha qabarıq şəkildə ortaya çıxır. Görürük ki, bu gün dünyada nə qədər insan aclıqdan əziyyət çəkir. Bu cür çağırışların həlli yolları tapılmalıdır.

Qlobal Bakı Forumunun məqsədindən danışan İsmail Serageldin

bildirdi: Biz düşünməliyik və necə etməliyik ki, yeni ümidlər yaradaq və gələcəyə – sabaha baxaq. Biz bu yolda addımlayaraq bilməliyik ki, səhv və doğru addımlar nədən ibarətdir və necə etməliyik ki, daha müqavimətli şəkildə irəliləyək. Biz belə bir ümidlə yola çıxaraq müzakirələr aparmaq üçün buraya toplaşmışıq.

Mən böyük məmnuniyyətlə, hörmətli cənab Prezident, Zati-aliləri, sözü Sizə vermək istəyirəm.

Dövlətimizin başçısı Forumun açılış mərasimində çıxış etdi.

(ardı 2-ci səhifədə)

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva 8 Mart – Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə instaqram səhifəsində paylaşım edib

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva 8 Mart – Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə instaqram səhifəsində paylaşım edib.

Birinci vitse-prezidentin paylaşımında qeyd olunub: “Hər bir qadına möhkəm cansağlığı, tükənməz sevgi, sevinc dolu günlər və səadət arzulayıram!”

X Bakı Forumu – qlobal geosiyasi fikir mərkəzi

Səhifə ➡ 10

Səhifə ➡ 12

Həyasızlığın
Paşinyan
zirvəsi

Səhifə ➡ 9

“Yaşıl” şər imperiyası

Səhifə ➡ 8

Latviya və Azərbaycan strateji tərəfdaşlardır

Səhifə ➡ 3

Kür niyə quruyur?

Səhifə ➡ 11

Səhifə ➡ 9

Zəngəzur dəhlizi və Qarabağ

Səhifə ➡ 13

Humanitar dəhliz açıqdır, canilərin yolu isə bağlı...

Səhifə ➡ 13

Dünya bu gün: Çağırışlar və ümidlər

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

(əvvəlki 1-ci səhifədə)

– Sabahınız xeyir xanımlar və cənablar.

Zati-alləri.

Hörmətli qonaqlar.

Sizin hər birinizi Bakıda salamlayıram, X Qlobal Bakı Forumunda iştirakınıza görə təşəkkür edirəm. Əvvəlcə mən Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin (NGBM) İdarə Heyətinin üzvlərini nailiyyətləri münasibətilə təbrik etmək istəyirəm. Mən Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədrləri xanım Vayra Vike-Freyberqa və cənab Serageldinə liderlik keyfiyyətlərinə, Mərkəzin inkişafına töhfələrinə və Qlobal Bakı Forumunun aparıcı beynəlxalq forumlardan birinə çevrilməsi ilə bağlı mühüm nailiyyətlərinə görə xüsusi minnətdarlığımı bildirirəm. Mən bu ilin yanvar ayında Davos Dünya İqtisadi Forumunda, fevralda Münxen Təhlükəsizlik Konfransında iştirak etmişəm, indi isə mart ayında Bakıda Qlobal Forumda iştirak edirəm.

Onu deyə bilərəm ki, Bakı Qlobal Forumunun iştirakçılarının təmsilçilik səviyyəsi və intellektual potensialı aparıcı beynəlxalq konfranslara uyğundur. Əlbəttə ki, bu, həmsədrlərin, bütün idarə heyətinin düşünülmüş və səmərəli fəaliyyətinin təzahürüdür. Burada 60 ölkədən 350 nəfər iştirakçı var. Onların sırasında 50-dən artıq hazırkı və sabiq prezident və baş nazir var. Beləliklə, təxmin edə bilərəm ki, müzakirələrin səviyyəsi kifayət qədər yüksək olacaq. Əlbəttə, ən dəyərlisi beynəlxalq münasibətlərlə bağlı yeni yanaşmalara dair tövsiyələrdir. Mən Forumun proqramı ilə tanış oldum. O, hər zaman olduğu kimi kifayət qədər genişdir. Proqram Yaxın Şərqi, Afrikani və Qərbi Balkanları əhatə edir. Bununla yanaşı, bu gün dünya gündəliyinin aktual məsələləri də müzakirələr mövzusu sırasındadır.

Eyni zamanda, mən Mərkəzin adını dəyişdiyi dəhi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin xatirəsinə və irsinə olan dərin hörmətlə bağlı təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Nizami Gəncəvi Azərbaycanın qədim şəhərlərindən olan özünün doğma Gəncə şəhərində dünyaya göz açıb, yaşayıb, orada vəfat edib və dəfn olunub. Onun müdrikliyi və istedadı Azərbaycan xalqının istedadını və müdrikliyini təcəssüm etdirir.

Mən burada müzakirə ediləcək bəzi mövzularla bağlı öz fikirlərimi və bəzi məlumatlarla bölüşmək istərdim. Panellərdən birinin multilateralizmə həsr olunması məni məmnun etdi. Xüsusilə ona görə ki, Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatında 2019-cu ildə öz üzünə götürdüyü və 120 dövlətin yekdil qərarı ilə daha bir il - 2023-cü ilədək uzadılmış sədrliyini başa çatdırır. Biz böyük ənənələrə sahib, lakin müəyyən dövr ərzində təəssüf ki, bir az passiv Qoşulmama Hərəkatını, - əgər belə demək olarsa, - canlandırmaqda çəlişdik. Bu məqsədlə biz beynəlxalq tədbirlər və üç Zirvə toplantısı təşkil etdik. Biz COVID-19-a dair BMT Baş Assambleyasının Xüsusi Sessiyasının təşkilinin təşəbbüskarı olduq. Biz fəal çalışaraq pandemiya ilə mübarizə sahəsində məlumat bazasının yaradılmasına nail olduq ki, daha sonra o, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı tərəfindən istifadə edildi. Biz Zirvə toplantılarından birini pandemiya ilə mübarizəyə həsr etdik. Biz pandemiyanın ilk aylarında peyvənd millətçiliyinə və peyvəndlərin qeyri-bərabər paylanılmasına etiraz səsimizi ucaltdıq. Biz COVID-19-dan sonra dövr məsələsinə diqqət yönəlttik. Bununla yanaşı, biz əksəriyyəti Qoşulmama Hərəkatına üzv olan 80-dən artıq ölkəyə maliyyə və humanitar yardım etdik. Biz koronavirusla mübarizəni dəstəkləmək üçün Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına 10 milyon ABŞ dolları həcmində birbaşa iana etdik.

Eyni zamanda, biz Qoşulmama Hərəkatının institusional inkişafını təmin etməyə çalışdıq. Bu məqsədlə Qoşulmama Hərəkatının 60 illik tarixində ilk dəfə biz təşəbbüsmüzlə Parlament Şəbəkəsini yaratdıq. Onun ilk iclası Bakıda təşkil edildi. Bundan əlavə, Hərəkatın Gənclər Şəbəkəsi də təsis edildi və onun katibliyi Bakıda yerləşir. Biz bu ilin sonunda sədrliyimiz başa çatdıqdan sonra da səylərimizi davam etdirəcəyik. Çünki biz bugünkü parçalanmış dünyada belə bir Hərəkata böyük ehtiyacın olduğunu görürük.

Azərbaycandakı erməni azlığına gəlincə, Azərbaycan çoxkonfessiyalı, çox-millətli ölkədir. Azərbaycanda azlıqların hüquqları Konstitusiyamız tərəfindən qorunur. Azərbaycanda real vəziyyətlə tanış olan hər kəs deyə bilər ki, Azərbaycan yüksək dini və etnik dözümlülüyü ilə seçilən, müxtəlif etnik qrupların, konfessiyaların nümayəndələrinin dinc və ləyaqətli şəkildə yaşadığı ölkədir. Bir sözlə, əminəm ki, Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində yaşayan ermənilərin həyatı işğal dövründən fərqli olaraq daha yaxşı olacaq. Hər münəqişənin öz tarixi, öz dinamikası və sonu var. Lakin vacib odur ki, ölkələr arasında mübahisələr beynəlxalq hüquq əsasında həll olunsun, onların ərazi bütövlüyü və suverenliyi güc hesabına dəyişdirilməsin. Bu, Azərbaycanın mövqeyidir. Bu mövqə yalnız bizim məsələmizə deyil, dünyadakı bütün münəqişələrə şamil edilir. Biz bu mövqeyi açıq şəkildə bəyan edirik.

Panel müzakirələrdən biri enerji və daşımlar dəhlizlərinə, enerji keçidinə həsr olunub. Sonuncu görüşümüzdən sonra mən qonaqlarımızı məlumatlandırdım istərdim. Ötən ilin iyunundan etibarən xeyli hadisələr baş verib. Əvvəlcə, Azərbaycan və Avropa Komissiyası Enerji Sahəsində Anlaşma Memorandumunu imzalayıblar. Memorandum Bakıda Avropa Komissiyasının sədri xanım Ursula Fon der Layen və mənim tərəfimdən imzalandı. Bu Memorandum hazırda icra olunur. Azərbaycan Avropaya öz təbii qaz təchizatını və ümumi qaz ixracını xeyli artırıb. Əgər biz 2021-ci ildə ümumən 19 milyard kubmetr qaz ixrac etmişdikse, bu il o, 24 milyard kubmetrdən artıq olacaq və onun ən azı yarısı Avropaya nəql ediləcək.

Bu, hazırkı geosiyasi vəziyyəti nəzərə alaraq, Avropa istehlakçıların təbii qaza çıxışının təmin edilməsində onlara birmənalı olaraq yardım etdi və yardım etmək davam edəcək. Biz qaz yataqlarımıza sərmayələrimizi artırmışıq. Hazırda isə görürük və nəinki görürük, bizi həttə ixrac körmərlərinin genişləndirilməsi üzərində işləyirik. Cənub Qaz Dəhlizi istismara verildi. Boru kəmərinin sonuncu hissəsi 2020-ci il dekabrın 31-də istismara verildi. Hazırda iki ildən bir az çox vaxt keçir və biz sistemi genişləndirməliyik - TANAP-ı 16-dan 32 milyard kubmetrə, TAP-ı isə 10-dan 20 milyard kubmetrə. Bu, sırf Avropada artan tələbatla bağlıdır. Belə olmasaydı, biz sərmayə qoymazdıq. Rusiya-Ukrayna müharibəsi başlayandan sonra biz qaz təchizatı və ya onun artırılması ilə bağlı 10-dan artıq Avropa ölkəsindən müraciət almışıq və onun üzərində işləyirik. Təsədüfi deyil ki, Avropa Komissiyası Azərbaycanı etibarlı tərəfdaş adlandırır. Bu, elə bir haldır ki, biz hər zaman etibarlı tərəfdaş olmuşuq.

Biz nefti, neft məhsullarını, təbii qazı, elektrik enerjisini, neft-kimya məhsullarını beynəlxalq bazarlara, o cümlədən Avropa bazarlarına ixrac edirik. Ötən ilin dekabrında Buxarestdə əlamətdar hadisə baş verdi - Azərbaycan, Gürcüstan, Macarıstan və Rumiyyə Avropa Komissiyasının Sədrinin iştirakı ilə yaşıl enerji və onun ötürülməsinə dair Saziş imzaladılar. Biz onun əsasında Azərbaycandan Avropaya çıxarılan külək enerjisi stansiyalarından dönmə xəttini çəkəcəyik. Həmin dönmə xəttinin bir hissəsi Qara dənizin dibi ilə gedəcək. Hazırda biz texniki əsaslandırma prosesini aparırıq.

Həmin layihə ilə bağlı rəhbər komitənin ilk iclası fevral ayında Bakıda təşkil edilib və bu, Avropanın enerji xəritəsində mühüm dəyişiklik olacaq. Biz Avropanın enerji xəritəsini neft və qaz boru kəmərlərinin inşası ilə artıq dəyişmişik, indi isə növbə yaşıl enerjini təmin edəcək elektrik xətlərinədir. Məlumat vermək istəyirəm ki, IX Qlobal Bakı Forumundan indiyədək Azərbaycan dünyanın bir neçə aparıcı enerji şirkətləri ilə müqavilə və anlaşma memorandumları imzalayıb. Bunun nəticəsində Azərbaycanda günəş və külək enerjisindən 25 qıvavat həcmində yaşıl enerji əldə olunacaq. Bu, gözəl nailiyyətdir, Azərbaycanı beynəlxalq yaşıl enerji bazasında vacib təchizatçıya və oyunçuya çevirəcək. Biz yaşıl hidrogeni ixrac etməyi planlaşdırırıq. Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası (IFC) Xəzər dənizində bizim külək enerjisi potensialımızla bağlı yekun dəyərləndirməni başa çatdırıb və onun 157 qıvavat olduğunu təsbit edib. Buraya qurulan olan daha 40 qıvavat potensialı da əlavə etmək olar.

Bu, dünya enerjisinin gələcəyidir və Azərbaycanın gələcəyidir. Enerji sahəsində keçid olduqca sürətli gedir. Qeyd etdiyim kimi, iyun ayında sonuncu görüşümüzdən sonra bütün sadələşdirməni həyata keçirdik. Burada nəqliyyat dəhlizləri ilə bağlı müzakirələr olacaq.

Məlumat üçün bildirim ki, ötən il Azərbaycan ərazisindən keçən tranzitin həcmi 75 faizdən çox artıb. Bizim müasir daşımlar infrastrukturumuza tələbat heç vaxt olmadığı qədər böyükdür - demir yolları və avtomobil yolları mövcuddur, Xəzər dənizində ən böyük donanma və regionda ən geniş yük aviaparklarından biri yaradılıb. Biz daşımların təhlükəsizliyinə həqiqətən də böyük töhfə vermişik. Çünki bu gün bir çox ölkənin daşımların təhlükəsizliyinə ehtiyacı var. Onlar yeni marşrutlar axtarırsındırlar və həmin yeni marşrutlardan biri Azərbaycandan keçir. Öminəm ki, proqrama daxil olan bu və ya digər mövzularla bağlı kifayət qədər maraqlı müzakirələr olacaq, hər zaman olduğu kimi, qonaqlarımız gələcəyimizi planlaşdırmaq üçün dəyərli ideyalarını və tövsiyələrini verəcəklər. Habelə dünya liderləri üçün də

yaxşı tövsiyələr olacaq.

Beləliklə, biz dünyamızın daha dinc və təhlükəsiz olmasına töhfə verməyə çalışacağıq. Sizə maraqlı müzakirələr arzulayıram. Diqqətinizə görə sağ olun.

*

Sonra Latviya Respublikasının Prezidenti Egils Levits çıxış edərək Forumun mövzusunun müzakirə baxımından əhəmiyyətli olduğunu bildirdi. Latviya ilə Azərbaycan arasında əlaqələrin inkişafından danışıqdan Egils Levits ölkəmizin son illər ərzində beynəlxalq münasibətlərdə oynadığı mühüm rolunu vurğulayaraq dedi:

– Prezident Əliyevin məhz burada çıxışından sonra qeyd etmək istəyirəm ki, Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatında aparıcı rol oynayır. Bu, sözün əsl mənasında, 120 üzv dövlətdən ibarət olan yaxşı bir platformadır və onların əksəriyyəti BMT-nin üzvləridir. Azərbaycanın son illər ərzində oynadığı mühüm rol əslində beynəlxalq münasibətlərdə etiraf olunub. Əslində Azərbaycan siyasi baxımdan, yəni, sülhün necə qorunması, qlobal məsələlərin həlli ilə bağlı bir çoxları üçün ilhamlandırır. Azərbaycan COVID-19 pandemiyasından sonrakı qlobal diskussiyalara aparıcılıq edir. Xüsusən, Qoşulmama Hərəkatının COVID-19-a qarşı mübarizə üzrə Təmas Qrupunun bu yaxınlarda keçirilən Zirvə görüşünü qeyd edərdim.

Azərbaycan ilə əməkdaşlığa, xüsusən də onun BMT ilə işbirliyinə gəlincə, bu, həmçinin Latviya üçün vacibdir. Çünki burada beynəlxalq hüquqa hörmətlə yanaşılması və ərazi bütövlüyünə riayət edilməsi çox mühüm məsələdir. Əslində bu, bizim Latviyanın da xarici siyasətinin mühüm bir hissəsidir. Bu, ümumiyyətlə, Azərbaycanın ümumi siyasətinin vacib bir hissəsidir. Təbii ki, bu da ölkələrimiz arasında yaxşı münasibətlərdən irəli gəlir.

Latviya Prezidenti Azərbaycanın dahi şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvi haqqında da fikirlərini bildirərək dedi:

– Dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvi Azərbaycanın hazırkı hüdudlarından xeyli kənarda insanları şövqləndirirdi. Onun söylədiyi fikirlər məhz həmin qədim dövrdən bu günə qədər dünyadakı xalqlar arasında qarşılıqlı anlaşmanı və həmrəyliyi təşviq edirdi.

*

Timor-Leste Demokratik Respublikasının Prezidenti Jose Ramos Horta Forumda qlobal dünya nizamını təhdid edən mühüm problemlərdən, o cümlədən dünyada təhlükəsizliyin və sülhün təmin olunması üçün perspektivlərdən danışmağın vacibliyini vurğulayaraq dedi:

– Biz bu gün dünyamızın üzleşdiyi çağırışların müzakirəsi üçün X Qlobal Bakı Forumunda bir araya gəlmişik. Forumun təşkilinə və burada iştirak etməyə dəvətə görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığımı bildirirəm.

*

Forumda iştirak etmək üçün dəvətə görə Prezident İlham Əliyevə təşəkkürünü ifadə edən BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının ali nümayəndəsi Migel Anxel Moratinos Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin ənənəyə çevirdiyi bu tədbirdə iştirak etməkdən məmnunluğunu bildirərək vurğuladı:

– Əvvəlcə, icazə verin, mən bu tədbirə dəvətə edildiyə, Bakıda keçirilən X Qlobal Bakı Forumunda yaratdığı şəraitə görə Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinə təşəkkürümü bildirirəm.

Zati-alləri Prezident İlham Əliyev, bildirmək istəyirəm ki, gözəl Bakı şəhərində, Azərbaycanda, Odlar Yurdunda, - necə ki siz adlandırırınsız, - olmaqdan çox şadam. Çünki bu ölkə bizə enerji verir, bizi ilhamlandırır. Necə ki, biz bunu dahi şair və filosof Nizami Gəncəvinin yaradıcılığında görmüşük. Təbii ki, Sizinlə keçirilən görüş bizdə böyük təəssürat yaradı. Bundan sonra da Azərbaycan ilə BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsini səmimiyyətlə arzulayıram. Hörmətli dostlar, belə bir mötəbər auditoriyada olmaqdan çox şadam. Burada dünyanın ən təcrübəli insanların toplaşmaları.

*

BMT-nin İnsanın İmmun çatışmazlığı Virusunu/Qazanılmış İmmun Çatışmazlığı Sindromu üzrə Birgə Proqramının (UNAIDS) icraçı direktoru Vinni Byanyima pandemiya sonrası dövrdə beynəlxalq səviyyədə integrasiyanı gücləndirməyin və əməkdaşlığı genişləndirməyin vacibliyini vurğuladı. Belə bir platformada və müzakirələrdə iştirakdan şad olduğunu ifadə edən Vinni Byanyima dedi:

– X Qlobal Bakı Forumunun açılış mərasimində sizə qoşulmaqdan olduqca məmnunam. Mən Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinə "Dünya bu gün: Çağırışlar və ümidlər" mövzusunda X Qlobal Bakı Forumunu təşkil etdiyinə görə səmimi-qəlbədən təbrik edirəm.

*

Daha sonra Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının Baş direktoru Tedros Adhanom Qebreyesusun videomüraciəti dinləndi, həmçinin İtaliya Respublikasının Prezidenti Sergio Mattarellanın və Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının Baş naziri Rişi Sunakın məktubları oxundu.

*

Sonda Latviyanın sabiq Prezidenti və Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədri Vayra Vike-Freyberqa çıxış edərək, dünyada hazırkı geosiyasi vəziyyət haqqında danışdı, müharibə və təhdidlərin beynəlxalq səviyyədə bir sıra ciddi problemlər doğurduğunu bildirdi. Həmsədr bir çox münəqişələrin həlli yollarının tapılması baxımından Forumun işini yüksək qiymətləndirərək dedi:

– Artıq onuncu dəfədir Bakı Forumu toplaşır və ilbəil biz məmnunluqla görürük ki, onun inandırıcı qüvvəsi, onun müxtəlifliyi və müstəsna keyfiyyəti təcrübəsi, intellektual potensialı baxımından əhəmiyyəti artır. Biz sizin hamınızı burada görməkdən çox şadıq.

Bakı Forumu, əlbəttə ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin dəstəyi olmadan baş tuta bilməzdi. Prezident lap ilk günlərdən bizə öz dəstəyini verdi. Qlobal Bakı Forumunu dünyanı narahat edən çağırışların həlli yollarının tapılması ilə bağlı fikir mübadiləsinin aparılması baxımından əhəmiyyətli hesab edirik.

*

Forum işini panel iclaslarla davam etdirdi.

*

Qeyd edək ki, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi qlobal problemlərin həlli yollarını axtarıran və bu barədə dünya ictimaiyyətinin məlumatlandırın mühüm beynəlxalq mərkəzə çevrilib. Məhz bunun nəticəsidir ki, Mərkəzin təşkil etdiyi tədbirlərə maraq ildən-ildə artmaqdadır.

Bu dəfə "Dünya bu gün: Çağırışlar və ümidlər" mövzusuna həsr olunan Qlobal Bakı Forumuna bir çox ölkələrin, eləcə də nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri qatılıblar. Forumda 4 prezident, 2 baş nazir, 6 spiker və nazir, BMT-nin 5 qurumunun rəhbərlikləri, 25 sabiq prezident, 21 sabiq baş nazir, 23 ölkənin xarici işlər nazirlərinin müavirləri olmaqla, ümumilikdə 61 ölkədən 360-dək nümayəndə iştirak edirdi.

Martin 11-dək davam edəcək Forumda yeni dünya nizamına təhdid yaradan amillərə, o cümlədən təhlükəsizlik məsələsinə və sülhün təmin olunması üçün perspektivlərə, bölünmüş dünyada dayanıqlılığın qurulmasına, onun qlobal sülhə təsirinə nəzər salınacaq, qarşıda duran çağırışların həlli yolları müzakirə olunacaq, dünyanın sarsıdan münəqişələrə, meqatəhdidlərə, o cümlədən iqlim, qida və nüvə təhlükəsizliyi məsələlərinə toxunulacaq, postpandemiya dövründə görülməli işlər ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılacaq. Həmçinin qlobal yoxsulluğun, bərabərsizliyin, iqlim böhranının və münəqişələrin simptomu kimi miqrasiyanın qarşısının alınması üçün tədbirlər əsas müzakirə mövzularından olacaq. İştirakçıları Avropanın gələcəyi ilə bağlı təsəvvürlərini bölüşəcək, populizmin və ekstremizmin mənbəyini araşdıracaq, ona qarşı səmərəli mübarizə yollarını müəyyənləşdirəcəklər.

AZƏRTAC

Latviya və Azərbaycan strateji tərəfdaşlardır

Rəsmi qarşılama mərasimi

Azərbaycan Respublikasına rəsmi səfərə gələn Latviya Respublikasının Prezidenti Egils Levitsin martın 8-də rəsmi qarşılama mərasimi olub.

Hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalğalandığı meydan-da Latviya Prezidentinin şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülmüşdü.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Latviya Respublikasının Prezidenti Egils Levitsi qarşıladı.

Fəxri qarovul dəstəsinin rəisi

Latviya Prezidentinə raport verdi.

Prezident Egils Levits Azərbaycan əsgərlərini salamladı.

Prezident İlham Əliyev və Prezident Egils Levits fəxri qarovul dəstəsinin qarşısından keçdilər.

Latviya Respublikasının və Azərbaycan Respublikasının

Dövlət himnləri səsləndirildi.

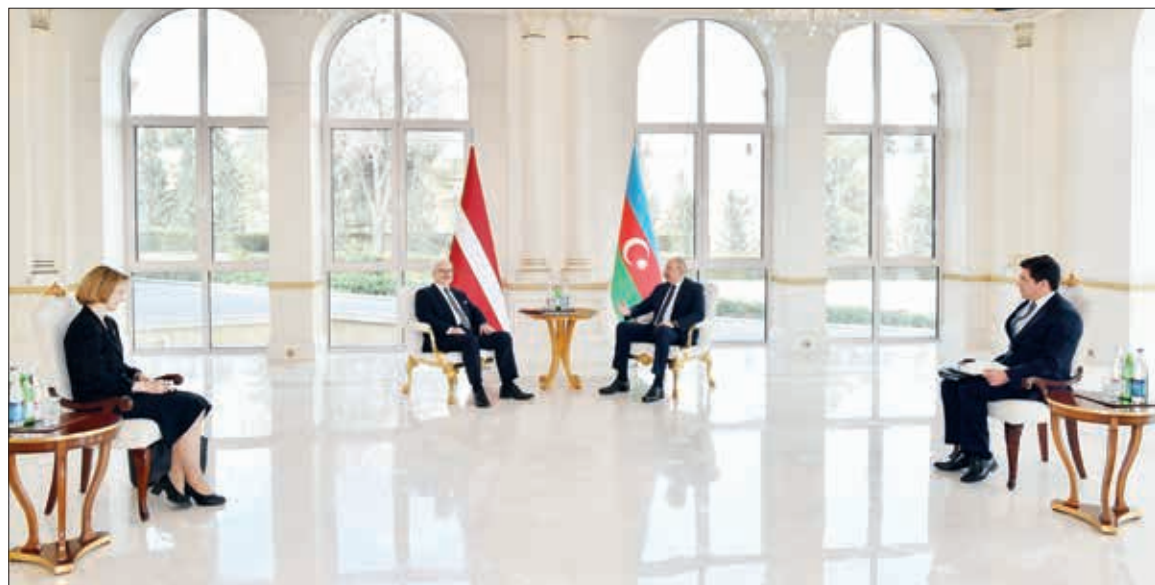
Azərbaycan nümayəndə heyəti Latviya Prezidentinə, Latviya nümayəndə heyəti isə Azərbaycan Prezidentinə təqdim olundu.

Fəxri qarovul dəstəsi hərbi marşın sədaları altında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və Latviya Prezidenti Egils Levitsin qarşısından keçdi.

Dövlət başçıları rəsmi foto çəkirdilər.

AZƏRTAC

Azərbaycan və Latviya prezidentlərinin məhdud tərkibdə görüşü

Martın 8-də rəsmi qarşılama mərasimindən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Latviya Respublikasının Prezidenti Egils Levitsi ilə məhdud tərkibdə görüşü olub.

Azərbaycan və Latviyanın dövlət başçıları söhbət zamanı bu il Davosda keçirilmiş görüşü məmnunluqla xatırladılar, həmin görüşdə aparılmış müzakirələrin ölkələrimiz arasında münasibətlərin inkişafında rolunu qeyd etdilər. Prezident İlham Əliyev Latviyaya səfərini xatırladı.

Görüşdə Azərbaycan-Latviya münasibətlərinin strateji tərəfdaşlıq xarakteri daşdığı qeyd edildi, Latviyanın Azərbaycanın Avropa İttifaqı və NATO ilə əlaqələrinin inkişafına verdiyi dəstək yüksək qiymətləndirildi. Həmçinin Latviyanın ölkəmizdəki səfərlərinin NATO-nun Azərbaycanla münasibətlərdə əlaqələndirici rolunda çıxış etdiyi vurğulandı.

Latviya Prezidenti Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədrliyinə toxunaraq Hərəkatın Bakıda keçirilmiş son Zirvə toplantısını qeyd etdi.

Ölkəmizin Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi barədə məlumat verən dövlətimizin başçısı bu ilin sonunda başa çatacaq

Azərbaycanın sədrliyinin çox yaxşı irs qoyduğunu bildirdi. Azərbaycan Prezidenti sədrlik dövründə Hərəkatın təsisatlanması istiqamətində aparılan işləri qeyd etdi, məhz Azərbaycanın sədrliyi dövründə Qoşulmama Hərəkatı tarixində ilk dəfə olaraq Hərəkatla Avropa İttifaqı arasında münasibətlərin yarıldığını dedi. Prezident İlham Əliyev Qoşulmama Hərəkatının 2020-ci ildə COVID-19-la bağlı keçirilmiş onlayn sessiyasında Avropa İttifaqının ali nümayəndəsi, Avropa Komissiyasının vitse-prezidenti Jozep Borrellin iştirakını bunun bariz təzahürü kimi qiymətləndirdi.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan ilə Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşdırılması, sülh müqaviləsi üzrə aparılan danışıqlar prosesi barədə məlumat verdi. Dövlətimizin başçısı Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişelin söyləri ilə aparılan danışıqlar prosesini və Brüssel sülh gündəliyini dəstəklədiyini dedi.

Egils Levits dövlətlərin ərazi bütövlüyünün və beynəlxalq hüququn ölkəsinin xarici siyasətinin təməl prinsipi olduğunu deyərək, bu xüsusda Latviyanın Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəklədiyini vurğuladı.

Söhbət zamanı Azərbaycan-Avropa İttifaqı əlaqələri, ölkəmizin Avropa İttifaqının enerji təhlükəsizliyində oynadığı rol barədə danışıldı, Avropa Komissiyasının Prezidenti Ursula Fon der Lyayenin ölkəmizə səfəri zamanı Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında enerji sahəsində imzalanmış Strateji Tərəfdaşlığa dair Anlaşma Memorandumunun əhəmiyyəti qeyd edildi.

Görüşdə, həmçinin beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlıq məsələləri, iqtisadi-ticarəti münasibətlərin genişləndirilməsi, hökumətlərarası komissiyaların fəaliyyəti, Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində aparılan bərpa-quruculuq işlərində Latviya şirkətlərinin iştirakı, bərpaolunan enerji, turizm, İKT, süni intellekt və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər barədə fikir mübadiləsi aparıldı.

AZƏRTAC

Azərbaycan və Latviya prezidentləri mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər

Martın 8-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Latviya Respublikasının Prezidenti Egils Levits mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər. Əvvəlcə Azərbaycan Prezidenti bəyanatla çıxış etdi.

Prezident İlham Əliyevin bəyanatı

- Cənab Prezident. Əziz qonaqlar. Xanımlar və cənablar.

Azərbaycana rəsmi səfəri çərçivəsində Latviya Prezidentini qəbul etməkdən çox məmnunam. Biz bu yaxınlarda Davosda görüşdük. Mənim dəvətimi qəbul edib ölkəmizə səfərə gəldiyinə görə cənab Prezidentə minnətdaram. Sabah biz X Qlobal Forumunda bir yerdə olacağıq. Həmçinin mən bu fürsətdən istifadə edərək belə mühüm beynəlxalq tədbirdə iştirak etdiyinə görə cənab Prezidentə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm.

Ölkələrimiz arasında münasibətlər çox uğurla inkişaf edir. Latviya və Azərbaycan strateji tərəfdaşlardır. Strateji Tərəfdaşlıq haqqında Bəyannamə bir neçə il bundan əvvəl imzalanıb. Biz həqiqətən strateji tərəfdaş kimi addımlar atırıq. Çox fəal siyasi dialoqumuz var. Mən Latviyada dəfələrlə səfərlərdə, o cümlədən rəsmi səfərdə olmuşam. Latviya prezidentləri bir neçə dəfə Azərbaycana səfərlər ediblər. Əlbəttə

ki, cənab Prezidentin bugünkü səfəri sıx əməkdaşlığımızın yaxşı təzahürüdür. Çox fəal birgə iqtisadi komissiyamız var. O, dövrü olaraq görüşlər keçirir. Yadımdadır, sonuncu dəfə belə görüş ötən il baş tutub.

Hesab edirəm ki, siyasi dialoq və iqtisadi əməkdaşlıq aramızda sıx münasibətlərin qurulmasında qarşılıqlı siyasi iradəmiz göstərir. Həmçinin Latviya Avropa İttifaqı və Azərbaycan arasında çox uğurla inkişaf edən əməkdaşlıqda mühüm rol oynayır. Biz Strateji Tərəfdaşlıq haqqında Bəyannaməni, yaxud sazişləri Avropa İttifaqının 9 üzvü ilə imzalamışıq və ya qəbul etmişik. Bu isə üzv dövlətlərin üçdəbiri deməkdir. Bu, Avropa Komissiyası ilə Azərbaycanda hazırda razılaşdırılan müqavilə üçün həqiqətən yaxşı platformadır. Sazişin əksər hissəsi artıq razılaşdırılıb. Biz son addım atmalıyıq və ya qəbul etmişik ki, bu tezliklə baş tutacaq. Eyni zamanda, Azərbaycan Avropa İttifaqı üçün enerji təchizatı sahəsində daha əhəmiyyətli tərəfdaşa çevrilir. Biz Avropa Komissiyası tərəfindən hər zaman etibarlı tərəfdaş sayılmışıq. Bu gün biz nefti, təbii qazı, elektrik enerjisini, neft-kimya məhsullarını, neft məhsullarını ixrac

edirik. Ümid edirik ki, bu yaxınlarda yaşıl enerjini ixrac etməyə başlayacağıq. Azərbaycan, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan arasında müvafiq razılaşma Avropa İttifaqı Komissiyasının xanım sədrinin iştirakı ilə ötən ilin dekabr ayında Buxarestdə imzalandı. Bir sözlə, bu, Cənub Qaz Dəhlizi kimi meqalayihənin başa çatmasından dərhal sonra, sözün əsl mənasında, digər qlobal meqa layihədir.

Azərbaycanın Avropaya qaz təchizatı ilbəil artır. Ötən il biz Avropa Komissiyası ilə Enerji sahəsində Strateji Tərəfdaşlıq haqqında Saziş kimi mühüm sənədə burada imza atdıq. Biz bunun əsasında, bu yaxınlarda yaradılmış şəxələndirilmiş marşrutlarla qaz təchizatımızı artırırıq. Lakin əlbəttə, təkcə enerji təhlükəsizliyi Azərbaycanı Avropa ilə birləşdirmir. Daşımalar, təhsil, ticarət kimi digər sahələr də var. Avropa İttifaqı əsas ticari tərəfdaşımızdır. Birmənalı olaraq, gələn illərdə Avropa İttifaqı ilə ticarət həcmi artacaq. Çünki artıq söylədiyim kimi, biz qaz təchizatımızı artıracağıq, yaşıl enerji mənbələrindən elektrik enerjisinin ixracına bu yaxınlarda başlayacağıq. Bir sözlə, Latviya Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında sıx əməkdaşlıqda hər zaman çox mühüm və müsbət rol oynamışdır. Bu, o cümlədən Azərbaycan və NATO arasında əməkdaşlığa da aiddir və o, çox uğurla inkişaf edir. Biz latviyalı dostlarımıza belə davamlı dəstəyə görə çox minnətdarıq. İkitərəfli münasibətlərə gəlisdə, nəzərdən keçirəcəyimiz bir çox məsələlər var. Bu vaxta qədər gündəlik kifayət qədər genişdir.

Bu gün mən, həmçinin cənab Prezidentə Cənubi Qafqazda vəziyyətlə, xüsusən də Ermənistan ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin normalaşması ilə bağlı məlumat verdim. Ümid edirik ki, Ermənistan sülh sazişi təklifi ilə bağlı şərtlərimizə müsbət cavab verəcək. Biz bir az öncə beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə əsaslanan təklifimizi verdik. Sonra Ermənistandan şərtləri aldıq və onların şərtləri ilə bağlı öz şərtlərimizi göndərdik. Bu, baxılma prosesindədir. Ümid edirik ki, biz güclü siyasi iradəni, həmçinin Ermənistan tərəfindən görəcəyik və onlar düzgün qərar qəbul etsinlər və işğal dövründə olduğu kimi vaxtı udmağa çalışmasınlar. Biz 28 il danışıqlar aparmışıq. Əfsuslar olsun

ki, bu, ciddi hərbi əməliyyatlarla nəticələndi və nəticədə Azərbaycan əraziləri azad olundu. Biz bunu güc tətbiqi ilə etdik. Əfsuslar olsun. Halbuki Ermənistan özünü konstruktiv aparsaydı, biz bunu siyasi vasitələrlə də edə bilərdik.

Hazırda iki ölkə arasında sülh müqaviləsini ciddi müzakirə etdiyimiz dövrdə, biz gözəylirik ki, Ermənistan vaxt itir-

nuza görə sizə bir daha minnətdarıq. Dəvətimi qəbul etdiyinizə görə təşəkkür edərim. Sizə Azərbaycanda xoş səfər arzulayıram.

Sonra Latviya Prezidenti bəyanatla çıxış etdi.

Prezident Egils Levitsin bəyanatı

məyəcək və bir çox beynəlxalq iştirakçıların dəstəklədiyi təklifimizə müsbət cavab verəcək. Ərazilərimizdə dağıntılara və uzunmüddətli işğala baxmayaraq düşüncəmiz ki, ədavət səhifəsi çevrilməlidir. Biz gələcəyə baxmalıyıq və sülh şəraitində yaşayan Cənubi Qafqazı qurmalıyıq. Biz Baltik ölkələri arasında sıx əməkdaşlıq və integrasiyanın faydasını görürük. Biz uzun illər eyni ölkədə bir yerdə yaşamışıq. Onlar sıx əməkdaşlığın qurulmasına müvəffəq oldular. Hazırda uzun illərdir ki, onlar Avropa İttifaqının və NATO-nun üzvləridir. Onlar uğurla inkişaf edirlər. Əfsuslar ki, Cənubi Qafqazda fərqli vəziyyətdir. Bizdə müharibələr, separatizm, terrorçuluq, ekstremizm olub. Hazırda buna son qoyulmalıdır və əgər bu baş tutarsa, onda keçmiş SSRİ-nin Baltik ölkələri kimi Cənubi Qafqazın da dinc və çiçəklənən inkişaf şansı olacaq.

Cənab Prezident, bizimlə olduqu-

– Prezident Əliyev. Məni Azərbaycana səfərə dəvət etdiyinizə görə minnətdaram. Biz iki ay öncə Davosda görüşdük.

Biz diplomatik əlaqələrin qurulmasının 30 illiyini qeyd etməyi planlaşdırırıq. Otuz il ərzində ikitərəfli münasibətlərimiz çox yaxşı və uğurla inkişaf edib. Aramızda təşviq edə biləcəyimiz bir çox ikitərəfli məsələlər var, o cümlədən biz qlobal, beynəlxalq səviyyədə əməkdaşlıq etməliyik.

İqtisadi münasibətlərimizə gəlisdə, ötən il tendensiya müsbət olub. Bu gün Latviya və Azərbaycanın iş adamları arasında, həmçinin biznes-forum olacaq. Biz İKT, ağıllı enerji, yaşıl texnologiyalar və artıq qeyd etdiyiniz kimi, nəqliyyat və daşımalar sahəsində imkanların nəzərdən keçirilməsində maraqlıyıq.

(ardı 4-cü səhifədə)

Azərbaycan və Latviya prezidentləri mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər

(əvvəlki 3-cü səhifədə)

Həmçinin bəyan edə bilərəm ki, milli aviaşirkətimiz "airBaltic" bu ilin may ayında Riga ilə Bakı arasında birbaşa uçuşları bərpa etməyə hazırlaşır. Beləliklə, Latviya turistlərinin Azərbaycana gəlməsi və Sizin vətəndaşların Latviyaya gətməsi, o cümlədən işgüzar dairelərin səfərləri asanlaşacaq.

İkitərəfli səviyyədə əlaqələrlə bağlı demək istərdim ki, Avropa İttifaqının (Aİ) üzv dövləti kimi Latviya Aİ ilə Azərbaycan arasında enerji sahəsində əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumunu alqışlayır. Hazırda Azərbaycan Avropa İttifaqına enerji təchizatının şəxələndirilməsində və Aİ-nin enerji təhlükəsizliyinə töhfə verilməsində çox mühüm rol oynayır. Biz, həmçinin bərpaolunan enerji sahəsində daha sıx əməkdaşlıq etmək arzusundayıq.

Təhlükəsizlik sahəsində əməkdaşlığa gəldikdə, Siz artıq NATO çərçivəsində əməkdaşlığa toxundunuz. Latviya səfirliyi NATO-nun Azərbaycanda əlaqələndiricisi funksiyasını yerinə yetirir və biz Bakıdakı səfirliyimizin həmin mandatını 2024-cü ilədək uzadacağıq. Görürəm ki, Azərbaycan və NATO arasında təhlükəsizlik məsələləri üzrə daha sıx əməkdaşlığa dair qarşılıqlı maraq var.

Ukraynadakı vəziyyətə gəldikdə bildirmək istəyirəm ki, Latviyanın xarici siyasətinin təməlinə beynəlxalq hüquqa və bütün ölkələrin ərazi bütövlüyünə hörmət dayanır. Ona görə də biz Ukraynaya qarşı bu səbəbsiz və əsassız təcavüzü pisləyirik. Latviya Ukraynaya hərbi və iqtisadi cəhətdən dəstəkləyir. Biz, həmçinin humanitar yardım da göstəririk. Göstərilən yardımın toplam həcmi bizim ÜDM-in 1 faizini təşkil edir. Ukraynadakı vəziyyətin hansı məcrada cərəyan edəcəyini gözləyirik. Ancaq onu deyə bilərəm ki, davamlı sülh yalnız beynəlxalq hüquqa əsaslanmalıdır. Biz beynəlxalq hüquqa müdaxiləyə və onun tapdalanması nəticəsində bu vəziyyətin uzunmüddətli dondurulmuş münasibətlə çevrilməsinə imkan verə bilmərik.

Cənab Prezident, biz BMT üzvlərinin eksəriyyətinin, yəni, 120-dən artıq üzvü olan platformanın - Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi ölkənizin rolunu yüksək qiymətləndiririk. Bildiyiniz kimi, biz 2025-ci il üçün BMT Təhlükəsizlik Şurasının üzvü kimi namizədliyimizi irəli sürəcəyik. Ümid edirik ki, bu məsələdə Qoşulmama Hərəkatının üzvlərinin dəstəyini qazanacağıq. Hesab edirəm ki, Qoşulmama Hərəkatı beynəlxalq

hüquq və ərazi bütövlüyü prinsiplərindən çıxış edən ölkələrdən ibarət vacib qurumdur. Çünki bütün dövlətlər sülhdə maraqlı olmalıdır, sülh isə beynəlxalq hüquqa əsaslanır. Siz isə Hərəkatın hazırkı sədri kimi olduqca əhəmiyyətli rol oynayırınsınız.

Onu da deyə bilərəm ki, Latviya Avropa Şurasında sədrliyi öz üzərinə götürəcəkdir və bizim ölkələr Avropa Şurasının üzvüdür. Azərbaycan bizim ilk sədrliyimiz dövründə təşkilata üzv olmuşdur. Görürük ki, Avropa Şurasının genişləndirilməsi kifayət qədər uğurlu olmuşdur. Biz bütün üzv ölkələrin maraqları naminə Avropada demokratiyanın və qanunun aliliyinin gücləndirilməsinin müzakirəsini davam etdirəcəyik.

Mən məmnuniyyətlə sabah "Dünya bu gün: Çağırışlar və ümidlər" mövzusunda təşkil olunacaq X Bakı Qlobal Forumunda iştirak edəcəyəm. Bu gün həqiqətən həm çağırışlar, həm də ümidlər var. Hesab edirəm ki, sabahkı müzakirələrdə biz ümidlərin qalib gələcəyinin şahidi olacağıq.

Cənab Prezident, bu Qlobal Forumu dəstəklədiyinizə görə sağ olun. Çünki həmin Forum çərçivəsində müxtəlif regionları və mədəniyyətləri təmsil edən hazırkı və sabiq liderlər toplaşaraq cari problemləri müzakirə edə bilərlər. Həmçinin Sizin tövsiyələrinizə ehtiyacımız var. Mən mədəniyyətlərarası dialoqun təşviqi sahəsində Azərbaycanın və Sizin rolunuza dərin hörmət bəsləyirəm. Çünki bu Forumda müxtəlif mədəni mənsubiyyətə, siyasi sistmə və siyasi tarixə malik nümayəndələr iştirak edirlər. Ümumiyyətlə, bu vacib bir Forumdur.

Cənubi Qafqazda sülh prosesinə, Azərbaycan və Ermənistana gəldikdə, artıq qeyd etdiyim kimi, biz beynəlxalq hüquqa əsaslanan həllin tərəfdarıyıq. Beynəlxalq hüquq isə ölkələrin ərazi bütövlüyü deməkdir. Hesab edirəm ki, belə bir sülh sazişinə nail olmağın vaxtıdır və biz hər iki tərəfin razılığı gəldiyi sülh sazişini dəstəkləyəcəyik. Davamlı sülhə yalnız o zaman nail olmaq olar ki, o, beynəlxalq hüquqa və ərazi bütövlüyünə əsaslansın.

Beləliklə, cənab Prezident, dəvətinizə və çox səmimi, maraqlı müzakirələrə görə Sizə təşəkkür edirəm. Bu, mənim Azərbaycana ilk səfərimdir və mən onun sabit və firavan ölkə, Avropa İttifaqının etibarlı tərəfdaşı olduğunu görürəm.

Cənab Prezident, çox təşəkkür edirəm.

Prezident İlham Əliyev: Təşəkkürlər.

AZƏRTAC

Martin 8-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Latviya Respublikasının Prezidenti Egils Levitsin rəsmi lanç

AZƏRTAC

Azərbaycanla BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı arasında çox sıx əməkdaşlıq həyata keçirilir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev martın 8-də BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının ali nümayəndəsi Migel Anxel Moratinosu qəbul edib.

Migel Anxel Moratinos, ilk növbədə, BMT-nin Baş katibi Antonio Quterreşin salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırdı.

Prezident İlham Əliyev salamlara görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını BMT-nin Baş katibinə çatdırmağı xahiş etdi.

Migel Anxel Moratinos BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı ilə ölkəmiz arasında uğurlu əməkdaşlıqdan məmnunluğunu bildirdi, imzalanmış Anlaşma Memorandumuna uyğun olaraq müxtəlif sahələrdə təmasların həyata keçirildiyini vurğuladı. O, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının fəaliyyətini daim dəstəkləyinə görə dövlətimizin başçısına təşəkkürünü bildirdi.

Qonaq Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin Qlobal Bakı Forumunda iştirakından məmnunluğunu ifadə edərək,

bu Mərkəzin artıq beynəlxalq səviyyədə tanınmış və böyük nüfuzla malik bir təsisat rolunda çıxış etdiyini dedi.

Migel Anxel Moratinos Qoşulmama Hərəkatının COVID-19-a qarşı mübarizə üzrə Təmas Qrupunun Bakıda Zirvə görüşünün uğurla keçirildiyini qeyd etdi.

O, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının "One Humanity" təşəbbüsü barədə məlumat verərək, bu çərçivədə dünyanın müxtəlif şəhərlərində konsert proqramlarının təşkil ediləcəyini dedi və bu xüsusda da ölkəmizlə əməkdaşlığa hazır olduğunu bildirdi.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanla BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı arasında çox sıx əməkdaşlığın həyata keçirildiyini qeyd edərək, ölkəmizin bundan sonra da Alyansın fəaliyyətini dəstəkləyəcəyini vurğuladı.

Qoşulmama Hərəkatının Bakıda keçirilmiş son Sammitinin çox səmərəli olduğunu deyən dövlətimizin başçısı bu ilin sonunda Azərbaycanın Hərəkata sədrliyinin başa çatacağını bildirdi və ölkəmizin sədrlik dövründə çox yaxşı bir irs qoyduğunu dedi.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanda ənənəvi keçirilən və COVID-19 pandemiyasına görə müvəqqəti təxirə salınan Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumunun da gələn ildən bərpa olunacağını, bu xüsusda ölkəmizlə BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının əməkdaşlığının davam edəcəyinə əminliyini bildirdi.

Görüşdə Azərbaycanın zəngin irsi və təcrübəsi əsasında dünya səviyyəsində sivilizasiyalar və mədəniyyətlər arasında dialoq prosesinə verdiyi töhfə qeyd edildi.

AZƏRTAC

Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi vacib platformaya çevrilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev martın 8-də Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədrləri Vayra Vike-Freyberqanı və İsmail Serageldini, keçmiş dövlət və hökumət başçılarını, Mərkəzin İdarə Heyətinin üzvlərini qəbul edib.

Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədrləri, keçmiş dövlət və hökumət başçıları, mərkəzin İdarə Heyətinin üzvləri mərkəzin fəaliyyətinə göstərdiyi davamlı dəstəyə görə Azərbaycan Prezidentinə minnətdarlıqlarını ifadə etdilər. Ötən 10 il ərzində Mərkəzin sıralarının genişləndiyini və beynəlxalq səviyyədə nüfuzlu bir təsisata çevrildiyini deyən qonaqlar Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə keçiriləcək X Qlobal Bakı Forumunun uğurlu olacağına əminliklərini bildirdilər, bu forum çərçivəsində beynəlxalq gündəlikdə duran vacib məsələlərin müzakirə ediləcəyini vurğuladılar.

Dövlətimizin başçısı Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinə göstərdiyi dəstəyi bundan sonra da davam etdirəcəyini dedi, bu təsisatın beynəlxalq səviyyədə

nüfuzunun və çəkisinin artırılmasının, vacib platformaya çevrilməsinin əhəmiyyətini vurğuladı, onun sıralarının genişlənməsini və yeni regionlardan olan təmsilçilərin mərkəzin fəaliyyətinə qoşulmasını müsbət amil kimi dəyərləndirdi.

Prezident İlham Əliyev X Qlobal Bakı Forumunun çox aktual mövzuya həsr olunduğunu qeyd edərək, Forum çərçivəsində multilateralizmlə, regional və global problemlərlə bağlı məsələlərin müzakirə olunacağını dedi.

Vayra Vike-Freyberqa 10 il əvvəl ölkəmizə səfəri çərçivəsində qədim Gəncə şəhərində dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin yubileyinə həsr olunmuş konfransda iştirakını qeyd edərək, Nizami Gəncəvi Bey-

nəlxalq Mərkəzinin yaradılmasının və Qlobal Bakı Forumunun keçirilməsinin əsasının məhz həmin tədbirdə qoyulduğunu xatırladı.

Bu il Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illiyinin qeyd edildiyini deyən qonaqlar forum çərçivəsində ulu öndərin dövlətçilik fəaliyyətinə həsr olunmuş konfransın keçiriləcəyini bildirdilər.

Görüşdə beynəlxalq və regional gündəlikdə duran məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

Dövlətimizin başçısı Cənubi Qafqazda sülh və təhlükəsizlik məsələləri, Azərbaycanla Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşdırılması və sülh müqaviləsi üzrə danışıqlar prosesi, ölkəmizin Avropanın enerji təhlükəsizliyində oynadığı rol, Azərbaycanın 2030-cu ilədək inkişaf strategiyası, bu xüsusda nəqliyyat-logistika imkanlarının artırılması, rəqəmsal transformasiya, həmçinin enerji resurslarının inkişafı və ixracı konsepsiyaları barədə ətraflı məlumat verdi və qonaqların suallarını cavablandırdı.

AZƏRTAC

Səudiyyə Ərəbistanı ilə münasibətlər məmnunluq doğurur

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev martın 9-da Səudiyyə Ərəbistanının Kral Faysal İslam Araşdırmalar Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədri Şahzadə Turki Al Faysal Al Saudu qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə X Qlobal Bakı Forumunun əhəmiyyətinə toxunuldu, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin dünyada nüfuzunun ildən-ilə artdığı vurğulandı. Budəfəki Forumda da daha çox sayda ölkələrin və beynəlxalq təşkilatların nümayəndələrinin iştirakı bunun göstəricisi kimi dəyərləndirildi.

Kral Faysal İslam Araşdırmalar Mərkəzinin İdarə Heyətinin sədri X Qlobal Bakı Forumunun yüksək səviyyədə təşkil edildiyini vurğuladı.

Dövlətimizin başçısı Şahzadə Turki Al Faysal Al Sauda işğaldan azad olunmuş ərazilərimizə dünən etdiyi səfərə görə təşəkkürünü bildirdi.

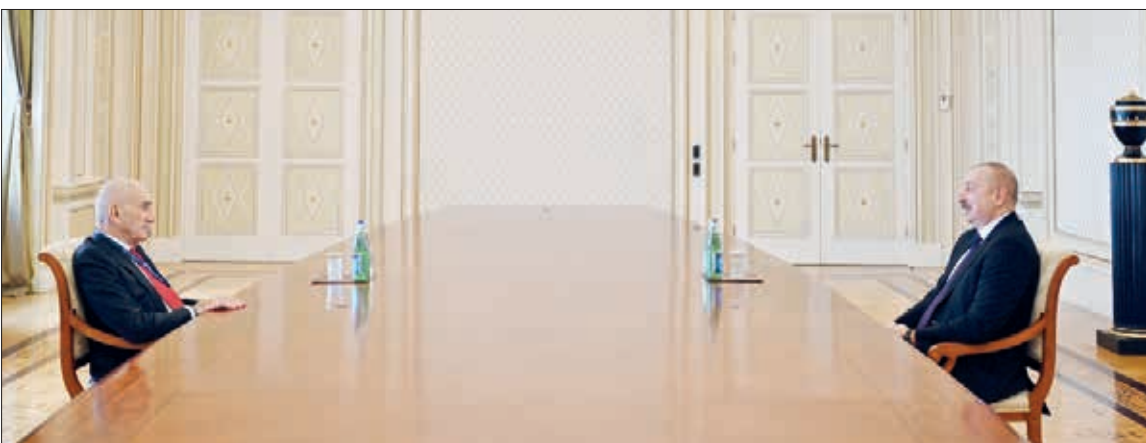
Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın ərazi bütövlüyü məsələsində, o cümlədən 44 günlük

Vətən müharibəsi zamanı və müharibədən sonrakı dövrdə də Səudiyyə Ərəbistanının ölkəmizə göstərdiyi siyasi-mənəvi dəstəyi yüksək qiymətləndirdi.

Şahzadə Turki Al Faysal Al Saud Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərində apardığı genişmiqyaslı bərpa-yenidənqurma işləri ilə bağlı dövlətimizin başçısını təbrik etdi. Qonaq işğaldan azad olunmuş ərazilərimizə səfərinin ona dərin təsir etdiyini bildirdi.

Söhbət zamanı Azərbaycanla Səudiyyə Ərəbistanı arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin uğurla inkişaf etdiyi vurğulandı və əlaqələrimizin bundan sonra da genişləncəyinə əminlik ifadə olundu.

Prezident İlham Əliyev İsrailin sabiq Baş nazirini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev martın 9-da İsrailin sabiq Baş naziri Ehud Olmertı qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə X Qlobal Bakı Forumunun yüksək səviyyədə təşkil edildiyi vurğulandı, bu Forumun getdikcə çox mühüm beynəlxalq platformaya çevrildiyi məmnunluqla qeyd edildi, burada çox sayda

ölkədən nüfuzlu siyasətçilərin və digər qonaqların iştirakı bunun göstəricisi kimi qiymətləndirildi.

Söhbət zamanı Azərbaycan-İsrail əlaqələrinə toxunuldu, münasibətlərimizin müxtəlif

istiqamətlərdə uğurla inkişaf etdiyi qeyd olundu. Bu baxımdan İsraildə Azərbaycan səfiriyyətinin açılmasının önəmi vurğulandı.

Görüşdə ticarət, kənd təsərrüfatı, turizm və enerji sahələrində əməkdaşlıq məsələləri qeyd edildi.

Baş nazir görüşlər keçirib

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov martın 8-də ölkəmizdə səfərdə olan Çin Hökumətinin Avropa məsələləri üzrə xüsusi nümayəndəsi Vu Honqbo ilə görüşüb.

Nazirlər Kabinetinin mətbuat xidmətindən bildiriblər ki, görüşdə Azərbaycan paytaxtında keçiriləcək X Qlobal Bakı Forumunun beynəlxalq gündəlikdə duran aktual məsələlərin müzakirəsi baxımından önəmi qeyd olunub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinqinin sözləri ilə iki ölkə arasında əlaqələrin yüksək səviyyədə inkişaf etdiyi bildirilib.

Azərbaycan-Çin münasibətlərinin bu gün strateji tərəfdaşlıq xarakteri daşdığı diqqətə çatdırılıb. İki ölkənin bir çox sahələrdə uğurlu əməkdaşlığından məmnunluq ifadə olunub, iqtisadi-ticarət, investisiyaların inkişafı, enerji, ödəniş-logistika, humanitar və bir çox digər istiqamətlərdə əlaqələrin perspektivləri müzakirə edilib.

Çin Hökumətinin Avropa məsələləri üzrə xüsusi nümayəndəsinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ilə görüşü zamanı müzakirə olunan məsələlərə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

Söhbət zamanı Şərq-Qərb, Orta dəhliz, "Bir kəmə, bir yol" layihələri çərçivəsində də əməkdaşlıq üçün geniş imkanların olduğu vurğulanıb.

Görüşdə Azərbaycanın işğaldan azad edilən ərazilərində aparılan genişmiqyaslı bərpa-quruculuq işləri barədə məlumat verilib.

Martın 8-də Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov ölkəmizdə səfərdə olan Timor-Leste Demokratik Respublikasının Prezidenti Jose Ramos Horta ilə görüşüb.

Nazirlər Kabinetinin mətbuat xidmətindən bildiriblər ki, görüşdə Azərbaycanın paytaxtında keçiriləcək X Qlobal Bakı Forumunun əhəmiyyəti vurğulanıb.

Q. QASIMOV,
"Xalq qəzeti"

Azərbaycan BMT qurumlarını dəstəkləyir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev martın 9-da BMT-nin İnsanın İmmun çatışmazlığı Virusunu/Qazanılmış İmmun Çatışmazlığı Sindromu üzrə Birgə Proqramının (UNAIDS) icraçı direktoru Vinni Byanyimani qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, X Qlobal Bakı Forumunda iştirakından məmnunluğunu bildiren Vinni Byanyima Forumun çox yüksək səviyyədə təşkil olunduğunu dedi və Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin yaradılmasını olduqca əhəmiyyətli bir təşəbbüs kimi qiymətləndirdi, bu təsisatın dünya səviyyəsində nüfuzunun artdığını vurğuladı.

Prezident İlham Əliyev Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin ilk fəaliyyətinin dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin ana yurdu olan Qədim Gəncə şəhərindən başladığını qeyd edərək, sonrakı illərdə bu Mərkəzin daha da inkişaf etdiyini və bu il artıq ölkəmizdə X Qlobal Bakı Forumunun keçirildiyini dedi.

Dövlətimizin başçısını Qoşulmama Hərəkatının sədri olaraq uğurlu fəaliyyətinə və Bakıda Qoşulmama Hərəkatının COVID-19-a qarşı mübarizə üzrə Təmas Qrupunun Zirvə görüşünün yüksək səviyyədə təşkilinə görə təbrik edən Vinni Byanyima Hərəkatın bugünkü beynəlxalq münasibətlərdə çox vacib rol oynadığını vurğuladı.

Qonaq Azərbaycanın səhiyyə sahəsində, o cümlədən yoluxucu xəstəliklər və AIDS-ə qarşı mübarizədə qazandığı uğurları qeyd edərək, bu xüsusda davamlı inkişaf məqsədlərinin həyata keçirilməsində ciddi nailiyyətlərin əldə olunduğunu dedi. O, rəhbərlik etdiyi təşkilatın Afrika qitəsində və digər ölkələrdə həyata keçiriləcək la-

yiylərinə Azərbaycanın dəstəyini xahiş etdi.

Müstəqilliyimizin ilk illərində Ermənistanın ölkəmizə qarşı təcavüzü nəticəsində bir milyondan çox azərbaycanlının öz evindən didərgin düşdüyünü, onların qadın şəhərciklərində yaşadığını xatırladan dövlətimizin başçısı, o zaman Azərbaycanın iqtisadi durumunun aşağı səviyyədə olduğunu və ölkəmizin çox ciddi çətinliklərlə üzləşdiyini qeyd etdi, həmin dövrdə Azərbaycana beynəlxalq təsisatlar tərəfindən dəstəyin göstərildiyini bildirdi.

Prezident İlham Əliyev vurğuladı ki, bu xüsusda da Azərbaycan beynəlxalq səviyyədə yardım proqramlarına öz töhfəsini verərək potensial donor ölkəsinə çevrilib. Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın BMT-nin aidiyyəti institutları ilə yaxından əməkdaşlıq etdiyini və onların fəaliyyətini dəstəklədiyini bildirdi.

Parlament xəbərləri

İcbari tibbi sığortaya daxil olan tibbi xidmətlər pulsuzdursa, əlavə xərc nəyə görədir?

Məlum olduğu kimi, sağlamlıq haqqında arayışın verilməsinə görə dövlət rüsumu 41 manat müəyyənləşdirilib. Rüsum qalmaqalı hələ də davam edir. Milli Məclisin deputatı Afət Həsənova deyib ki, bu rəqəmin kifayət qədər yüksək olması, eyni zamanda, əhalinin həssas qrupunun, o cümlədən şəhid ailələri və müharibə iştirakçılarının, aztəminatlıların ödənişdə imtiyazlı şəxslər qismində nəzərə alınmaması haqlı narazılıqlara səbəb olur.

Ekspertlərin fikrincə, tibbi xidmətlər icbari tibbi sığorta ilə pulsuzdur. Daha doğrusu, insanlar hər ay bunun üçün məaaşlarından sığorta haqqı ödəyirlər. Həmin vəsaitlə müayinələr pulsuz həyata keçirilməlidir. Vətəndaşlardan, sadəcə, arayış xərci alınmalıdır ki, bu da bir A4 kağızın qiyməti qədərdir, yəni 5 qəpik. Arayışa görə rüsumun sosial əsaslandırılması yoxdur.

Qərar ləğv edilməlidir

Deputat Tahir Kərimli deyib ki, İrəvan və Zəngəzurun Ermənistanı verilməsi ilə bağlı Azərbaycan Milli Şurasının 105 il əvvəlki qərarını ləğv etməliyik. Bu qərarlar qəbul edilən zaman da cəmiyyətdə narazılıqlar olub. Hazırda dövlətimiz bu tarixi torpaqlarımıza qayıdışla bağlı güclü iradə ortaya qoyub. Bu məsələ ilə bağlı Konstitusiyaya qanunu qəbul edilməlidir.

Test savadlı insan yetişdirə bilməz

Deputat Fazil Mustafalı məkətblərə qəbulun ən sadə formasının tapılması təklifini irəli sürüb. O deyib ki, test üsulu ali məktəblərə qəbulda rüşvət piramidasının sındırılması üçün çox vacib addım olub, amma heç bir halda uzunmüddətli və toxunulmaz qalmamalı idi. Test üsulu tətbiq edildikdən üç-dörd il sonra ali məktəblərə qəbulun sadə forması tapılmalı idi: "Test üsulu predmet haqqında geniş dünyagörüşünə sahib insan yetişdirmir, istəməz, əzbəçilik çərçivəsinin içinə yönləndirir. Cavabları variantların birində göstərilən test forması savadlı insan yetişdirə bilməz. Savad yalnız konkret sahəyə aid biliklərə yiyələnmək deyil, həm də fikrin ifadəsində, dolğun yazılı təsvirində, ümumi elmi dünyagörüşüdür. Ən yüksək balla daxil olmuş insanların əksəriyyəti mütaləyə verdişinə sahib deyil və nəticədə də tam yetkin mütəxəssis kimi yetiş-

məkdə çətinlik çəkirlər. Hazırlıqsız şəxs, inkişaf etmiş ölkələrdə olduğu kimi, asan daxil olduğu məktəbi rahatlıqla tamamlaya bilmir".

Qadınların pensiya yaşı 63-ə endirilsin

Milli Məclisdə İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkilin (Ombudsman) 2022-ci il məruzəsində yer alan çoxsaylı təkliflərdən biri də qadınların pensiya yaşının azaldılması ilə bağlı idi. Deputat Vüqar Bayramov bu məsələ ilə bağlı çoxsaylı suallara cavab olaraq bildirib ki, pensiya yaşının dəyişdirilməsi müzakirə edilən məsələlərdəndir. "Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin iclasında xanımlar üçün pensiya yaşının 65 deyil, 63 müəyyənləşdirilməsinin maliyyə əsaslandırılmasının hazırlanması təklifi irəli sürülüb. Qadınların pensiya yaşının 63-də saxlanılması ilə bağlı "Əmək pensiyaları haqqında" Qanunda müvafiq dəyişikliklərin edilməsi təklif olunub. Pensiya yaşının getdikcə artırılaraq 65-ə çatdırılması məqsəduduyğun deyil. Bu, xanımlarımız üçün əlavə çətinliklər yaradar".

Deputat deyib ki, qadınlar və kişilər arasında pensiya yaşında fərqlər bir sıra ölkələrdə də var. Məsələn, Avstriyada kişilər üçün pensiya yaşı 65 olsa da, qadınlar üçün 60-dır. Macarıstanda müvafiq olaraq 64,5 və 62, İsveçdə 65 və 64, Xorvatiyada 65 və 62,5 və s. Odur ki, Azərbaycanda da oxşar qaydanın tətbiqi məqsəduduyğun olardı.

Hazırladı:
Əliqismət BƏDƏLOV,
"Xalq qəzeti"

Baş Prokurorluq və Daxili İşlər Nazirliyi məlumat yaydı

Xəbər verildiyi kimi, martın 4-də saat 12 radələrində paytaxtın Xətai rayonu ərazisində yerləşən hipermarketdə baş vermiş silahlı insident zamanı Ruslan Rıfət Sahib oğlunun qəsdən öldürülməsi və Şaydayev Samir Ruslan oğlunun sağlamlığına ağır zərər vuran xəbərlər yetirilməsi barədə daxil olmuş məlumatla bağlı Baş Prokurorluğun İstintaq idarəsində Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə cinayət işi başlanaraq istintaq aparılır.

Bu barədə Baş Prokurorluq və Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) birgə məlumatında qeyd olunub. Prokurorluq və DİN əməkdaşlarının keçirdikləri tədbirlər nəticəsində qabaqcıdan əlbir olan Ruhlana İsmayilov, Dəyanət Qudrətov, Azər Məmmədov və Səbuhi Qurbanovun bir qrup şəxs halında ümumi təhlükəli üsulla və quldurluqla əlaqədar qəsdən adam öldürmə, adam öldürməyə cəhd, quldurluq və qanunsuz olaraq odlu silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatını əldə edib saxlama və gəzdirmə cinayətlərini törətmələrinə əsaslı şübhələri müəyyən edilib.

İstintaq-əməliyyat tədbirləri nəticəsində şübhəli şəxs qismində saxlanılan Dəyanət Qudrətova ilkin olaraq Cinayət Məcəlləsinin 120.2.1, 120.2.4, 120.2.11 29, 120.2.7 və digər maddələri, Azər Məmmədov və Səbuhi Qurbanova isə ilkin olaraq Cinayət Məcəlləsinin 32.5, 120.2.1, 32.5.120.2.4, 32.5, 120.2.11, 32.5, 29, 120.2.7 və digər maddələri ilə ittiham elan edildikdən sonra barələrində məhkəmənin qərarı əsasında həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Həmin gün saat 21 radələrində yaxalanması istiqamətində keçirilən əməliyyat tədbirləri zamanı Ruhlana

İsmayilov polis əməkdaşlarına qarşı silahlı müqavimət göstərdiyi üçün zərərçisdirilib.

Ruhlana İsmayilovun gizləndiyi mənzilə istintaq-əməliyyat qrupu tərəfindən baxış keçirilərkən cinayət nəticəsində əldə olunan 16 min 835 manat və 20 min 100 ABŞ dolları pul, "AKS Lancaster-03" markalı odlu silah, 1 ədəd "Makarov" və 1 ədəd "Colt" tipli tapançalar, çoxsaylı döyüş sursatları, əməliyyat tədbiri nəticəsində saxlanılan şübhəli şəxs Dəyanət Qudrətovun üzərindən isə 1 ədəd "Blow TR 92D" modelli tapança aşkar edilərək götürülüb.

Cinayət işi üzrə istintaq və əməliyyat-tədbirləri davam etdirilir.

Media nümayəndələri və sosial şəbəkə istifadəçilərləndən rəsmi qurumla daqiqləşdirilməmiş məlumatların paylaşılmaması bir daha xahiş olunur.

Səhiyyə sahəsində təchizat və təminatla bağlı fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi və “Azərbaycan Respublikasında icbari tibbi sığortanın tətbiqinin təmin edilməsi ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 20 dekabr tarixli 418 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, səhiyyə sahəsində təchizat və təminatla bağlı fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi üzrə həyata keçirilən tədbirlərin davam etdirilməsi məqsədilə **qərara alıram**:

1. “Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyi” publik hüquqi şəxsin (bundan sonra – TƏBİB) tabeliyindəki tibb müəssisələrinin fəaliyyətinin təşkili məqsədilə onları “Dövlət satınalmaları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada zəruri iş, xidmət, mal-material və digər ləvazimatla təmin etmək üçün Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin tabeliyində olan “İnnovasiya və Təchizat Mərkəzi” (bundan sonra – Mərkəz) əmlakı ilə birlikdə TƏBİB-in tabeliyinə verilsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi öz tabeliyində “Səhiyyənin Təminat Mərkəzi” (bundan sonra – Qurum) publik hüquqi şəxsi yaratsın və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin.

3. Müəyyən edilsin ki:

3.1. Mərkəzin “Publik hüquqi şəxslər haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 8.2-ci maddəsində nəzərdə tutulan təsisçisinin səlahiyyətlərini TƏBİB həyata keçirir;

3.2. Mərkəzin saxlanılması və fəaliyyətinin təmin edilməsi onun fəaliyyətindən əldə edilən gəlirlər, icbari tibbi sığorta sistemindən daxil olan vəsait, ianələr, qrantlar və qanunla qadağan edilməyən digər mənbələrdən daxil olan vəsait hesabına həyata keçirilir;

3.3. Qurumun “Publik hüquqi şəxslər haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 8.2-ci maddəsində nəzərdə tutulan təsisçisinin səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi həyata keçirir;

3.4. Qurumun saxlanılması xərcləri 2023-cü il və növbəti illərin dövlət büdcəsinin mərkəzləşdirilmiş xərclərində Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi üçün nəzərdə tutulmuş vəsait çərçivəsində həyata keçirilir.

4. Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi:

4.1. Qurumun nizamnaməsini, strukturunu, işçilərinin say həddini və

əməkhaqlarının məbləğini (vəzifə məaşı, vəzifə məaşına əlavələri, mükafatları və digər ödənişləri) bir ay müddətində təsdiq etsin;

4.2. Qurumun dövlət qeydiyyatına alınması üçün onun nizamnaməsi təsdiq edildikdən sonra 3 (üç) gün müddətində “Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada tədbirlər görsün;

4.3. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

5. TƏBİB:

5.1. Mərkəzin nizamnaməsini, strukturunu, işçilərinin say həddini və əməkhaqlarının məbləğini (vəzifə məaşı, vəzifə məaşına əlavələri, mükafatları və digər ödənişləri) iki ay müddətində təsdiq etsin;

5.2. “Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada tədbirlər görsün;

5.3. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

6. Mərkəz soyuq zəncir texnologiyalarına uyğun şəraitdə saxlanılması zəruri olan dərman vasitələri üçün balansındakı anbarlardan Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin ödənişsiz istifadəsinə təmin etsin.

7. “Azərbaycan Respublikasında icbari tibbi sığortanın tətbiqinin təmin edilməsi ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 20 dekabr tarixli 418 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 12 (I kitab), maddə 2575; 2019, № 6, maddə 1012, № 12, maddələr 1937, 1953; 2020, № 3, maddə 254; 2022, № 5, maddə 445, № 8, maddə 846) 2-ci hissəsindən “İnnovasiya və Təchizat Mərkəzi,” sözləri çıxarılınsın.

8. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Fərmandan irəli gələn məsələləri həll etsin.

9. Bu Fərmanın 1-ci və 7-ci hissələri 2023-cü il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri 9 mart 2023-cü il

Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda qarşılanma

Latviya Respublikasının Prezidenti Egils Levits martın 8-də Azərbaycan Respublikasına rəsmi səfərə gəlir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, hər iki ölkənin Dövlət bayraqlarının dalğalandığı Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda ali qonağın şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb.

Latviya Prezidenti Egils Levitsi Azərbaycanın Baş nazirinin birinci müavini Yaqub Eyyubov, xarici işlər nazirinin müavini Xələf Xələfov və digər rəsmi şəxslər qarşıladılar.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin məzarını ziyarət

Azərbaycanda rəsmi səfərdə olan Latviya Respublikasının Prezidenti Egils Levits martın 8-də Fəxri xiyabana gələrək xalqımızın ümummilli lideri, müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu Heydər Əliyevin xatirəsini ehtiramla yad edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Latviya Prezidenti ulu öndərin məzarı önünə əkilən qayub.

Şəhidlərin xatirəsinə ehtiram

Azərbaycanda rəsmi səfərdə olan Latviya Respublikasının Prezidenti Egils Levits martın 8-də Şəhidlər xiyabanını ziyarət edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Şəhidlər xiyabanında ali qonağın şərəfinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb.

Latviya Prezidenti Egils Levits Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizədə canlarından keçmiş qəhrəman Vətən övladlarının məzarlarını ziyarət etdi.

Latviya Prezidenti “Əbədi məşəl” abidəsinin önünə əkilən qayub.

Müdafiə Nazirliyinin əlahiddə nümunəvi orkestrinin ifasında Latviyanın və Azərbaycanın Dövlət himnləri səsləndirildi.

Sonda Bakının ən hündür nöqtəsindən paytaxtımızın mənzərəsini seyr edən ali qonağa Şəhidlər xiyabanının tarixi və şəhərdə görülən abadlıq-quruculuq işləri barədə məlumat verildi.

Egils Levits Azərbaycan və Latviya iş adamları ilə görüşüb

Latviya Prezidenti Egils Levits martın 8-də Bakıda Azərbaycan və Latviyanın iş adamları ilə görüşüb.

Latviya Prezidenti bu tədbirin iki ölkə arasında əlaqələrin inkişafına töhfə verəcəyinə əmin olduğunu söyləyib. Bildirib ki, Latviya NATO və Avropa İttifaqının üzvüdür. Həmçinin Azərbaycanı iqtisadi əlaqələrdə yaxın tərəfdaş kimi görür. Egils Levits qeyd edib ki, Azərbaycan Avropanın enerji bazarında fəal rol oynayır və enerji mənbələrinin şaxələndirilməsində xüsusi yeri var.

Azərbaycan və Latviya arasında yaxın qarşılıqlı əlaqələrin mövcud olduğunu vurğulayan Egils Levits bildirib ki, iqtisadi sahədə əlaqələr inkişaf edir və bunun daha da genişlənməsinə ümid var. O əlavə edib ki, Latviyanın İnvestisiya və Biznesin İnkişafı Agentliyi ilə Azərbaycanın İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Agentliyi (AZPROMO) arasında Anlaşma Memorandumu imzalanacaq.

Azərbaycanın Latviyanın əsas ticarət tərəfdaşı olduğunu deyən Latviya Prezidenti diqqətə çatdırıb ki, pandemiya sərhədlərin bağlanması nəticəsində pozulan tədarük zəncirlərini bərpa etməyin vaxtı yetişib.

AZPROMO-nun rəhbəri Yusif Abdullayev çıxışında deyib ki, Azərbaycanda 16 Latviya şirkəti fəaliyyət göstərir. Bu şirkətlərin əksəriyyəti nəqliyyat sahəsinə aiddir. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan

da Latviyaya investisiya yatırır. Bu investisiyanın həcmi 166 milyon dollardır. O əlavə edib ki, Latviya şirkətləri Azərbaycanın azad olunmuş ərazilərinə də sərmayə yatırır.

Y.Abdullayev bildirib ki, 2022-ci ildə Azərbaycan və Latviya arasında ticarət dövriyyəsinin həcmi 70 faizdən çox artaraq 46 milyon dollar təşkil edib. Latviyaya ixrac, demək olar ki, üç dəfə artaraq 28 milyon dollar təşkil edib. Latviyaya ixracın 98 faizi qeyri-neft sektorunun payına düşüb. Bu, o deməkdir ki, Latviya qeyri-neft məhsullarımızın idxalı baxımından Şimal-Şərqi Avropada mühüm ölkədir.

Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin (KOBİA) İdarə Heyətinin

sədri Orxan Məmmədov isə çıxışında Azərbaycanda orta və kiçik sahibkarlığa dövlət dəstəyindən danışdı. O, hər iki ölkə arasında əməkdaşlığın gücləndirilməsini müsbət dəyərləndirib.

Latviyanın İnvestisiya və Biznesin İnkişafı Agentliyinin baş direktoru Kaspars Rozkalns qeyd edib ki, Latviya və Azərbaycan rəqabətədayamlı məhsulların birgə istehsalını yarada bilər və bu məhsulları Avropa bazarlarına çıxarmaq asan olar. O vurğulayıb ki, Latviya şirkətləri gələcəkdə məhsulları Avropa bazarına çıxarmaq üçün Azərbaycanla birgə istehsal üzrə əməkdaşlıq etmək istəyir. Bununla bağlı 5 prioritet sahə var.

Görüş müzakirələrlə davam edib.

İçərişəhərlə tanışlıq

Azərbaycanda rəsmi səfərdə olan Latviya Respublikasının Prezidenti Egils Levits martın 8-də dünya mədəni irs abidələrindən olan İçərişəhərlə tanış olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, ali qonağın İçərişəhərdə gəzintisi Qız qalası ilə başlayıb. Latviya Prezidentinə Bakının rəmzlərindən biri sayılan abidənin tarixi barədə məlumat verilib. Bildirilib ki, eramızdan əvvəl VII-VI əsrlərdə əsas qoyulmuş Qız qalası XII əsrdə bərpa edilib. Hündürlüyü 28 metr, diametri 16-16,5 metr olan abidə silindr formalı əsl qaladan və cənub tərəfdən ona bitişən iri dayaq tikilidən ibarətdir. Dünya əhəmiyyətli bu abidənin qorunub saxlanması və mövcud görkəmdə gələcək nəsillərə çatdırılması üçün Prezident İlham Əliyevin tapşırıqları əsasında 2009-2013-cü illərdə burada konservasiya işləri aparılıb.

Gəzinti zamanı ali qonağa UNESCO-nun Dünya İrsi Siyahısına daxil edilmiş “İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu, həmçinin burada aparılan təmir, abadlıq və bərpa işləri barədə ətraflı məlumat verilib. Bildirilib ki, İçərişəhər ərazisində müxtə-

lif əsrlərə aid nadir tarixi memarlıq abidələri qorunub saxlanılır.

Daha sonra Latviya Prezidenti İçərişəhər Ənənəvi İncəsənət Mərkəzi ilə tanış olub. Mərkəzin “Dastan”

brəndi ali qonaqda böyük maraqa doğurub. Burada ali qonağa xatirə hədiyyəsi təqdim olunub.

İçərişəhərlə tanışlıq Latviya Prezidenti Egils Levitsdə xoş təəssürat yaradıb.

X Qlobal Bakı Forumu: İlk gündə nələr müzakirə olundu?

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin himayəsi altında və Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə martın 9-da işə başlayan “Dünya bu gün: Çağırışlar və ümidlər” mövzusunda X Qlobal Bakı Forumu açılış mərasimindən sonra panel iclaslarla davam edib.

“TRT World” televiziya kanalının aparıcısı və müxbiri Cəfər Həsəyevin moderatorluğu ilə keçirilən “Bölməmiş dünyada dayanıqlılığın qurulması: Onun qlobal sülhə təsiri” mövzusunda birinci panel iclasında əvvəlcə Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi (NGBM) tərəfindən hazırlanmış videoçarx nümayiş olundu.

Latviya Respublikasının Prezidenti Egils Levits iclasda çıxış edərək bildirib ki, dövlətlər və fərdlər üçün əsas məsələ təhlükəsizlikdir. O bildirib: “Xaricdən gələn təhlükələrə, dünyada baş verən münaqişələrə misal olaraq xüsusilə Rusiya–Ukrayna müharibəsini göstərmək olar. İlk dəfədir ki, beynəlxalq tədbirimiz bu müharibəyə reaksiya verib. Biz icazə verməməliyə ki, dünyada müharibələr yaransın. Dünyada baş verən münaqişələr ölkələrin bir çox planını dəyişdi”.

Eyni zamanda, dünyada baş verən iqlim dəyişikliyi təhlükəli xarakter aldığını vurğulayan Egils Levits qeyd edib: “İqlim dəyişikliyi hazırda dünyamızda əsas problemlərdən biridir”. Robert F.Kennedi İnsan Hüquqları Fondunun prezidenti Kerri Kennedi Rusiya–Ukrayna müharibəsindən danışıb, beynəlxalq tribunal yaratmağın vacibliyini bildirib: “Biz hazırda dünyanı dəyişmək üçün buradayıq. Ədalətli və sülh dolu bir dünya üçün çalışmalıyıq”.

Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədri, Latviya Respublikasının sabiq Prezidenti (1999-2007) Vayra Vike-Freyberqa qeyd edib ki, insan hüquqlarına riayət olunması üçün beynəlxalq qanun standartları hazırlanılmalıdır. Bu qanunlara əməl etmək xaosdan qorunmağın vacib yoludur. NATO-nun qüvvələri ilə bağlı fikirlərini bölüşən sabiq Prezident qeyd edib ki, Latviyada da hərbi qüvvələr var və müəyyən standartlara uyğundur.

Norveçin sabiq Baş naziri (1997-2000 və 2001- 2005) Kyell Magne Bondevik çıxışında diqqətə çatdırıb ki, hazırkı vəziyyət ikinci Dünya müharibəsindən sonra baş verənlərdən daha fərqlidir. Bu səbəbdən ölkələr arasında daha güclü regional əməkdaşlıqlar vacibdir. Biz bilirik ki, demokratiya və müharibə bir-birinə qarşıdır. Demokratiya sülhün qurulmasını təfəddir. Biz sülhün təmin edilməsi üçün çalışmalıyıq.

İsveçrə Konfederasiyasının sabiq Prezidenti (2007-2011) Mişelın Kalmi-Rey isə çıxışında deyib: “Biz sülh üçün çıxış yolları axtarıq, dünyanı böhrandan əvvəlki vəziyyətə gətirməyə çalışırıq. Yeni dünya nizamı yavaş-yavaş qarşımıza çıxır. Sülh bizə nə verə bilər? Bizim bunu əvvəlcədən görməyimiz çətindir”.

Ukraynanın sabiq Prezidenti (2005-2010) Viktor Yuşçenko ölkəsinin müharibədə qələbə qazanacağına əminliyini bildirib. Deyib ki, indi əsas məsələ əməkdaşlıqdır. “Bizə dünyada yeni təhlükəsizlik sisteminin qurulması vacibdir”, - deyə o vurğulayıb.

İrçillik əleyhinə Avropa Şəhərlər Koalisiyasının Prezidenti Benedetto Zaççirolinin moderatorluq etdiyi “Məqatəhdidlər dövrü: İqlim təhlükəsizliyi; qida təhlükəsizliyi; nüvə təhlükəsizliyi” mövzusunda ikinci panel iclasında Timor-Leste Demokratik Respublikasının Prezidenti, 1996-cı il Nobel Sülh Mükafatı laureatı Jose Ramos Horta çıxış edərək hazırda su çatışmazlığı, iqlim dəyişikliyi məsələlərinə diqqətin artırılmalı olduğunu bildirib.

Sonra çıxış edən BMT-nin Qida və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının böyük elmi işçisi İsmahan Eluafi qida təhlükəsizliyi mövzusunda reallığa və hallərə baxılma-

lı olduğunu vurğulayıb. Deyib ki, bunun üçün daha yaxşı mühit lazımdır.

“Liberal International” təşkilatının prezidenti, Mərakeşin sabiq ətraf mühit naziri (2013-2017), Mərakeşin İqlim Dəyişikliyi üzrə xüsusi nümayəndəsi (2015-2017) Hakima El Haite çıxışında ekologiyanın çirklənməsinin qlobal məsələ olduğunu vurğulayıb. Hazırda iqlim dəyişikliyi səbəbindən 500 milyon insan aclıqdan əziyyət çəkir. Afrikada susuzluq bir çox problemlər yaradıb. Bakı Forumu qlobal çağırışların gündəmə gətirilməsi üçün ideal platformadır.

Qazaxıstanın informasiya və sosial inkişaf naziri Darxan Kızırlı 2006-cı ildə Qazaxıstanın atomsuz bir dünya qərarı aldığını bildirib. Qeyd edib ki, Qazaxıstanın bu qərarı dünyada əks-səda doğurub. Qazaxıstan həmişə sülhün tərəfdarı olub.

Azərbaycanın ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayev paneldə müzakirə edilən məsələlərin dünya üçün qlobal əhəmiyyət daşıdığını bildirib. Qeyd edilib ki, iqlim dəyişikliyi digər aspektlərə də təsir edir. Bu vəziyyətlə bağlı daha çox problemə üzülürük. Azərbaycanın işğaldan azad olunan ərazilərdə reallaşdırılan yaşıllıq əsas planlarında biridir. Həmin ərazilərdə “ağıllı şəhər”lərin salınması ilə yanaşı, orada yaşıllaşdırma işləri də aparılır. İqlim dəyişikliyi riskləri bütün dünya üçün təhdiddir.

Rumıniya Baş nazirinin dövlət müşaviri Laslo Borbeli siyasi karyerasında 2017-ci ildən çox çətin vəziyyətlə üzləşdiyini qeyd edərək deyib: “Həyatımızın hər bir parçası bir-biri ilə əlaqəlidir. 2015-ci ildə ekologiya ilə bağlı 5 böyük saziş imzalanıb və həmin sazişlər əsasında bir çox planlar həyata keçirilib. Rumıniyada bu sahədə müəyyən irəliləyişlər müşahidə edilir”.

Monteneqronun sabiq Baş naziri (2010-2012) İqor Luksiç isə bildirib ki, iqlimdən gələn risklər üçün tədbirlər görmək lazımdır. Sabiq Baş nazir diqqətə çatdırıb: “Nüvə təhlükəsizliyi məsələsinin önəmi də artır. Bu məsələləri nəzərə almaq vacibdir. Necə dayanıqlı olaq? Hansı tədbirləri görməliyik? kimi suallara cavab tapmaq lazımdır”.

Forumun ilk gününün üçüncü panel iclası isə “Çoxtərəfliyyəlin yenidən kəşfi: qoşulmamanın yeni dövrü?” mövzusunda olub. İclasla Belçikanın sabiq Baş naziri İv Lötərin moderatorluq edib. O bildirib ki, indi əsas məqsəd çoxtərəfliyyə nail olmaqdır. Onun sözlərinə görə, bunun üçün sıfırdan başlamaq lazımdır və bu istiqamətdə əməli işlər görülməlidir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev qeyd edib ki, multilateralizm Azərbaycanın konsepsiyalarından biridir. Bu, digər ölkələr üçün də vacibdir. Beynəlxalq əlaqələrin institutlaşması üçün əməli işlər görmək lazımdır. Ölkənin hərbi vəziyyətindən asılı olmayaraq, beynəlxalq iqtisadi əlaqələrdə, tərəfdaşlarla münasibətlərdə imtiyazlardan istifadə vacibdir.

Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi ölkəmizin Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi uğurlu fəaliyyətindən söz açaraq deyib: “Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatının sədri olaraq fundamental əsaslar üzərində işlədi, dünyanı narahat edən qlobal problemlərə diqqət yönəldti. Biz fəaliyyətimizdə obyektivliyi, dəqiqliyi, şəffaflığı əsas götürdük. Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində multilateralizmi inkişaf etdirdik”.

Hikmət Hacıyev Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi Azərbaycanın dünya-

nın ən böyük problemlərindən biri olan COVID-19 pandemiyası dövründə səsinə ucaltdığını, nəticədə hamraylıyı bərpa etdiyini deyib. Diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan Prezidentinin təklifi ilə bu məsələ BMT-nin Xüsusi Sessiyasında müzakirə olunub. Azərbaycan vaksinlərin ədalətli bölgüsü ilə bağlı da səsinə ucaltdı və onun səsinə beynəlxalq arenada eşitdilər.

Dünyada əks-cəbhə və blokların yaranmasına da toxunan H.Hacıyev pandemiya və digər qlobal məsələlərdə Azərbaycanın səylərini davam etdirdiyini diqqətə çatdırıb. Vurğulanıb ki, ölkəmiz dünyanın qlobal çağırışları kontekstində çox fəaldır.

Dünyada artıq yeni eranın başladığını diqqətə çatdıran BMT Baş Assambleyasının 75-ci Prezidenti, Türkiyə Böyük Millət Məclisinin üzvü Volkan Bozkır BMT-nin fəaliyyətinə toxunaraq qeyd edib: “BMT bir çox sahələrdə fəaliyyət göstərir. Bu qurumun digər sahələrdə fəaliyyəti uğurlu olsa da, təəssüf ki, bunu siyasi məsələlərin həllində demək mümkün deyil”. Volkan Bozkır vurğulayıb ki, Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi çox uğurludur. Çünki Azərbaycan buna öz məsələsi kimi baxır.

Çıxışında multilateralizmdən bəhs edən Serbiyanın sabiq Prezidenti Boris Tadiç dünyanın qlobal çağırışları kontekstində BMT-nin fəaliyyətini uğursuz hesab edib. O, hazırda geosiyasi çürümə prosesinin baş verdiyini vurğulayıb.

Gürcüstan parlamentinin sabiq sədri Nino Burcanadze əməkdaşlıq və regional sabitliyin Gürcüstan və Azərbaycan üçün çox lazım olduğunu deyib. Bildirib ki, hazırkı şərait nəinki region, bütün dünya üçün çox kritiki. BMT-nin fəaliyyətinə toxunan N.Burcanadze qeyd edib ki, bu qurum müharibə və münaqişələrin qarşısının alınması üçün heç bir şey göstərmir.

Bosniya və Herseqovinanın sabiq Prezidenti Mladen İvaniç dünyanın yeni toqquşmalarla qarşı-qarşısı olduğunu qeyd edib və düşmənlər tərəfləri bir araya gətirə bilən vahid qüvvəyə ehtiyac olduğunu vurğulayıb.

BMT Baş Assambleyasının sabiq Prezidenti, Serbiyanın sabiq xarici işlər naziri Vuk Yeremiç də dünyada vahid gücə ehtiyacın olduğunu təsdiqləyib: “Əgər irəliləməyə çalışırıqsa, əsas oyunçular arasında lider olmalıdır ki, ümumi razılığa, barışıqə gətirə bilsin. Bir-birinə qarşı olan bloklar bir araya gəlməlidir.

Slovakiyanın sabiq xarici işlər naziri Yan Kubis isə çıxışında bildirib ki, ümumi dəyərlər naminə əməkdaşlığı inkişaf etdirmək zəruridir. Bunun üçün bu və ya digər yollar axtarmaq, standartlardan kənara çıxmaq, yeni metod və üsullarla işləmək lazımdır.

Sonra çıxış edən BMT-nin Cenevrə Nümayəndəliyinin sabiq direktorunun şəxsi köməkçisi David Çixvaidze multilateralizmin əhəmiyyətinə toxunub, bu məsələdə iki əsas amili qeyd edib. Bildirib ki, multilateralizmdə struktur və təfəkkür obrazı diqqətə saxlanılmalıdır.

İtaliya Prezidentinin keçmiş diplomatik müşaviri, Malta Hərbi Ordeninin Vatikandakı səfiri Antonio Zanardi Landi Azərbaycanın uğurlu sədrliyi sayəsində Qoşulmama Hərəkatından son dövrlərdə tez-tez danışıldığını bildirib. Qeyd edib ki, hansısa iş görmək üçün böyük məsuliyyət və çalışqanlıq tələb olunur. Panel iclasları müzakirələrlə davam edib.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin himayəsi altında və Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə keçirilən X Qlobal Bakı Forumu öz işinə martın 11-də yekun vuracaq.

AZƏRTAC

Heydər Əliyev Mərkəzində “Yerlə göy arasında” sərgisi açılıb

Martın 9-da Heydər Əliyev Mərkəzində “Yerlə göy arasında” Azərbaycan-Latviya birgə incəsənət sərgisinin açılışı olub.

Tədbirdə Azərbaycanda rəsmi səfərdə olan Latviya Respublikasının Prezidenti Egils Levits, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi Anar Ələkbərov, Latviyanın ölkəmizdəki müvəqqəti işlər vəkili Viya Buşa və digər rəsmi qonaqlar iştirak ediblər.

Latviyanın ölkəmizdəki səfirliyi ilə birgə təşkil olunan sərgi dahi şair Mövlana Cəlaləddin Ruminin poeziyasını əhatə edir. XIII əsrdə yaşayıb yaratmış Rumi-nin ideyaları mənevi yüksəliş və kamilliyə çatmağa həsr olunub. Sərgidə Latviya-dan İeva Krumina və dünyaşöhrətli fo-

Mərkəzi müasir memarlığın ən gözəl nümunələrindən biridir. Bu cür birgə mədəni tədbirləri keçirməklə biz bir-birimizi daha da yaxın, bağlı edirik.

Sərgidə əsərləri nümayiş olunan müəllif İeva Krumina möhtəşəm bir məkanda - Heydər Əliyev Mərkəzində sərginin açılışında iştirak etməkdən və əsərlərinin nümayiş olunmasından məmnunluğunu ifadə edib. Öz əsərləri barədə məlumat verən İeva Krumina diqqətə çatdırıb ki, Şərq üslubunda miniatur ənənələrini mümkün qədər yüksək səviyədə qoruyub saxlayaraq 43 illüstrasiya

toqraf Reza Deqatinin əsərləri nümayiş olunur.

Sərginin açılış mərasimində çıxış edən Latviyanın Azərbaycandakı müvəqqəti işlər vəkili Viya Buşa bugünkü tədbirin ölkəsi üçün önəmli hadisə olduğunu deyib. O, bu sərginin hər iki ölkənin birgə səyləri nəticəsində baş tutduğunu qeyd edib. Bildirib ki, sərgidə xalqlarımız arasında olan oxşarlıq nümayiş olunur.

Viya Buşa diqqətə çatdırıb ki, Latviyanın Azərbaycandakı səfirliyi incəsənət sahəsindəki layihələrə xüsusi önəm verir. Eyni zamanda, səfirlik Latviya ilə Azərbaycan arasında mədəniyyət sahəsində münasibətlərə, bu istiqamətdə dialoqa öz töhfəsini verir. Beləliklə, bu cür tədbirlərin keçirilməsi sayəsində Latviyanın təsviri incəsənəti Azərbaycanda təşviq edilir. Bu sərginin açılışı ilə biz mədəni əməkdaşlıq sahəsində növbəti addımı atmış olacağıq.

Latviya Respublikasının Prezidenti Egils Levits müxtəlif xalqların, mədəniyyətlərin bir araya gətirmək üçün sərginin adının düşünülmüş olduğunu və düzgün seçildiyini deyib. O bildirib ki, bu gün heç kim yeknəsəq, qlobal mədəni şəraitdə yaşamaq istəməz. Hər bir xalqın özünəməxsus mədəniyyəti qorunub saxlanılmalıdır. Milli mədəniyyətlər ənənələrə söykənir, lakin bu ənənələr inkişaf etdirilməlidir. Milli mədəniyyətlər digər mədəniyyətlərin irəli sürdüyü ideyalara açıq olmalıdır.

Bu sərgini ölkələrimiz arasındakı körpülərin çox bariz nümunəsi adlandırın Latviya Prezidenti tədbirin təşkilinə görə Heydər Əliyev Mərkəzinə minnətdarlığını bildirib. Qeyd edib ki, Heydər Əliyev

yaradıb. “Hər iki xalqın düşüncələrində bir çox oxşarlıqlar var. Incəsənət bizi bir-birimizə yaxınlaşdırır. Bu o deməkdir ki, bizim bölüşdüyümüz ideyalar bir-birimiz tərəfindən qavranıla bilər”, - deyə o vurğulayıb.

Qeyd edək ki, tanınmış rəssam İeva Krumina Latviya Rəssamlıq Akademiyasının Teksitl Şöbəsinin müdürüdür. O, Latviya Rəssamlar İttifaqının və Latviya Teksitl Rəssamları Assosiasiyasının üzvüdür. İeva Krumina məşhur latviyalı şair və yazıçı İmants Ziedonisin “Sevgisiz yaşama, sevgisiz heç nəyin önəmi yoxdur” sözlərini əsaslanıb, xalqlar arasında oxşar, ümumi çalarları öyrənməyə çalışır və hər bir sənət əsərinə baxanda insan özünü o sənət əsərində görür. Onun sənət əsərləri insanlara dünyanı sevgi səpləri ilə təmir etmək mesajını çatdırır.

Dünyaşöhrətli fotojurnalist Reza Deqati müharibələri, hərbi münaqişələri, eləcə də bəşəriyyətin gözəlliklərini işıqlandırır. Onun işləri “National Geographic”, “Time”, “Stern”, “Newsweek”, “Paris Match” jurnallarında yer alıb. O, 30 kitabın müəllifi və bir çox mükafatların sahibidir. Rezanın Ruminin ideyalarını, mistik rəqslə dövrə vuran, yerlə göy arasındakı enerji dövrəni mövzusunda çatdıran əsəri 1994-cü ildə “National Geographic” jurnalının üz qabığında yer alıb. O, Fransanın “Xidmətlərə görə” kavalər ordeni və Azərbaycanın “Dostluq” ordeninə layiq görülüb.

Heydər Əliyev Mərkəzindəki sərgi aprelin 3-dək davam edəcək.

AZƏRTAC

Naxçıvan Prokurorluğunda əməliyyat müşavirəsi

Dünən Naxçıvan Muxtar Respublikası Prokurorluğunda Baş prokurorun birinci müavini Elçin Məmmədovun rəhbərliyi ilə muxtar respublika, Naxçıvan şəhər və digər tabe rayon prokurorluqların əməkdaşlarının iştirakı ilə əməliyyat müşavirəsi keçirilib.

Elçin Məmmədov Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə, o cümlədən məhkəmə və hüquq sisteminə aparılmış islahatları, işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə bərpa və yenidənqurma prosesləri ilə əlaqədar çoxsaylı infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsi ilə bağlı ətraflı məlumat verib.

Sonra Naxçıvanda cinayətkarlığın dinamikasına, cinayət mühakimə icraatında insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi sahəsində gö-

rülmüş işlərin vəziyyətinə toxunulmaq əldə olunan uğurlar, habelə xidməti fəaliyyət zamanı yol verilmiş nöqsanlar müzakirə edilib.

Daha sonra Baş Prokurorluğun idarə rəisləri Tural Aslanov, Natiq Hüseynov, Natiq Abdullayev, Mahir Abbasov və Muxtar Respublika prokurorunun müavini Sənan Paşayev prokurorluğun müvafiq fəaliyyət sahələri üzrə görülmüş işlər barədə məruzələrle çıxış ediblər.

Azərbaycan XİN İranın ölkəmizdəki səfirliyinə nota ünvanlayıb

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsinin reisi Ayxan Hacızadə Azərbaycan vətəndaşı, Almaniyanın Yena Universitetinin tələbəsi 1997-ci il təvəllüdü Ferid Qabil oğlu Səfərlinin fevralın 20-də İrana səfərə getməsi, martın 4-dən bəri ondan xəbər alınmasının mümkün olmaması ilə bağlı yerli medianın sualın cavablandırılıb.

A.Hacızadə bununla bağlı deyib: “Sözgedən məlumata aydınlıq gətirilməsi məqsədilə, Xarici İşlər Nazirliyi müvafiq olaraq İranın ölkəmizdəki səfirliyinə nota ünvanlayıb və hazırda qarşı tərəfdən cavab gözləyir”.

O bildirib ki, Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı Ferid Səfərlinin yerinin müəyyənləşdirilməsi istiqamətində müvafiq tədbirlər və araşdırma işləri davam edir. Məsələ ilə bağlı ictimaiyyətə əlavə məlumat verilməck.

“Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarına bir daha xatırlatmaq istərdik ki, bu il yanvarın 27-də ölkəmizin İrandakı səfirliyinə qarşı baş vermiş terror hücumundan sonra Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi ölkəmizin vətəndaşlarına zəruri olmadığı təqdirdə İrana səfər etməməyi, səfər edənlərin isə yüksək ehtiyatlılıq nümayiş etdirmələri barədə səyahət xəbərdarlığı yayıb”, - deyər A.Hacızadə vurğulayıb.

Türkiyə çətin seçim və ciddi sınaq qarşısında

14 may prezident və parlament seçkilərinə koalisiya şəklində, “Altılıq masa” formatında gedən müxalifət düşərgəsinin sərgilədiyi mövqeyi əsrin fəlakətinin ardınca Türkiyənin siyasi gündəmini silkələməkdə davam edir.

İndidən deyə bilərik ki, mayın 14-ü Türkiyə elektoratını çətin seçim gözləyir və bu seçkilərin nəticələrinin təkcə qardaş ölkənin daxili durumuna deyil, həm də Azərbaycanın, ümumilikdə, regionun siyasi konfigurasiyasına təsir göstərəcəyi şəksizdir. Dörd gündən sonra təbliğat kampaniyası başlayacaq cümhurbaşqanı və parlament seçkilərində, hazırkı prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan qarşı koalisiyada birləşən altı müxalif partiyanın siyasi palitrasına nəzərən müəyyən düşüncələrə və qənaətə gəlmək mümkündür. Məsəl üçün, görəsən, seçki koalisiyasında bunca fərqli milli-ideoloji xətləri təmsil edən firqə güclərinin bir araya gətirilməsi, bu sırada hətta separatçı, terrorçu PKK-nın siyasi qanadı sayılan HDP-nin yer alması kimlərin xidmətidir? Bu gün Türkiyə elektoratını, bütövlükdə cəmiyyəti düşündürən, cavabını axtardığı əsas suallardan biri budur. Doğrudanmı “altılıq” üzvlərinin əsas məqsədi seçkini udacaqları təqdirdə öz aralarında, sadəcə, nazir portfellerini bölüşməkdir? Siyasi analitiklər, yerli media “altılıq masa”nın yeganə qadın üzvü, İYİ Partiyasının lideri Maral Akşənərin Kamal Kılıçdaroğlunun prezidentliyə vahid namizədliyinə qarşı çıxaraq masanı tərk etməsini, amma iki gündən sonra geri qayıtmasını təşkil edən o gücün sahibini, qüdrətin ünvanını axtarırlar. Bu axtarışlar həm daxilə, həm də xaricə gedir.

HAŞİYƏ: Rəcəb Tayyib Ərdoğan baş nazir Adnan Menderesin edamının 55-ci ildönümündə mərhumu yad edib. O, Adnan Menderesin ölkəsinə və millətinə göstərdiyi xidmətlərinə görə daim hörmətlə anıldığını söyləyib. Bu detal onu deməyə əsas verir ki, Ərdoğan mayın 14-də həm parlament, həm də prezident seçkilərində “altılıq” üzərində qələbə qazanaraq tarixi təkrarlamaq istəyir.

“Altılıq”ın fəlakətdən yararlanmaq cəhdi

R.T.Ərdoğanı seçki yolu ilə devirmək üçün daxili və xarici güclərin gizli koalisiya yaratdıqları barədə iddiaları qulaqardına vurmaq olmaz. Bu güclərin ortaq məqsədi aydındır: Ərdoğanı hakimiyyətdən kənarlaşdırmaq. 2016-cı ilin 15 iyul uğursuz çevriliş cəhdindən sonra, bu, Ərdoğanı kürsüdən salmağa yönəlik ikinci plandır. Etiraf etməliyə ki, Türkiyədə yaşanan təbii fəlakətdən sonra AKP-nin xalq arasında reytingi ciddi şəkildə aşağı düşüb. Yəni, ölkəyə vurduğu ziyanı ilkin hesablamalara görə, 100 milyard dollar civarında qiymətləndirilən “əsrin fəlakəti”ndən sonrakı vəziyyət, nə qədər xarizmatik lider olsa da, AKP ilə MHP-nin birləşdiyi “Xalq ittifaqı”nın namizədi Ərdoğanın qarşıdakı seçkilərdə şansını aşağı saldığını deyə bilərik.

Amma o da danılmaz faktdır ki, Rəcəb Tayyib Ərdoğan hakimiyyətdə olduğu yirmi il müddətində bir neçə dəfə təbii və qeyri-təbii silkələnmələri yaşayıb və AKP iqtidarı bu fəlakətlərin nəticələrinin aradan qaldırılması sahəsində yeterincə təcrübəyə malikdir.

Digər tərəfdən, həm Maral Akşənərin, həm də yerli siyasi analitiklərin fikrincə, solçu Kılıçdaroğlunu Ərdoğanla rəqib ola biləcək güclü namizəd saymaq olmaz. Zaten zərər bu seçimi

dəstəkləyən “altılıq masa”dakıların öz aralarında fikir ayrılıqları kifayət qədərdir.

Haşiyyə: Ankara ilə Bakı arasında diplomatik münasibətlərin azacıq sərinlədiyi yeganə dövr Əli Babacanın Türkiyənin Dövlət naziri və Xarici İşlər naziri olduğu dönmə təsadüfüdür. Əski ərdoğançı Əhməd Davudoğlu kimi, altı masanın birində əyləşmiş həmin Əli Babacan indi də bu cinahda yer alıb.

“Altılıq masa”nın CHP sədri Kamal Kılıçdaroğlunu vahid namizəd seçəcəyi öncədən məlum idi. Baş solğunun vahid namizəd olmasını İYİ Partiyasının sədri Maral Akşənərin “masa”-ya qayıtması ilə bağlayanlar olsa da, bunu siyasi şou adlandıranlar da yox deyil. Amma realitiy ondan ibarətdir ki, “altılıq masa”dakı partiyalar (CHP,

Ekspert rəyi

Fərid Şəfiyev, beynəlxalq ekspert:

– Türkiyədə 14 may seçkilərinə proqnoz vermək çətin olsa da, düşünürük ki, Ərdoğan yenidən prezident seçiləcək. Düzdür, Kılıçdaroğlu müxalifətin vahid namizədi kimi Ərdoğanın vəziyyətini bir qədər çətinləşdirəcək. Amma, burada problem yaranı bilər, yeni əgər HDP vahid namizədi tam dəstəklərsə, onda Akşənərin koalisiyadan çıxmaq ehtimalı da var. Bu barədə yekdill fikir söyləmək tez olsa da, “altılıq masa” bu və ya digər formada dəyişə bilər. O ki qaldı, hakimiyyətə yeni hökumətin gələcəyi təqdirdə Azərbaycanın münasibətdə mövqeyin dəyişməsinə, zənnimcə, Ankaranın siyasi gündəliyində bir sıra vacib məsələlər var ki, Türkiyə dövlətinin dəyişməz siyasi xəttini təşkil edir. Məsəl üçün, Ankara Şimali Kipr Türk Respublikasına daim dəstək verəcək. Yəni, bu aspektdə Türkiyənin formalaşmış mövqeyi var. Azərbaycana gəldikdə isə Türkiyə dövləti ilə bərabər, türk milləti də həmişə yanımızdadır. Ona görə də, hətta, Kılıçdaroğlu hakimiyyətə gəlsə belə, inanmırıq ki, Azərbaycana yönəlik hansısa radikal dəyişiklik baş versin. Halbuki, Kılıçdaroğlunun ətrafında bəzi siyasətçilərin mövqeyi bizdə narahatlıq yaradır. Amma CHP liderinin özü tək qalıb olmayacaq, söhbət koalisiyadan gedir.

Əlbəttə, nəticə etibarilə bizim üçün Azərbaycanın dostu Ərdoğanın qələbə qazanması daha yaxşı olar.

Xalqların Demokratik Partiyası, Səadət Partiyası, DEVA Partiyası, İYİ Partiyası və Gələcək Partiyası) arasında həm elektoratın miqyasına, həm də Böyük Məclisində təmsilçi sayına görə ən güclü CHP-dir. Düzdür, martın 6-dək koalisiyanın ehtimal namizədləri arasında Ankara Bələdiyyənin sədri Mənsur Yavaşın və İstanbul Böyük Bələdiyyəsinin sədri Əkrəm İmamogluğun da adları hallanırdı. Amma CHP-dən olan hər iki bələdiyyəçi yaxşı başa düşürdü ki, Kılıçdaroğlu özündən başqasının vahid namizəd olmasına izn verməz. Maral Akşənər bununla yanaşı, onu da anlıyırdı ki, əsas məqsəd Ərdoğanın seçkidə məğlub edilməsidir, İYİ Partiyanın bu işin öhdəsindən təbşinə gəlməsi mümkün deyil. Strateji nöqtəy-nəzərdən Kamal Kılıçdaroğlunun “masa”nın vahid namizədi olması, əslində, M.Akşənərin maraqlarına tam uyğundur. Axi, CHP başqanı Ərdoğanla müqayisədə zəif rəqibdir və İYİ üçün növbəti seçkidə onu hakimiyyətdən kənarlaşdırmaq elə də çətin olmayacaq.

HAŞİYƏ: Türkiyənin Xalqların Demokratik Partiyasının (HDP) keçmiş həmsədri Səlahəddin Demirtaş İYİ partiyasının sədri Maral Akşənərə həbsxanadan məktub göndərib. Demirtaş yazıb ki, əgər HDP Akşənərə dəstək versə, bu zaman böyük ehtimalla Kılıçdaroğlu prezident, xanım siyasətçi isə vitse-prezident olacaq.

CHP “Can Azərbaycan” deyəcəkmi?

Bu sual indiki cəmiyyətimizin, hətta siyasətdən uzaq kəsimini də maraqlandırır və bir qədər də narahat edir. Yəni, qardaş Türkiyədə prezidentliyə iddia edən şəxsin Azərbaycana münasibəti nə cür olacaq? Konkret desək, sosial-demokrat təmayüllü CHP lideri dövlətin başcısı seçiləcəyi təqdirdə Ərdoğan kimi, Azərbaycana görə dünyanın qarşısına çıxacağı, bizə görə eyni fədakarlığı göstərəcəymi? Bəs, Kılıçdaroğlunun Azərbaycanın Ermənistan və onun havadarları ilə ədalətli mübarizəsinə, Qarabağ münaqişəsinin həllinə yanaşması necə olacaq? Kamal Kılıçdaroğlunun Vətən müharibəsinin gedişində verdiyi açıqlamalarını unutmamışıq və o, birmənalı olaraq Azərbaycana dəstəklədiyini bildirib. Onun Azərbaycanın qələbəsinə sevinən siyasətçi kimi Ankara ilə Bakı arasındakı səmimi qardaşlıq münasibətlərinə hansısa dəyişikliyi edəcəyi inandırıcı görünür.

ARAYIŞ: Rəcəb Tayyib Ərdoğan 2003-cü il martın 14-də baş nazir postunu tutub, 2014-cü ildə prezident seçilib, 2018-ci il iyunun 24-də isə yenidən bu posta layiq görüldü. Hazırda o, həm dövlətin, həm də hökumətin başcısıdır. 600 nəfərlik Türkiyə Böyük Məclisindəki (TBMM) indiki 577 yerden 295-i iqtidardakı AKP-yə məxsusdur. CHP 134, Xalqların Demokratik Partiyası 56, MHP 48, İYİ Partiya 37 səsle TBMM-də təmsil olunur.

Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Prezident İlahəm Əliyevə, ələcə də xalqımıza qardaş münasibəti, Azərbaycana, Qarabağa verdiyi dəstəyi və əhəmiyyəti, son illər taleyimizdə oynadığı önəmli rol göz önündədir. Son 20 ildə bu münasibətlər ara-sıra zamanın sınağına çəkilərsə də, iki qardaş onların hamısından üzəgə çıxıb.

Ümid edir və inanırıq ki, budəfəki seçki sınağı da məhz bu qəbildən olacaq.

İ.HƏSƏNQALA, “Xalq qəzeti”

“Yaşıl” şər imperiyası

ABŞ Prezidenti Ronald Reyqan düz 40 il bundan öncə – 1983-cü il martın 8-də Floridada çıxışı zamanı SSRİ-ni “şər imperiyası”, müasir dünyada “şərin mərkəzi” adlandırmışdı. Siyasi kəlamə çevrilmiş bu deyim sovet rejiminin amorallığını və bu səbəbdən SSRİ ilə ABŞ-ın müqayisəsinin mümkünsüzlüyünü ehtiva edirdi.

SSRİ planlı iqtisadiyyat üzrə bir sosialist cəmiyyəti qurmaq yolunu tutmuş dövlət idi. Ancaq fakt budur ki, bu dövlət artıq 32 ildir öz mövcudluğunu dayandırıb. Sanki yerini cənub qonşusu, özünü islam respublikası adlandıran İrana təhvil verib. Bəli, bu gün dünyada şər imperiyası adlandırılacaq ölkələrdən biri də məhz İrandır. Əgər Reyqan SSRİ-ni şər imperiyası adlandırmışdısı, bu gün mollalar müqəddəs İslam dininin

Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Oman, Səudiyyə Ərəbistanı) İranın əlindən zinhara gəliblər. İran onların daxili işlərinə müdaxilə edir, məzhəbçilik amili əsasında bu ölkələrdə daxili qarşidurma yaratmağa cəhd edir, son illərdə ərəb ölkələri və Türkiyə ilə münasibətləri inkişaf yoluna qədəm qoymuş İsraili Yer üzündən silməklə hədələyir.

Tehrana qarşı beynəlxalq koalisiyanın yaradılması aktuallaşır

Hazırda dünyanın gündəmində olan əsas məsələlərdən biri də İrana qarşı beynəlxalq koalisiyanın yaradılmasıdır. Son vaxtlar bu istiqamətdə çağırışlar daha da intensivləşib. ABŞ Müdafiə nazirinin köməkçisinin müavini Dana Struel bugünlərdə rəsmi Tehranın zərərli fəaliyyətinin qarşısını almaq üçün beynəlxalq koalisiya yaratmağa çağırır. Bu çağırış İranın uranın zənginləşdirilməsi ilə məşğul olan “Fordo” zavodunda zənginləşdirilmiş uran hissəciklərinin aşkarlanması və İran-Rusiya hərbi əməkdaşlığının davam etdirilməsi ilə bağlı hesabatların dərci ilə eyni vaxtda baş tutub. “Biz elə bir mərhələyə deyil ki, İran hökumətinin təhdidləri artıq Yaxın Şərqlə məhdudlaşmış və beynəlxalq çağırış sayılır”, – deyir D.Struel qeyd edib.

Bu çağırışdan dərhal sonra Tehran Beynəlxalq Atom Enerjisi Agentliyinə (BAEA) nüvə obyektlərinin monitorinqinə və yoxlanılmasına razılıq verib. Agentliyin baş direktoru Rafael Qrossi martın 4-də Tehrandə rəsmilərlə görüşlər keçirib. Qrossi buna nail olmağın çox vacib olduğunu vurğulayıb və əlavə edib ki, bu, İranın Hərtərəfli Birgə Fəaliyyət Planı çərçivəsində nüvə öhdəliklərini bərpə edəcəyi təqdirdə BAEA-yə lazım olan yeni əsasları yaratmağa başlamağa imkan verəcək. Görünür, təzyiq öz effektini verir.

Molla rejimi Bakıya düşməni kəsilib

İran Azərbaycanın müstəqillik qazanmasından üzü bəri ona hər zaman yumşaq desək, qısqaqc münasibət bəsləyib. 44 günlük Vətən müharibəsində qazandığımız Qələbədən sonra bu qısqaqlıq aşkar düşmənpçilik mövqeyi əvəzləyib. Baxmayaraq ki, İran formal olaraq bu qələbə münasibətilə Azərbaycanı təbrik edib. İran Azərbaycana münasibətdə yaxın qonşuluq və dostluq əlaqələrini, İslam qardaşlığını heçə sayaraq ermənilərə qucaq açıb. Dünyanın əksər sivil dövlətləri ilə düşmən olan İran onun üçün Avropaya açılan qapısı Azərbaycana münasibətdə tutduğu mövqeyi, yürütdüyü siyasət heç bir əndazəyə sığmır. Bu günlərdə yayılan məlumatda isə işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulmasının simvollarından sayılan Füzuli və Zəngilan hava limanlarının Tehrandakı ayetullahlar tərəfindən “imperialistlərin İrana qarşı istifadə olunacaq poliqrını” adlandırılması rejim mənsublarının hansı təfəkkürə malik olduqlarını bir daha ortaya qoyur. Bu zehniyyəti izah etməkdə söz belə, acizdir.

Tehrandakı səfirliyimizə qarşı törədilən terror aktı, İrana işləyən casus şəbəkəsinin yetişdirilməsi, becarilən narkotikin Azərbaycana ötürülməsi, Zəngəzur dəhlizinin reallaşmasına əngəl yaradılması, Qafanda tələm-tələsik baş konsulluğun açılması qərarının verilməsi və bunun həyata keçirilməsi molla rejiminin ölkəmizə münasibətdə yaxın-uzaq keçmişdə yol verdiyi əməllərin natamam siyahısıdır.

Səxavət HƏMİD, “Xalq qəzeti”

rəmzi olan yaşıl rəng altında dinimizə zidd əməllərlə, şər əməllərlə məşğuldurlar.

İranda insanların əsas hüquq və azadlıqları kobud şəkildə pozulur, rejimə qarşı çıxanlar ən sərt şəkildə cəzalandırılır. Orta Şərqlin bu ölkəsində XXI əsrdə əsl orta əsr zehniyyəti hakimdir.

İran “izqoy” dövlətlər siyahısında

Molla rejimi yarandığı 1979-cu ilin fevralından təcrid edilmiş – “izqoy” dövlətdir. Sivil dünya, müasir yaşama İran kimi dövlətləri qəbul etmir. İran rejimi 1981-ci ilin noyabrında ABŞ səfirliyinə hücumu stimullaşdırmaqla gerçək simasının nədən ibarət olduğunu bütün dünyaya nümayiş etdirib. Molla rejimi dünyanın bütün ölkələrindən gələn çağırışlara baxmayaraq, mənfur əməllərindən əl çəkmir. Nəinki əl çəkmir, hətta onları daha da genişləndirir. İran hazırda Yaxın və Orta Şərq regionunda gərginlik yaranan əsas ocaqdır. Körfəz ölkələri (Bəhreyn, Qətər, Küveyt,

Həyasızlığın Paşinyan zirvəsi

Ermənistanın baş naziri “vur öldür!” deyir

Ermənistan sülh istəmir. Bunu ölkənin baş naziri Nikol Paşinyanın dünənki çıxışından bir daha görmək olur. Əvvəla, bildirək ki, Paşinyan 5 mart təxribatında Azərbaycanı təşviklərə sayıb və bir qədər də irəli gedərək hadisəni Bakının reallaşdırdığı “terror aktı” adlandırıb.

Əlbəttə, Nikolun yarımçıq məntiqi üçün qanlı olayı belə qiymətləndirmək çətin deyil. Amma realıq budur ki, hədisə Azərbaycan ərazisində baş verib. Əgər, bu, terror aktıdırsa, məsələyə ilk növbədə, o prizmadan yanaşmaq ki, əli silahlı şəxslər ölkəmizin ərazisində nə gəzirdilər? Hər halda silahı onlara biz verməmişdik...

Azərbaycan tərəfdən də itki var.

Üçüncüsü, Paşinyan 5 mart təxribatının Rusiya sülhməramlı kontingentinin komandanlığının himayəsi altında keçirilən görüşdən dörd gün sonra baş verməsinə diqqət çəkib. Deməli, Nikol, həmişəki kimi, vurğunu həm də Rusiyanın effektiv olmadığı fikrinin üzərinə qoyur. Eyni zamanda, Azərbaycan nü-

ərazilərimizdə 2021-ci il Ermənistan istehsalı olan minaların aşkarlanması həmin faktlardan yalnız biridir. İndiki məqamda əlavə sübutlar axtarmağa ehtiyac yoxdur. Hər şey ortadadır...

Digər tərəfdən, azərbaycanlı fəalları və qeyri-hökumət təşkilatları nümayəndələrinin ötən ilin dekabrından başlanmış aksiyasından sonra Laçın yolundan silah-sursatın daşınmasının qarşısı alınıb. Təbii, Bakı bu reallığı da beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırır. O cümlədən, BMT-nin Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinin qərarverənlərinin nəzərinə. Məsələ olduqca vacibdir. Çünki Ermənistan məhkəmənin qərarında adı çəkilmiş Laçın yoluна humanitar deyil, hərbi məqsədləri gerçəkləşdirmək, separatçılığı dərinləşdirmək vasitəsi kimi yanaşır. Lakin indilik bunu reallaşdırmaq mümkünsüzdür. Çünki aksiya davam edir. Deməli, alternativ yol lazım idi. Azərbaycan həmin yolun qarşısını martın 5-də kəsdi...

Altıncısı. Paşinyan çıxışında Azərbaycanın, guya, Qarabağda etnik təmizləmə və soyqırımı həyata keçirmək niyyətində olduğunu bildirir. Bunun bəyan edilməsi yenilik deyil. Məsələ 44 günlük müharibədən dərhal sonra Ermənistan siyasilərinin səsləndirdikləri anti-Azərbaycan “tezislərinin” tərkib hissəsidir. Nikol hazırda həmin “tezislərə”, bir növ, yeni rəng qatmaq yolu tutur. Nəticəyə gəlmək mümkündür ki, baş nazirə belə danışmaq üçün bəhanə lazım imiş. Bəhanəni isə 5 mart təxribatını törətməklə əldə edib.

Bəli, 5 mart təxribatı Ermənistanla Qarabağ ermənilərinə qarşı soyqırımı və etnik təmizləmə siyasəti aparılacağına dair ənənəvi “təbliğati” gücləndirmək üçün yeni bəhanə verir. Ölkə Bakının yerlilərlə təmasını pozmaq niyyətində gəldi. Paşinyan isə bunun anonsunu 5 mart təxribatından öncə – martın 3-də Almaniya Bundeştagının Xarici Əlaqələr Komissiyasının üzvləri ilə görüşündə vermişdi. O, həmin görüşdə dünən dediklərinin eynisini dilə gətirmişdi. Ardınca 5 mart təxribatı reallaşdı. Göründüyü kimi, Ermənistan hakimiyyəti Paşinyanın əvvəlcədən düşündüyünü həyata keçirdi.

Qeyd edək ki, erməni baş nazir sözügedən görüşdə Qarabağda, hələ, Ermənistan-Azərbaycan sərhədi boyunca hərbi toqquşmanın başlama ehtimalından da söz açmışdı. Deməli, növbədə budur - Azərbaycana qarşı müharibə. İrəvanın son zamanlar irəli sürdüyü barışmaz mövqedən əldə olunan qənaət budur ki, kimlərsə, hansı dairələrsə Paşinyan hakimiyyətini dəstəkləməyə çalışır. Buna görə hədyanları tirajlayır, Azərbaycanı güc nümayişinə təhrik edir, başqa sözlə “vur öldür!” deyir. Eynilə 44 günlük müharibədən əvvəl dediyi kimi.

R.ƏVƏZ, “Xalq qəzeti”

Məlum olduğu kimi, erməni əsilli tanınmış rusiyalı media maqnatı, “News Media” holdinginin rəhbəri Aram Qabreyanov Ermənistanla buraxılmayıb. O Qabreyanov ki, 44 günlük müharibə zamanı Azərbaycana qarşı hədyanlar yağdırması ilə gündəm olan “WarGonzo” hərbi layihəsinin rəhbəri Semyon Peqovu öyrədib üstümüzə salmışdı. Erməni maqnat müharibə dövründə və ondan sonra Ermənistan iqtidarını hədəfə alması, onu sərt şəkildə tənqid etməsi, hətta təhqirləri ilə də gündəmdə olmuşdu.

Erməni media maqnatı Nikolu “cılız” və “qorxaq” adlandırdı

Qeyd edək ki, Aram Paşinyan administrasiyası tərəfindən ölkəyə girişi yasaqlanmış ilk rusiyalı media təmsilçisi deyil. Ondən öncə Rusiyanın dövlət televiziyaşının erməni əsilli baş redaktoru, aparıcı, “marqo” ləqəbli Marqarita Simonyanın da Ermənistanla gəlişinə imkan verilmişdi. Bununla bağlı məsələyə münasibət bildiren ölkə parlamentinin spikeri Alen Simonyan Marqaritanı “erməni qanı daşıyan manqurt” adlandırmışdı.

Bəli, erməni spikerin təbircə desək, daha bir “manqurt” A.Qabreyanov Ermənistanla buraxılmayıb və o, məsələyə özünün facebook səhifəsində münasibət bildirib. Qabreyanov yazıb ki, Ermənistan hakimiyyəti ondan ciddi şəkildə qorxur. “Əslində, bir ermənini, xüsusən də Ermənistan vətəndaşlığını daşıyan bir şəxsi ölkəyə buraxmamaq, sadəcə olaraq, adamın ağılına sığmır. Əlbəttə, bildirdim ki, Paşinyan Betmen deyil, amma onun cılız və qorxaq olacağını gözləmədim. Ermənistan

Türkiyəyə isti münasibəti qarşısında xəyanətinin pası ilə korlanıb. Rusiya və rus xalqı ilə qardaşlıq münasibətlərini pozmağa cəhd edir. Əbəş yərə deyil ki, hətta təhlükəsizlik qüvvələrində ona “türk Nikol” deyirlər.

A.Qabreyanov erməniləri N.Paşinyanı devirməyə və onun Türkiyə ilə yaxınlaşmasının qarşısını almağa çağırıb. “Amma siz təslim olmalısınız. Hələ şans olacaq. Türkiyədə zəlzələnin olacağını kim biləydidi? Əsas odur ki, əsl ermənilər vətən uğrunda mübarizəni davam etdirirlər”, – deyən media maqnatı Ermənistan hökumətinə məhkəməyə verdiyini deyib. O, əlavə edib ki, Paşinyan administrasiyasını onu Ermənistanla buraxmağa məcbur edəcək: “Bilmirəm, Paşinyan ulu babasının kim olduğunu bilir, ya bilmir, amma mənim ulu babam Nikolay Tatevdəki kilsənin rəhbəri olub. Tüfeylilər mənə atamın Vətənindən məhrum etməsinlər”.

R.AMIN

Əgər müharibədən iki il dörd ay sonra Qarabağda silahlı dığalar gəzirsə, 10 noyabr Bəyanatının 4-cü bəndini icra etməli olan “sülhyaratma kontingenti” ermənilərin həmin “qırmızı xətti” mütəmadi və saymazcasına keçməsinə şərait yaradırsa, onda sülhdən qaçanla danışmağın bir yolu qalıb – QİSAS!

...Üstündən bir ay, bir həftə deyil, cəmi iki gün keçəndən sonra eyni yolda oxşar təxribatın şahidi olduq. Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin martın 7-də ermənilərin Rusiya “sülhməramlıları” ilə əlbir törətdikləri növbəti təxribatla bağlı açıqlamasından:

“Ermənistan silahlı qüvvələri və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələrinin hərbi nəqliyyat vasitələrinin qeyd olunan yoldan kolon şəklində hərəkəti Rusiya sülhməramlı kontingentinin müşayiəti altında təmin edilib. Ermənistanın təkbizinə və rıyakarlığına baxmayaraq, texniki müşahidə vasitələri ilə yolun hərbi daşımaların həyata keçirilməsi üçtərəfli Bəyanatın müddəalarının kobud şəkildə pozulması olaraq qəbulədlilməz haldır və dərhal dayandırılmalıdır!”.

Rusiya Müdafiə Nazirliyinin təşkilatçı rolunda çıxış etdiyi aşkar görüənən bu təxribat başqa don geyindirməyə çalışması bir yana, açıqlamasında iki yerdə “Dağlıq Qarabağ”, “Dağlıq Qarabağ hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları” ifadələrini işlətməsi “xoruzun quyuğu”nun haradan göründüyünü ortaya qoyur. Nazirlik hətta bununla da kifayətlənmiş, bir az da irəli gedərək erməni təxribatına görə məsuliyyəti öz ərazisində nəzarəti həyata keçirən Azərbaycanın boynuna atmağa çalışır. RF Müdafiə Nazirliyinin açıqlamasında onun qərəzli, ermənipərəst mövqeyi öz ərazisində nəzarəti həyata keçirən Azərbaycanın boynuna atmağa çalışır. RF Müdafiə Nazirliyinin açıqlamasında onun qərəzli, ermənipərəst mövqeyi öz ərazisində nəzarəti həyata keçirən Azərbaycanın boynuna atmağa çalışır.

Bu kontekstdən yanaşanda Azərbaycanın Müdafiə Nazirliyinin Ermənistan ordusunun tör-töküntülərinin ərazimizdən çıxarılmasını tələb etməsi, əks halda, qətiyyətli addımların atılacağı ilə

Təxribatın ssenari müəllifi “Dağlıq Qarabağ” ifadəsini yazanın özüdür

Ümid edirəm, vasitəçi rolunu oynamağa çalışan beynəlxalq iştirakçılar Ermənistanı öz şansını itirmək üçün dilə gətirəcəklər. Çünki onlar müstəqil ölkə olmaq fürsətini əldən verib, başqa ölkələrin müstəmləkəsinə çevrilib və müstəqil olmaq, gələcəyini qurmaq şansını əldən buraxıblar.

Prezident İlham Əliyevin X Qlobal Bakı Forumunda çıxışından

bağlı son bəyanatını yeni “Qisas” əməliyyatının anonsu kimi dəyərləndirmək olar:

“Azərbaycanın suverenliyinin, üçtərəfli Bəyanatın müddəalarının kobud şəkildə pozulması və Azərbaycanla qarşı hərbi təcavüz siyasətinin davam etdirilməsidir. Bu kimi əməllərə dərhal və birdəfəlik son qoyulmasa, Ermənistanın və qanunsuz erməni hərbi ünsürlərinin Azərbaycanın suveren ərazilərində törətdikləri hərəkətlərin qarşısını almaq məqsədilə Azərbaycan tərəfi zəruri tədbirlər görmək məcburiyyətində qalacaqdır”.

Hər şeydən göründüyü kimi, Rusiyanın sülhməramlı kontingenti və erməni separatçıları bölgədə yeni müharibə şəraitini körükləməkdə davam edirlər. Artıq Kremlin Qarabağda ikibaşlı oyununun bütün detalları üzə çıxmışdır. Bəli, Kreml bölgədə silahlı təxribatların törədilməsində birbaşa maraqlı tərəflərdən biri kimi görünür. Yəni, Rusiya Cənubi Qafqazda mövduqluğunu saxlamaq üçün erməni separatçı-terrorçuların təxribatlarından yararlanmağa çalışır. Təbii ki, bütün bunları nəzərə aldıqda Rusiyanın ərazimizdə müvəqqəti yerləşdirilmiş sülhməramlı kontingentinin erməni silahlı quldur dəstələrinə himayədarlıq etməsi təəccüb doğurmamalıdır. Həmin Laçın yolu ilə Ermənistandan silah-sur-

satın daşınması, separatçıların bölgədə səngər qazması onların yeni müharibəyə hazırlaşmasının təkbizolunmaz sübutudur. Sülhməramlı kontingent isə gözünün qabağında cərəyan edən təxribatların qarşısını almaq, hərbi cinayətkarları tərkisilahl etmək istiqamətində nəinki heç bir addım atmır, əksinə, erməni terrorçuları silah-sursatla təmin edir.

Azərbaycanın Müdafiə Nazirliyi son erməni təxribatına yönəlik açıqlamasında Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin komandanlığını yalan məlumatlar yaymaqda suçlayıb. Digər tərəfdən, rəsmi Bakı Laçın yolunda nəzarət-buraxılış məntəqlərinin qurulması və Azərbaycanın Qarabağ regionundan Ermənistan ordusunun tör-töküntülərinin çıxarılması məsələsində mövqeyini həm qətiləşdirib, həm də sərtləşdirib:

“Baş verən hadisələr Laçın yolu üzərində Azərbaycanın nəzarət rejiminin yaradılmasının zəruriliyini və labüdlüyünü bir daha təsdiq edir”.

Yazdığımızı təkrar edirik: bütün kartların üzü çevrilib, oyunçuların əllərində hansı “kozıların” olduğu da həmişə məlumdur. Daha kart düzüb aldatmağın, “xox gedişlər” etməyin zamanı deyil. Pərdə qaldırılıb, oyun açıq müstəvidə gedir.

İmran BƏDİRƏXANLI, “Xalq qəzeti”

Ekspert rəyi

Tofiq Zülfiqarov, politoloq:

Biz başa düşməliyik ki, Ermənistanın Azərbaycana qarşı həyata keçirdiyi separatizm, təbii olaraq, Rusiyanın ona təqdim etdiyi mövqeyə sükənir. Azərbaycan torpaqlarının Ermənistan tərəfindən işğalı zamanı bu məsələ ilə Rusiyanın bütöv idarə və institutları məşğul olurdu. Müdafiə, Maliyyə nazirlikləri, eləcə də digər iqtisadi qurumlar ermənilərə zəruri yardımları göstərirdi. Məlum idi ki, həmin yardımların böyük qismi işğal olunmuş ərazilərimizə yönəldilirdi. Burada agentura şəbəkəsi qədr qurulmuş və Moskvadakı konkret kuratorlardan təlimatlar alınır. Yəni, Ermənistanın bütün strukturları məhz Kremldən idarə olunurdu. Bunu ona görə deyirəm ki, Azərbaycan üçün son 30 il ərzində formalaşmış və işlək bu sistemi demantaj etmək kifayət qədər çətin məsələdir. İndi biz Laçın yolundan danışanda, şəxsən mənim analizlərim o qənaətə gətirir ki, Rusiya sanki Bakının burada yük daşımasına nəzarət etməsi ilə razılışıb. Bütövlükdə, Rusiya Müdafiə Nazirliyində başa düşürlər ki, artıq bu zonada hansısa hərbi ssenari üzrə oyun düzüb-qoşmaq mümkün deyil. Çünki 2020-ci ilin noyabrından sonra burada hərbi balansın kəskin şəkildə dəyişməsi hərbi əməliyyatlara imkan vermir. Mahiyyət etibarı ilə Rusiya Müdafiə Nazirliyi bu prosesdən kənarlaşdırılıb.

Heydər Əliyev milli hədəflərində Zəngəzur dəhlizi varisliyi

Yaxud İlham Əliyev qlobal düşüncəsindəki təməl məntiq

“Mən bu gün ulu öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etdim, onun ruhu qarşısında baş əydim. Ürəyimdə dedim, xoşbəxt adamam ki, ata vəsiyyətini yerinə yetirdim. Şuşanı azad etdik! Bu, böyük Qələbədir! Bu gün şəhidlərimizin, ulu öndərin ruhu şaddır! Gözün aydın olsun, Azərbaycan! Gözünüz aydın olsun, dünya azərbaycanlıları!” Bu fikirləri Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 2020-ci il noyabrın 8-də Şuşanın işğaldan azad olunması ilə bağlı xalq müraciətində bildirmişdi.

Əlbəttə, Prezident İlham Əliyevin ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi xətinə sadıqlılığını təsdiqləyəcək xeyli fakt var. Dövlətimizin başçısı dahi şəxsiyyətin müəyyənləşdirdiyi kursu böyük ustalıqla icra etməkdə, ona müasir dövrün tələbləri baxımından yeni çalarlar qazandırmaqda, bu kursu ölkəmizin dünyadakı nüfuzunun mövcud platformasına çevirməkdədir.

Bəli, qətiyyətlə söyləmək mümkündür ki, İlham Əliyev siyasi fenomeninə xas varislik prinsipi keçmişin təcrübəsinin müasirliklə vəhdətini rəhbər tutur, Azərbaycanı regional aktorluqdan qlobal aktorluğa qaldırır. Onu da əminliklə söyləmək mümkündür ki, ölkəmizin qlobal aktor obrazının məfkurəvi strukturunun təməli sabiq Sovetlər Birliyi dönməndən qoyulmuşdu. Prosesə start verən də, məhz, Heydər Əliyev olmuşdu.

Ulu öndər özünün müstəsna uzaqgörənlik qabiliyyəti və səriştəsi ilə Azərbaycanın gələcək müstəqilliyi üçün kadr potensialı hazırladığı kimi, Vətənimizin türk dünyasındakı mövqeyinin vacib olmasına da ciddi önəm vermişdi. Onun bu yanaşması Azərbaycanın, bütövlükdə, türk dünyasının birləşdirici statusunu əhatə edirdi. Təbii ki, bu, eyni zamanda, həmin məkanın siyasi, iqtisadi və coğrafi mövqeyinin beynəlxalq aləm tərəfindən dərkə perspektivinin reallaşmasına hesablanmış düşüncə nəhəngliyi idi. Elə buna görə Heydər Əliyev yalnız Azərbaycanın yox, ümumilikdə, türk dünyasının dühasıdır, məfkurə qaynağıdır. “Xalq qəzeti”nin 7 mart 2023-cü il sayında dərc edilmiş “Mixail Qorbaçov: “Hey-

dər Əliyev, Siz dəvət etdiniz deyə, Siyasi Büronun iclasını yarımçıq qoyub gəldim” sərlövhəli müsahibəyə diqqət yetirəndə də bu qənaətə gəlmək mümkündür. Müsahibə tanınmış ictimai-siyasi xadim, həm sovet Azərbaycanında, həm də müstəqillik dövründə mühüm dövlət vəzifələrində çalışmış, tarixçi və diplomat Həsən Həsənovdan götürülüb.

Həsən müəllim Heydər Əliyevin respublikamıza istər birinci, istərsə də ikinci rəhbərliyinin yaxından şahididir desək, yanlışlarıq. Buna görə onun qəzetimizdə yayımlanmaqda olan, ulu öndər Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətinin müxtəlif dövrlərinin dolğun təsvirlərindən ibarət silsilə müsahibələri oxucularımızda böyük maraq doğurmaqdadır. Heç şübhəsiz, Həsən müəllimin söylədikləri mühüm tarixi əhəmiyyət daşıyan bir dövrün salnaməsidir. Yazımızda vurğulamaq istədiyimiz məqam isə bu salnamədəki

önəmli məqamdır. Heydər Əliyevin böyüklüyünün, İlham Əliyevin dövlət idarəçiliyindəki varislik prinsipinə sadıqlılığının növbəti təsdiq məqamı. Əvvəldə dövlət başçımızın Şuşa zəfəri ilə bağlı müraciətindəki məqamı buna görə xatırladıq.

Məsələnin üzərində dayanmazdan öncə dövlətimizin başçısının Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı fikirlərini yada salaq. Prezident İlham Əliyev AzTV-yə 23 iyul 2021-ci il tarixli müsahibəsində bildirmişdi: “Biz siyasi leksikona “Zəngəzur dəhlizi” sözünü daxil etmişik. Nəinki regionun, dünyanın aparıcı kütləvi informasiya vasitələri Zəngəzur dəhlizi haqqında danışır, yazırlar. Nə üçün? Biz bunu daxil etmişik, müntəzəm səylə, artıq bu, realıqdır”.

Bəli, Azərbaycan özünün yaratdığı böyük realığın tam şəkildə həyata keçməsinə doğru inamla addımlamaqdadır. Bunun təsdiqi üçün dövlətimizin başçısının 44 günlük müharibədən

sonra dilə gətirdiyi bir çox başqa fikirlərin mahiyyətinə varmaq da mümkündür. Məsələn, Prezident İlham Əliyev yerli televiziya kanallarına bu il yanvarın 10-da verdiyi müsahibədə Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan liderlərinin 10 noyabr 2020-ci il üçtərəfli Bəyanatına nəzərən Zəngəzur dəhlizi məsələsinin önəmini vurğulamışdı: “Düzdür, orada (üçtərəfli Bəyanat nəzərdə tutulur – red.) “Zəngəzur dəhlizi” sözü yoxdur. Çünki “Zəngəzur dəhlizi” termini mən ondan sonra, necə deyərler, geosiyasi leksikona daxil etdim. Ancaq orada açıq-aydın göstərilir ki, Azərbaycanın qərb rayonları ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında nəqliyyat bağlantısı olmalıdır və Ermənistan bunu təmin etməlidir”.

Dövlətimizin başçısı həmin müsahibəsində, həmçinin bildirmişdi ki, Ermənistanın destruktiv fəaliyyəti heç bir halda Zəngəzur dəhlizinin reallığa çevrilməsinə maneçilik törədə bilməz.

Çünki “Zəngəzur dəhlizi” layihəsi bizim üçün təkcə iqtisadi və nəqliyyat layihəsi deyil, strateji bir layihədir. Tam əminlik ki, bu layihənin reallaşması bizim təbii hüququmuzdur”.

Hörmətli Həsən Həsənovun müsahibəsindəki fikirlərə diqqət yetirəndə isə görmək olur ki, ulu öndər Heydər Əliyev də hazırda cənab İlham Əliyevin reallaşdırmağa çalışdığı böyük ideyanı həyata keçirmək niyyətində olub. Həsən müəllimin söylədiklərinə diqqət yetirək: **“Daha bir məsələni sizə açıqlayım. İndi bütün dünya, xüsusilə Çin, Rusiya, Türkiyə və əlbəttə, elə Azərbaycan Zəngəzur nəqliyyat dəhlizindən, onun Asiya ilə Avropa arasında mühüm nəqliyyat marşrutu olmasından danışıq. Heydər Əliyev Moskvada olanda, bəlkə də, elə bunu nəzərə alaraq Zəngəzur avtomobil yolunun tikintisi ilə bağlı qərar verdi. Əsas məqsədlərdən biri isə Naxçıvana avtomobil yolunun çəkilməsi idi. Biz o yolun inşasına başladıq. Mən də MK-nın tikinti üzrə katibi kimi bu tikintiye rəhbərlik etdim. Hətta bir neçə dəfə Ermənistan ərazisinə ezam olunmuşdum. Ancaq Heydər Əliyev Siyasi Bürodan və SSRİ Nazirlər Soveti Sədrinin birinci müavini vəzifəsindən ədalətsizliklə uzaqlaşdırıldıan sonra Zəngəzur yolunun tikintisi dayandırıldı”.**

Bəli, Heydər Əliyev şəxsiyyətinin keçmiş SSRİ-də siyasi hakimiyyətindən uzaqlaşdırılması Azərbaycanla bağlı bir çox mühüm proseslərin gerçəkləşməsinin qarşısını aldı. Elə üzleşdiyimiz bəlalər, o cümlədən torpaqlarımızın işğalı da bunun nəticəsi idi...

Ancaq ulu öndərin ideyalarının Azərbaycan ruhu xalqımızın böyüklük təminatıdır. Tarix göstərdi ki, bu böyüklüyün təntənə anının yetişməsinə ləngitmək olar, amma qarşısını kəsmək mümkünsüzdür. Həm də ona görə mümkünsüzdür ki, onun məfkurə xətti varislik prinsipinə əsaslanırı. Şuşanın işğaldan azad olunması bu varisliyin mübarizə ezmi idisə, Zəngəzur dəhlizinin reallaşması onun qlobal düşüncə tərzinin zəfəri olacaqdır. Şuşa zəfəri-miz varsa, Zəngəzur zəfərimiz də mütəlaqdır.

Əflatun AMAŞOV,
baş redaktor

Bizim şərh

X Bakı Forumu – qlobal geosiyasi fikir mərkəzi

Martin 9-da Bakıda ildən-ilə daha çox əhəmiyyət kəsb edən X Qlobal Forumu öz işinə başladı. Bakı Forumu qlobal çağırışların müzakirəsi üçün bir növ unikal platforma adlandırılır və bu, dünya səviyyəli ictimai-siyasi xadimlərin Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ətrafında cəmləşməsi zamanında baş verir. Prezident İlham Əliyev X Qlobal Forumunun açılışında qeyd etdi ki, “İştirakçıların səviyyəsi və Qlobal Bakı Forumunun intellektual səviyyəsi digər beynəlxalq konfransların səviyyəsinə uyğundur. Bu, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədrlərinin və idarə heyətinin çox dərin və məhsuldar fəaliyyətinin nəticəsidir”. Forumda müzakirələrin səviyyəsinin yüksək olacağını vurğulayan dövlətimizin başçısı bildirdi ki, göstəriləcək yeni həllər çox dəyərli olacaq. Buna görə də, ötən dəfə olduğu kimi, indiki Bakı Forumunda da aparılan müzakirələr və fikir mübadiləsi dünya gündəmində olan ən mühüm problemlərin öyrənilməsinə və həllinə öz töhfəsini verəcək.

Qlobal Bakı Forumu – Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə keçirilən ənənəvi forumdur. 2013-cü ildən indiyədək on forum keçirilmişdir. 2013-cü ilin 7–8 may tarixində keçirilmiş Cənubi Qafqaz Forumunda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva iştirak etmişdilər. Həmin forumda qadın məsələləri, dinlərarası, mədəniyyətlərarası dialoq, regionda gedən proseslər, Qarabağ münaqişəsi və bölgədəki digər münaqişə ocaqları ilə bağlı vəziyyət müzakirə olunmuşdu. İki gün davam edən foruma İordaniya kraliçası xanım Nur, BMT Baş katibinin xüsusi müşaviri Nafis Sadək, Türkiyənin mərhum Prezidenti Süleyman Dəmirəl və bir sıra

ölkələrin sabiq prezidentləri ilə yanaşı, ümumilikdə, dünyanın 40-dan çox ölkəsindən 200-ə yaxın tanınmış ictimai-siyasi xadim qatılmışdı. Sonrakı illərdə keçirilən forumlarda da iştirakçı sayı artmış və müzakirə olunan mövzuların əhatə dairəsi genişlənməmişdi.

X Qlobal Bakı Forumu planet üçün çətin bir zamanda keçirilir. Bir tərəfdən, koronavirus pandemiyasının nəticələrinin aradan qaldırılması məsələləri, digər tərəfdən, Avropada gedən müharibə dünya ölkələrinin bəşəriyyətin qarşısında dayanan qlobal çağırışları müzakirə etmələrinə zəmin yaradır. Mütəxəssislərin fikrincə, Qlobal Bakı Forumunun özəlliyi ondadır ki, bu gün bəşəriyyətin üzleşdiyi problemlərə kompleks yana-

şır, bu problemlərin səbəblərini ortaya qoyur. Məsələn, 1962-ci ildən keçirilən Münxen Təhlükəsizlik Konfransı xarici siyasət və təhlükəsizlik məsələlərinə həsr olunur. Bu beynəlxalq tədbirin 1993-cü ilə qədər “Hərbi konfrans” adlandırılması da Münxen Təhlükəsizlik Konfransının prioritetlərini əks etdirir.

1971-ci ildə yaradılmış Davos Dünya İqtisadi Forumunun fəaliyyəti də müəyyən səhələri əhatə edir. Davos Forumunda, bir qayda olaraq, qütlədə və qismən sosial məsələlər, o cümlədən səhiyyə və ətraf mühit məsələləri müzakirə olunur. Hazırda dünyada 50-dən çox müxtəlif istiqamətlərdə nüfuzlu beynəlxalq forum və konfranslar təşkil olunur. Onların arasında müntəzəm keçirilənlər də, konkret problemlərdən irəli gələn tapşırıqlar əsasında təşkil olunanlar da var.

Lakin Qlobal Bakı Forumunu digər konfrans və forumlardan fərqləndirən cəhət ondan ibarətdir ki, burada dünya qarşısında duran çağırışlara kompleks yanaşılır və bu çağırışlar bir-biri ilə bağlı olur, hansı sahəni əhatə etməsindən asılı olmayaraq, ən xırda detallara qədər, eləcə də reallıqlara uyğun həll yollarının tapılması üçün ciddi təhlillər aparılır.

Forumda 60 ölkədən 300-ə yaxın iştirakçı, o cümlədən keçmiş prezidentlər və hökumət başçıları iştirak edir. Martin 12-dək davam edən forum çərçivəsində mühüm məsələlər, yeni dünya düzəninə formalaşması aspektləri, eləcə də qlobal təhlükəsizlik perspektivləri və qarşıda duran çağırışlar ətrafında müzakirələr və panel müzakirələri aparılacaq. Siyasi analitiklərin fikrincə, Bakıda keçirilən Qlobal Forum yeni yanaşmaların işlənilib hazırlanması və səmərəli müzakirələr üçün son dərəcə rahat və nüfuzlu platforma kimi özünü təsdiqləyir.

Politoloqlar bunu Prezident İlham Əliyevin xarici siyasət strategiyasının təcəssümü adlandırırlar. Çünki Azərbaycan lideri ilk növbədə milli maraqları güdürək, hər zaman ortaq nöqtələrin, ümumi baxışların və yaxınlaşma yollarının tapılması istiqamətində mühüm səylər göstərir. Müharibələr və böhranlarla parçalanmış bugünkü dünya baxış və mövqe fərqlərinə baxmayaraq, hər zamanından daha çox fəaliyyət birliyinə ehtiyac duyur. Ukraynada baş verən hadisələr fonunda bəşəriyyətin üzleşdiyi problemlər, o cümlədən ərzaq təhlükəsizliyi problemlərinin getdikcə daha təhlükəli ola biləcəyi ehtimalı siyasi, iqtisadi, sosial, ekoloji və digər təhdidlərin qarşılıqlı əlaqəsini təsdiqləyir.

Müharibələr iqtisadiyyata, ətraf mühitə, ərzaq və enerji təhlükəsizliyinə təhlükə yaradır və ya əksinə, iqtisadi, sosial, humanitar, ekoloji problemlər yeni münaqişələr və müharibələr üçün münbit zəmin yaradır. Dünyada baş verən proseslərə rəsmi Bakının nöqtəyi-nəzərini ifadə edən Qlobal Bakı Forumu məhz bu kontekstdə unikal və ən əsas obyektiv və qərəzsizdir. Bu mənada forumun ən mühüm xüsusiyyətlərindən biri də burada yeni yanaşmalara üstünlük verilməsidir. Forumda dörd prezident, iki baş nazir, altı spiker və nazir, BMT-nin beş qurumunun rəhbərlikləri, iyirmi beş sabiq prezident, iyirmi bir sabiq baş nazir, iyirmi üç ölkənin xarici işlər nazirlərinin müavinləri olmaqla, ümumilikdə, 61 ölkədən 360-dək nümayəndə iştirak edir.

Xüsusilə qeyd etmək lazımdır ki, X Qlobal Forumunun mövzusu təkcə

bu gün bütün dünyada siyasi elitəni və ekspertləri narahat edənləri deyil, həm də Azərbaycanın bu çağırışlarla mübarizədə unikal təcrübəsini ortaya qoyur. Prezident İlham Əliyevin siyasəti sayəsində ölkəmizin Avropada enerji böhranının nəticələrinin yumşaldılmasında rolu getdikcə artır. Qeyd edək ki, 2023-cü ildə Azərbaycan Avropaya ən azı 11,6 milyard kubmetr təbii qaz ixrac etməyi planlaşdırır.

Ötən ilin iyulunda imzalanmış əməkdaşlıq memorandumu əsasında Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında Cənub Qaz Dəhlizi vasitəsilə qaz tədarükünü 2027-ci ilə qədər iki dəfə artıraraq ildə 20 milyard kubmetrə çatdırmaq barədə saziş var. Bu, Azərbaycandan Avropaya əlavə həcmdə təbii qazın vurulmasına imkan verəcək layihədir. Bolqarıstanın təşəbbüsü ilə Rumıniya, Macarıstan, Slovakiya və Avstriya bu layihəyə qoşulub. Azərbaycandan əlavə qaz tədarükü Avropa bazarında rəqabəti təmin edir və bununla da istehlakçılar üçün qiymətli aşağı salmağa şərait yaradır. Bunun yaxşı nümunəsi Yunanıstan-Bolqarıstan interkonnektordur ki, onun işə salınması ilə 2022-ci ilin oktyabr ayından ölkədə qiymətlərin 34 faiz ucuzlaşdığı bildirilir.

Bu gün dünyada ciddi problemlərdən biri sayılan ərzaq böhranıdır. Təxminən, 830 milyon insan qida baxımından problem yaşayır və 3 milyarddan çox insan qaçqın qida ilə təmin olunmur. Bu çətinliklər xərclərin artması, təchizat zəncirinin pozulması və iqlim dəyişikliyi ilə daha da ağırlaşır. Bunun fonunda tədarük üçün vaxt və xərclərə qənaət etməyə kömək edəcək ən optimal marşrutun seçilməsi aktuallaşır. Bu mənada Avropa ilə Asiya arasında strateji mərkəz mövqeyi tutan və inkişaf etmiş aviaparkı, dəmir yolu, boru kəməri və dəniz infrastrukturuna malik olan Azərbaycan Avrsiyada qlobal təchizat zəncirlərinin yenidən qurulması şəraitində yeni aparıcı logistika mərkəzinə çevrilir. Ona görə də ölkəmiz ərzaq məhsullarında tədarükü ilə bağlı çətinliklərin aradan qaldırılmasına böyük töhfə verə bilər.

“Xalq qəzeti”

Kür niyə quruyur?

İqlim dəyişikliyi, yoxsa...

Son vaxtlar sosial şəbəkələrdə, xəbər saytlarında Kürün səviyyəsinin getdikcə azalması, çayın keçdiyi bəzi ərazilərdə, hətta quruması foto və video materiallarla diqqətə çatdırılır. Eyni zamanda, tarixən “dəliliyi” ilə xatırlanan, 2010-cu ildə isə Azərbaycanda ən böyük və ən dağıdıcı daşqına səbəb olan Kürün indiki vəziyyəti haqqında müxtəlif fikirlər səsləndirilir.

Ekspertlərin bir qismi belə bir nəhəng daşqın şəraitin yaşanmasını bütün dünyada olduğu kimi, respublikamızda da global iqlim dəyişikliyinə irəlilədiyi bildirir. Mütəxəssislər əhalinin artan sayı və kənd təsərrüfatının inkişafı fonunda bu təsirlərin yay aylarında daha da güclənəcəyini ehtimal edirlər. Hazırda su qıtlığının, əsasən, Kürün suyunun azalmasında, dağ çaylarının isə tamamilə qurumasında nəzərə çatdığı söylenilir.

Bu məqamda BMT-nin Azərbaycanın 2040-cı ilə qədər su ehtiyatlarının ciddi çatışmazlığı ilə üzləşəcək ölkələr siyahısında 20-ci yerdə qərarlaşacağına, 2050-ci ilə qədər iqlim dəyişikliyi səbəbindən görünməmiş quraqlıq nəticəsində respublikamızda su təchizatının 23 faiz azalacağına dair proqnozu da mətbuatda yayılıb.

Yeri gəlmişkən, vəziyyətin araşdırılması ilə əlaqədar rəsmi qurumların nümayəndələrinin fikirlərinə diqqət yetirək. Ekologiya və təbii sərvətlər nazirinin müavini Umayra Tağıyeva hələ keçən ilin fevralında bildirib ki, iqlim dəyişikliyi nəticəsində əhalisi 10 milyon nəfərdən çox olan respublikamızın su ehtiyatları artıq 10 faiz azalıb və gələcəkdə də su çatışmazlığı getdikcə artacaq.

Xatırladaq ki, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının vitse-prezidenti İradə Hüseynova Türkdillli Ölkələrin Parlament Assambleyasının (TürkPA) Ətraf Mühit, Təbii Sərvətlər və Sağlamlığın Mühafizəsi Komissiyasının səkkizinci iclasında respublikamızda su qıtlığının davamlı xarakter alacağı, suyun çatış-

Ekspert rey

Riad AXUNDZADƏ,
“Meliorsiya və Su Təsərrüfatı” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin sektor müdiri

Proqnoz məlumatlarına əsasən, ölkə üzrə su ehtiyatlarının 2020-2050-ci illərdə 20-25 faiz azalması gözlənilir. Bunu nəzərə alsaq, su ehtiyatlarından qənaətlə və səmərəli istifadə olunmasına, onun qorunmasına və mühafizə edilməsinə böyük ehtiyac var.

Mingəçevir su anbarını qidalandıran çayların sərfinin azalması, bununla yanaşı, həmin anbardan qidalanan Yuxarı Qarabağ və Yuxarı Şirvan kanalları, o cümlədən Kür çayının xidməti ərazisində əkin sahələrinin son illərdə artması xüsusilə suvarma kanallarının sonunda yerləşən fermerlərin müəyyən çətinliklərlə qarşılaşmasına gətirib çıxarır. Bənzər vəziyyət hazırda Kür çayının sonunda yerləşən Salyan və Neftçala rayonlarında da müşahidə olunur. Kür çayı üzərində yerləşən rayonlarda suya artmaqda olan tələbat iqlim dəyişiklikləri fonunda çayın su sərfinin kəskin azalmasına gətirib çıxarır.

Mart-aprel aylarında dağlıq ərazilərdə buzlaqların əriməsi, o cümlədən hazırda Mingəçevir su anbarından çayın aşağı axınına buraxılan suyun həcmnin çoxalması problemin həllinə inam yaradır.

İqlim dəyişikliklərinə qarşı mübarizə tədbirləri arasında önəmli məsələlərdən biri yenə insan amili olaraq qalır. Belə ki, cari ildə apardığımız monitorinqlər zamanı əksər torpaq sahələrində hamaralama işlərinin aparılmadığı müşahidə edilir, mütəxəssislərimiz tərəfindən fermerlərə bunun su itkilərinin kəskin artmasına səbəb olduğu izah edilir.

Müəyyənləşdirilən bir səbəb isə sahələr suvarılarkən suvarma texnologiyasına əməl olunmamasıdır. Əksər hallarda fermerlər tərəfindən su sahənin bir başından açılır və digər tərəfinə çatdıqda bağlanılır, suvarma zamanı arxlardan, suvarma zolaqlarından istifadə olunmur, sahədaxili kanallara bölünmə aparılmır. Həmçinin, ölkə ərazi-

mazlığının digər məsələlərlə yanaşı, ölkənin biomüxtəlifliyinin qorunmasına da mənfi təsir göstərəcəyi barədə məlumat verib. O, ölkədə səhrələşmənin ildən-ilə genişlənməsinin böyük nəhəng daşqın olduğunu və bununla bağlı müəyyən tədbirlərin həyata keçirildiyini xatırlatmaqla yanaşı, müvafiq strukturların su qıtlığının qarşısının alınması üçün səylərini birləşdirməyin, Azərbaycanın biomüxtəlifliyinin qorunması üçün zəruri addımlar atmağın önəmini diqqətə çatdırıb.

Cöğrafiya İnstitutunun şöbə müdiri, aqrar elmlər üzrə fəlsəfə doktoru dosent Ənvər Əliyev Kürün qurumasının əsas səbəblərindən biri kimi su anbarlarını göstərərək bildirir ki, respublikamızın mühüm su mənbəyi olan bu çayın bir çox qolu Türkiyə, Ermənistan və Gürcüstandan, ümumilikdə isə respublika-

sində gecə suvarması çox az aparılır. Belə ki, soyuq torpağı axşam və ya gecə suvaranda gün ərzində isinən torpaqdan daha az su buxarlanır. Beləliklə, bitkilər növbəti günün istisi gələne qədər kifayət qədər su ala bilər.

İqlim dəyişikliklərinin təsirlərinin sonrakı illər ərzində daha da artması proqnozlaşdırılır. Buna görə də məhdud su ehtiyatlarından qənaətlə və səmərəli istifadə edilməlidir. Bu istiqamətdə su ehtiyatlarının ən böyük istifadəçisi olan fermerlər su itkilərinin azaldılması məqsədilə aqrotekniki qaydalara uyğun olaraq əkin sahələrində vaxtında şumlama, hamaralama, əkin sahələrinin sahədaxili kanallara bölünməsi, səpinin vaxtında aparılması tədbirlərinə ciddi riayət etməli, suvarmada müntəzəm texnologiyalardan istifadə genişləndirilməlidir.

Dövlət tərəfindən həyata keçirilən bütün tədbirlər, su anbarlarının tikintisi, suvarma kanallarının təmiri, bərpası və yenidən qurulması, bütün istismar işlərinin effektivliyi birbaşa olaraq fermerlər tərəfindən suyun səmərəli istifadəsindən asılıdır. Əgər əvvəlki bir neçə ildə müqayisədə hazırda kifayət qədər ciddi su çatışmazlığı ilə rəsləşirsə, gələcəkdə ölkəmizə daxil olan su ehtiyatlarının daha 35-40 faiz azalacağına indidən hazır olmalıyıq. Bu baxımdan hamımız məariflənməli, sudan ənənəvi istifadə verdiklərini dəyişdirməli, su itkilərinə yol verilməsinə qarşı məsuliyyətli olmalıyıq.

mız da daxil olmaqla 1515 kilometr ərazidən keçir. Həmin ərazilərdə Kürdən müxtəlif məqsədlər üçün su anbarları vasitəsilə maksimum dərəcədə istifadə olunur. Təkcə respublikamızda ümumi su həcmi 21,9 milyard kubmetr olan 140 su anbarının mövcudluğunu nəzərə alsaq, Kür çayının quruması səbəbi haqqında müəyyən təsəvvür yaranar.

Ə.Əliyev daha sonra Kürün anbarlara yönləldilməsi səbəbindən onun quruması ilə nəticələnən su qıtlığının son dərəcə torpaqların şoranlaşmasına gətirib çıxardığını vurğulayıb və hazırda belə bir mənfi tendensiyanın çayın keçdiyi ərazilərdə nəhəng şoranlıq yaratdığını qeyd edib. Ekspert bu məsələdə çayı çirkəndirməklə, su israfına yol verməklə Ermənistanın xüsusi məsuliyyət daşıdığını, işğalçı dövlətin indiyədək Gürcüstandan fərqli olaraq ölkələrarası su müqavilələrini imzalamıqdan boyun qaçırdığını bildirib.

Burada bir məqamı da diqqətə yönəltmək istərdik. Belə ki, bəzi sosial şəbəkələrdə Kürün qurumasının səbəblərindən biri də çayın Mingəçevir su anbarına yönləldilməsi ilə əlaqələndirilir. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Xidmətinin rəis müavini Rafiq Verdiyev isə bu fikri təkzib edir. O, belə bir məsələnin problemin yaranmasına heç bir təsir göstərmədiyini bildirərək anbara su vurulmasını adıçəkilən SES-in elektrik enerjisi istehsalını şərtləndirdiyini diqqətə çatdırır. Əks halda, həmin stansiyanın fəaliyyətinin pozulması ilə üzləşiləcəyini deyir.

Xidmət rəisinin müavini, eyni zamanda son günlər ərzində Gürcüstandan Kürə daxil olan suyun həcmnin artdığını müşahidə edildiyini, tezliklə çayın aşağı axınında vəziyyətin müsbətə doğru dəyişəcəyini qeyd edir. “Mart ayında adətən qar əriməsi və daşqınlar başlayır ki, bu da maya qədər davam edəcək və yaxın vaxtlarda çayın səviyyəsində artım müşahidə edəcəyik”, – deyər Rafiq Verdiyev bildirir.

Kürdə suyun azalması artan əhalinin ehtiyacının ödənilməsinə, aqrar sektorun, eləcə də balıqçılıq təsərrüfatlarının inkişafına mənfi təsir göstərir. Təbii ki, çayın quruması ilə yanaşı, israfçılıq, su itkisi halları da ciddi şəkildə nəzərə çarpır. Belə hallarda problemin həllində su kanallarını betonlaşdırmaq, borulardan sızmaları aradan qaldırmaq, damcı suvarma üsulunu tətbiq etmək kimi məsələlər də diqqətə saxlanılmalıdır. Eyni zamanda, suvarmada müasir texnologiyaların kütləvi şəkildə tətbiqinə, su ehtiyatlarının qorunmasına prioritet istiqamət kimi yanaşılmalıdır.

Sonda xatırladaq ki, dövlətimizin başçısının tapşırığı əsasında su ehtiyatlarından səmərəli və qənaətlə istifadəni təmin etmək məqsədilə Su Ehtiyatlarından Səmərəli İstifadə Komissiyası yaradılıb və bu komissiyanın fəaliyyətinin mövcud problemin həllində mühüm rol oynayacağı əminliyi yaranıb.

Vaqif BAYRAMOV,
“Xalq qəzeti”

TAP Avropanın etibarlı qaz təminatçısıdır

Azərbaycan təbii qazını Avropaya nəql edən Trans-Adriatik Qaz Boru Kəməri (TAP) ilə artıq Avropaya təxminən 21,5 milyard kubmetr qaz nəql edilib. Bu barədə TAP-ın icraçı direktoru Luka Şippati “TopUtility 2023” konfransında çıxışı zamanı bildirib.

Ümumi qaz həcmlərinin 18 milyard kubmetrdən çoxunun İtaliyaya ötürüldüyünü diqqətə çatdıran icraçı direktor deyib ki, TAP bu ölkəyə qaz tədarükünün etibarlılığının gücləndirilməsinə və bazarın likvidliyinin artırılmasına kömək edir.

Luka Şippati, həmçinin bildirib ki, bu kəmər mayeləşdirilmiş təbii qaz və digər birləşdirici boru kəmərləri ilə birgə bu gün, nəhayət, böhranlı durumu aradan qaldırmağa səbəb olub. Bununla yanaşı, o, qarşıdan gələn qışı diqqətdə saxlamaq vacibliyini diqqətə çatdırıb.

O, deyib ki, TAP tərəfindən imzalanmış uzunmüddətli müqavilələr üzrə nəqliyyat öhdəliklərinin tam yerinə yetirilməsi və qısamüddətli nəqliyyat imkanlarının maksimum artırılması sayəsində bu kəmər təkcə 2022-ci ildə İtaliyanın istehlakının 15 faizindən çoxunu ödəyib. “İtaliyanın qaz təchizatının şəxələndirilməsi

strategiyasına TAP-ın ikiqat artırılması ilə Cənub Qaz Dəhlizindən nəqlin artırılmasına tam siyasi dəstək daxildir”, – deyər Luka Şippati əlavə edib.

Onun fikrincə, bu çətin ssenariyə Avropa İttifaqı Komissiyasının və milli hökumətlərin dəstəyi TAP-ın davamlı genişlənməsini təmin etmək üçün lazım olan tənzimləyici baza və maliyyə dəstəyinin işlənilib hazırlanmasında strateji əhəmiyyət kəsb edir.

Xatırladaq ki, Trans-Adriatik Boru Kəmərinin tikintisi 2020-ci ilin oktyabrında başa çatıb. TAP-ın ümumi uzunluğu 878 kilometr təşkil edir ki, bunun da 550 kilometr Yunanıstanın şimal hissəsindən, 215 kilometr Albaniya ərazisindən, 105 kilometr Adriatik dənizinin dibi ilə, 8 kilometr isə İtaliya ərazisindən keçir. Azərbaycan qazının TAP vasitəsilə İtaliya, Yunanıstan və Bolqarıstandakı istehlakçılara tədarükünə isə 2020-ci il dekabrın 31-dən başlanılıb.

“Xalq qəzeti”

İnfrastruktur sahələrinin investisiya imkanları açıqlanıb

Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin maliyyələşdirilməsi üçün hazırlanan İnvestor Xəritəsinin təqdimat mərasimi keçirilib.

Xatırladaq ki, İnvestor Xəritəsində bir sıra mühüm məsələlər öz əksini tapıb. Məsələn, respublikada sərmayədarların daha çox infrastruktur sahələri arasında, ilk növbədə, sənaye müəssisələri və ev təsərrüfatları üçün çirkab sularının təmizlənməsinə vəsait yönəldə biləcəkləri vurğulanıb. Sənəddə investorlar üçün sənaye müəssisələrinin, habelə ev təsərrüfatlarının çirkab sularını, o cümlədən neftlə çirkənlənmiş suları texniki istifadə məqsədilə təmizləyən sutedmizləyici qurğuların tikintisi və istismarının reallaşdırılmasına xüsusi önəm verilib.

İnvestor Xəritəsində digər istiqamət isə təhlükəli olmayan tullantıların utilitizasiyası və təkrar emal müəssisələrinin yaradılmasıdır. Bununla bağlı Xəritədə tullantıların emalı, həmçinin təkrar emal müəssisələri tikmək və istismar etmək, təhlükəli olmayan məişət tullantılarının təmizləmək, təkrar istifadə olunan materialı yenidən bazarı çıxarmaq təklif edilir.

Xəritədə növbəti istiqamət təhlükəli tullantıların saxlanması və utilitizasiyası, o cümlədən neft qalıqlarının təmizlənməsi, təhlükəli tullantıların idarə edilməsi, təmizlənməsi və saxlanması xidmətlərini reallaşdıran müəssisələrin tikintisi və istismarı, o cümlədən neft qalıqlarının təmizlənməsi, burada yığılmış neft məhsulunun qalıqlarının müvafiq neft qalıqları təchizatçısına qaytarılması, yaxud bərk tullantı yatacağına çevrilməsi imkanları var.

Hesabatda infrastruktur sahələri üzrə investisiya imkanları üzrə təklif edilən digər sahə

əsas ticarət marşrutları boyu ticarət logistika mərkəzlərinin yaradılmasıdır. Məhsulların düzgün saxlanılmasını və bazarlara vaxtında, təhlükəsiz şəkildə çatdırılmasını gerçəkləşdirmək üçün bir məntəqədə saxlamaq, nəqliyyat və tranzit-gömrük xidmətlərini təklif edən əsas quru və dəniz yolu ticarət marşrutları ilə bağlı logistika mərkəzlərinə investisiya qoyulunu həyata keçirmək mümkündür.

Təqdimat mərasimində bildirilib ki, Azərbaycan hökumətinin işğaldan azad edilmiş ərazilərdə həyata keçirdiyi layihələr “Yaşıl enerji” və “Yaşıl iqtisadiyyata keçid” prinsipləri üzündür. Bu nunla yanaşı, vurğulanıb ki, 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra işğaldan azad edilən ərazilərimizdə genişmiqyaslı bərpa və quruculuq işləri həyata keçirilir, sudaşlarımızın öz doğma torpaqlarına qayıdışı istiqamətində tədbirlər görülür. Həmin ərazilərdə investisiyaların cəlb olunması çox vacib məsələlərdən biridir. İnvestor Xəritəsinin və yaxud investisiya platformasının formalaşdırılmasının isə Azərbaycanda iqtisadi inkişafa öz mühüm töhfəsini verəcəyi gözlənilir.

Tədbirdə, eyni zamanda, ölkəmizin regionda ilk ölkə olaraq Davamlı İnkişaf Məqsədlərinin (DİM) icrası istiqamətində görülmüş işlər yekunlarına dair BMT-nin Yücsək Səviyyəli Siyası Forumuna Üç Könüllü Milli Hesabat (2017, 2019 və 2021-ci illərdə) təqdim etməsi Azərbaycan hökumətinin DİM-lərin həyata keçirilməsinə verdiyi önəmin bariz nümunəsidir.

Yeri gəlmişkən, BMT-nin 2016-2030-cu illər üçün təsdiqlənmiş “2030 Gündəliyi” üzrə Azərbaycanın qəbul etdiyi öhdəliklərin həyata keçirilməsi dövlət siyasətinin mühüm tərkib hissələrindən birinə çevrilib. Bu istiqamətdə sosial, iqtisadi, ətraf mühit sahələri ilə bağlı dövlət proqramları, starteqiyalar, tədbirlər planları DİM-lərin məqsədlərinə və hədəflərinə uyğunlaşdırılıb.

Xatırladaq ki, BMT-nin Baş Assambleyasının qəbul etdiyi 17 məqsəd təşkilatın 2015-ci ilin sentyabr ayında keçirilmiş sammitində dünya liderlərinin qəbul etdiyi “2030-cu ilədək dayanıqlı inkişaf sahəsində Gündəlik”-də əks olunub, 2016-cı il yanvarın 1-də rəsmi şəkildə qüvvəyə minib. Universal xarakter daşıyan bu yeni məqsədlər fonunda 2030-cu ilə qədər ölkələri yoxsulluğun bütün formalarına son qoymaq, bərabər-sizliklərə qarşı tədbirlər görmək və iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə aparmaq məqsədilə bütün səylərini səfərbər etmək nəzərdə tutulub.

“Global Məqsədlər” kimi də tanınan DİM-lər Minilliyin İnkişaf Məqsədlərinin əldə etdiyi nəticələrə əsaslanır, eyni zamanda,

“Xalq qəzeti”

Qarabağa sərmayə qoyuluşu artıb

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına əsasən, 2022-ci ildə Qarabağ iqtisadi rayonunda tikinti sektoruna yönəldilən investisiyaların həcmi 1 milyard 821,6 milyon manata bərabər olub.

Bu göstərici 2021-ci ilə müqayisədə 38,4 faiz və ya 505,7 milyon manat çoxdur. Xatırladaq ki, 2021-ci ildə Qarabağ iqtisadi rayonunda tikinti sektoruna qoyulan investisiyanın həcmi 1 milyard 315,8 milyon manat təşkil edib.

Ötən il adıçəkilən iqtisadi rayonda tikinti sektoruna yönəldilən investisiya nəticəsində 29 min 807 kvadratmetr sahə inşa

olunub. Həmçinin 2022-ci ildə tikinti sektoru üzrə Şuşa şəhərinə 671,4 milyon manat, Füzuli rayonuna 542,7 milyon manat, Ağdam rayonuna 323,6 milyon manat, Xocavənd rayonuna 169,3 milyon manat, Tərtər rayonuna 51,3 milyon manat, Xocalı rayonuna isə 147,8 min manat vəsait yönəldilib.

“Xalq qəzeti”

3 milyon manatdan çox sığorta haqqı yığılıb

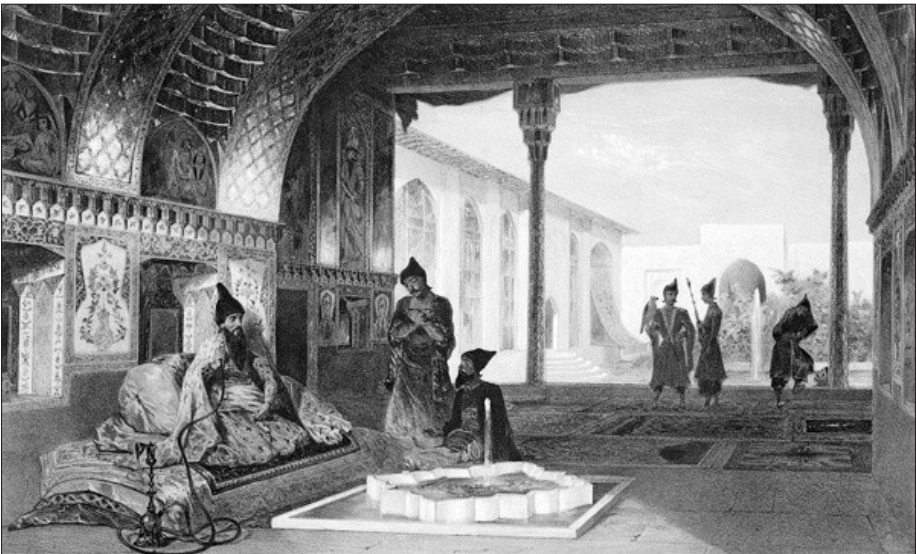
İcbari Sığorta Bürosundan verilən məlumata görə, keçən il 22 min 187 sığorta müqaviləsi rəsmiləşdirilib. Həmin müqavilələr üzrə 3 milyon 18 min 594 manat sığorta haqqı yığılıb.

Məlumatda daha sonra deyilir ki, hesabat dövründə sığorta müqavilələrinin sayında 37 faiz, sığorta haqlarında isə 25 faiz artım olub. Həmçinin ötən il 291 yol-nəqliyyat hadisəsinə görə 910 min 421 manat sığorta ödənişi həyata keçirilib.

“Xalq qəzeti”

Qərbi Azərbaycan tarixi qaynaqlarda

Türkmənçay müqaviləsi ilə Rusiya imperiyasına ilhaq edilmiş İrəvan xanlığının ərazisi özündən əvvəlki və sonrakı tarixdə türkdilli əhalinin yaşadığı və mütləq çoxluq təşkil etdiyi coğrafiya sayılsa da, sovet dövründə Azərbaycanın bu qərb torpaqları dünyaya “tarixi Ermənistan” adı ilə təqdim edilmişdir. AMEA Tarix İnstitutunun Qərbi Azərbaycan şöbəsinin əməkdaşı, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Elçin Qarayev bu başışlanmaz tarixi saxtakarlığın səbəb və nəticələri barədə qəzetimizə açıqlamasında bildirdi:

– Sovet tarix elmində hökm sürən “konsepsiya”ya görə isə İrəvan xanlığı ermənilərin uydurduqları “Böyük Ermənistan”nın tərkib hissəsi sayılırdı. Ona görə də erməni və eləcə də sovet tarixşünaslığında İrəvan “əzəli Ermənistan ərazisi” kimi təqdim edilmiş, onun tarixi, demografiası hərtərəfli təhrifə məruz qalmışdı. İndi milli tarix elminin əsas hədəflərindən biri XVIII əsrin ortalarından 1827-ci ilə qədər mövcud olmuş İrəvan xanlığının siyasi quruluşunu, coğrafiyasını, əhalinin etnik, say və dini tərkibini olduğu kimi tədqiq etməkdir. İlk dəfə olaraq biz həmin məsələləri tədqiq etməyi qarşımıza məqsəd qoymuşuq. İrəvan xanlığının tarixi coğrafiyası onun siyasi sərhədlərinin müəyyənləşdirilməsini, inzibati ərazi bölgüsünü, iqtisadi coğrafiyasını, fiziki-coğrafi relyefini, əhalinin demografiası və dini tərkibini, yerləşməsinə, məşğuliyyətini, miqrasiya proseslərini və s. məsələləri əhatə edir.

Monografiyanın yazılmasında müxtəlif səpkili qaynaqlardan istifadə olunmuşdur. Bu qaynaqlara yerli, rus, osmanlı, erməni və gürcü qaynaqları daxildir. İrəvan xanlığının siyasi tarixini öyrənmək üçün Rusiya Mərkəzi Dövlət Hərbi Tarix Arxivindən, Rusiya İmperiyasının Xarici Siyasət Arxivindən, Rusiya Elmlər Akademiyasının Arxivindən götürülmüş və hazırda Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının A.A. Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun Elmi Arxivində saxlanılan sənədlərdən istifadə olunmuşdur.

Müəhibimiz arxiv materialları ilə bərabər, müxtəlif illərdə çap olunmuş qaynaqlardan da istifadə olunduğunu qeyd edərək belə qaynaqlardan ən zənginin XIX yüzilliyin ikinci yarısında A. Berjentin redaktorluğu ilə Qafqaz Arxeoqrafiya Komissiyasının topladığı 12 cildəndən ibarət sənədlər toplusu olduğunu söylədi:

– Monografiyada bu toplusun VIII cildindən istifadə olunmuşdur. Tarixi sənədlərdə sırf İrəvan xanlığından bəhs ediliyi halda, erməni tarixçiləri bunu “Şərqi Ermənistan kimi qələmə vermişlər. İ.Şopenin “Rusiya imperiyasına birləşdiyi dövrdə Erməni vilayətinin tarixi abidələrinin vəziyyəti” əsəri İrəvan bölgəsinin tarixi, tarixi coğrafiyası və əhalisini öyrənmək üçün ən mühüm mənbədir. Əsərdə bəhs edilən ərazinin “Erməni vilayəti” adlanmasında Rusiyanın işğaldan sonra Cənubi Qafqazda apardığı inzibati-ərazi dəyişikliyi ilə bağlı idi.

İrəvan və Naxçıvan xanlıqları işğal

edildikdən sonra 1828-ci il martın 21-də çar I Nikolayın xüsusi fərmanı ilə bu iki xanlığın ərazisində “Erməni vilayəti” adlı inzibati-ərazi vahidi yaradılmışdı. Əsərdə İrəvan bölgəsinin siyasi tarixi, coğrafiyası, iqlimi, iqtisadiyyatı, kənd təsərrüfatı, sənətkarlığı, məişəti, adətləri, suvarma sistemi, bitkiləri, yerli çəki və ölçü vahidləri, vergilər, inzibati-ərazi bölgüsü, əhalinin sayı, etnik və dini tərkibi və s. haqqında zəngin statistik məlumatlar toplanmışdı.

Alim işğaldan sonra həyata keçirilən bu siyahıyaalınmaya ehtiyatlı yanaşmaq və digər mənbələrlə müqayisə etmək lazım gəldiyini vurğuladı:

– İşğal prosesində İrəvan xanlığının ərazisi və əhalinin əksəriyyətini təşkil edən türklər çoxlu itkiyə məruz qalmış,

erməni əhalisi əksinə rusların köçürmə siyasəti nəticəsində çoxaldılmışdı. Digər tərəfdən, İrəvan bölgəsinin siyasi tarixinə toxunan müəllif erməni mənbələrinin təsirinə düşmüş və onun tarixini ermənilərlə bağlamışdı.

Tədqiq etdiyimiz mövzu ilə bağlı Azərbaycanla olmuş ayrı-ayrı rus məmurlarının xatirələri də sanballı faktlar verir. Bunlardan biri 1783-1787-ci illərdə Rusiyanın Kartli-Kaxetiya sarayında nümayəndəsi olmuş, rus səyyahı və diplomatı S.D.Bur-naşovun “İranda Azərbaycan əyalətinin təsviri və onun siyasi vəziyyəti” əsəridir. Bu əsərin əhəmiyyəti ondan ibarətdir ki, müəllif İrəvan da daxil olmaqla bütün xanlıqların yerləşdiyi ərazini “Adrebiyan” yəni Azərbaycan adlandırmır. Bu faktın özü İrəvan xanlığının Şərqi Ermənistan adlandırılan erməni müəlliflərinə tutarlı bir cavabdır.

Ermənilərin İrəvan xanlığına köçürülməsinin təşkilatçılarından biri olan yazıçı və diplomat A.S.Qriboyedovun “Gündəlik” və məktublarının da mövzumuz üçün böyük əhəmiyyəti vardır. İrəvan xanlığının tarixinin öyrənilməsində əhəmiyyəti misilsizdir.

Elçin Qarayev yerli mənbələrdən səyyah və coğrafiyaşünas Zeynalabdin Şirvaninin adını çəkərək bildirdi ki, onun “Bustanüs-səyahə” adlı səyahətnaməsi xüsusi əhəmiyyət daşıyır:

– Şirvani bu əsəri 1832-ci ildə yazmış və ölümündən sonra 1896-cı ildə Tehrandə nəşr olunmuşdur. Səyahətnamənin IV fəslində Azərbaycanın 30-a qədər şəhər, kənd və s. məntəqəsi təsvir edilmiş, onların əlifba sırası ilə izahı verilmişdir. Onun İrəvan haqqında verdiyi məlumat xüsusilə əhəmiyyətlidir. 1826-cı ildə İrəvanda olan səyyah səyahətnaməsində buranın Azərbaycan ərazisi olduğunu, əhalinin türkcə danışdığını və burada çox az xristian əhalisinin yaşadığını xüsusi qeyd etmişdir. Bu fakt erməni müəlliflərinin saxtakarlıqla İrəvanda erməni əhalisinin çoxluq təşkil etməsi haqqında boşboğazlığına tutarlı cavabdır.

Abbasqulu ağa Bakıxanovun “Gülüstani-İrəm” əsərində İrəvan əmrirlərinin və əhalisinin əksəriyyətinin Azərbaycan türklərindən olan Qacarlara məxsusluğunu göstərməsi çox önəmli faktıdır. Rus qafqazşünaslarından V.L.Veliçkonun, N.N.Şavrovun əsərlərində ermənilərin Azərbaycanın ayrı-ayrı yerlərinə, o cümlədən İrəvan xanlığı ərazisinə köçürülməsi məsələsindən bəhs edilməsi də ciddi tarixi əsaslar yaradır.

Şübhəsiz ki, ermənilərin necə təqdim etməsindən asılı olmayaraq İrəvan və ətraf bölgələrin Qərbi Azərbaycan və tarixi türk torpaqları olması həqiqəti dəyişmir. Bu gün yurd-yuvalarından qaçqın düşmüş irəvanlıların tam haqqıdır ki, öz doğma torpaqlarına qayıtsınlar və orada yaşamağa davam etsinlər.

Hazırladı:
Anar TURAN,
“Xalq qəzeti”

“Prezident İlham Əliyev ötən ilin 24 dekabrında Qərbi Azərbaycandan olan bir qrup ziyalı ilə görüş zamanı qeyd etmişdir ki, Qərbi azərbaycanlılar qanunsuz olaraq dəfələrlə deportasiyaya məruz qalmış toptumdur. Onların hüquqları bərpa edilməlidir və onlar öz doğma torpaqlarına qayıtmalıdır.

Əzəli torpaqlarımıza qayıdışın beynəlxalq hüquqi əsasları

Dövlət başçısının bu bəyanatına, eləcə də soydaşlarımızın tarixi vətənlərinə sülh yolu ilə, ləyaqətli şəkildə qayıdışının hüquqi əsaslarının hazırlanması ilə bağlı tövsiyə və tapşırığına uyğun olaraq, Hüquq və İnsan Haqları İnstitutu ilkin araşdırma aparıb və müəyyən nəticələrə gəlib. Qurumun İdarə Heyətinin sədri, hüquq üzrə fəlsəfə doktoru Məhəmməd Quluzadə qəzetimizə qısa açıqlamasında bildirdi:

– **Əvvəla**, beynəlxalq hüquq qaçqınların və məcburi köçkünlərin öz doğma diyarlarına qayıtmağı və mül-

– BMT restitusiyaya dair onlarca sənəd qəbul edib və mexanizmlər yaradıb (məsələn, təkçə fəəstinlilərin restitusiya hüququna dair 3 qətnəmə qəbul edilib);

– Bosniya və Herseqovinaya dair Dayton Sülh Sazişi Mülkiyyət Tələblərinə dair Komissiya yaradaraq 440 mindən çox qaçqına və 570 mindən çox məcburi köçkünü kömək edib;

– “Pinheiro prinsipləri” (10-21-ci prinsiplər) qayıdış və restitusiya hüququnun tanınmasında müvafiq dövlətə prosedurların yaradılması, qanunvericilikdə dəyişikliklərin edilməsi, qərarların icrasının təmin edilməsi və bu tədbirlərdə iştirakçılığın olmasına dair öhdəlik müəyyən edib;

– BMT İnsan Hüquqları Komitəsinin 27 sayılı Ümumi qeydi “öz ölkəsi” ifadə-

kiyyət hüquqlarını birmənalı olaraq tanıyır. Beynəlxalq məhkəmələr də öz qərarlarından qaçqınların və məcburi köçkünlərin mülkiyyət hüquqlarını təsdiqləyir.

Eyni zamanda, BMT Baş Assambleyası və Təhlükəsizlik Şurası da bu məsələ ilə bağlı bəyanatlarında qaçqınların və məcburi köçkünlərin öz doğma diyarlarına qayıtmağı və mülkiyyət hüquqlarını tanıması və təsdiqləmişdir.

Bundan əlavə, BMT-nin İqtisadi və Sosial Şurasının 2005-ci ildə qəbul etdiyi Qaçqınlar və məcburi köçkünlər üçün ev və əmlakın restitusiyası Prinsipləri (“Pinheiro prinsipləri”) ev, torpaq və əmlakın restitusiyası hüququnun müdafiəsinə, təhlükəsiz və ləyaqətli qayıdışa görə məsuliyyəti beynəlxalq ictimaiyyətin üzərinə qoyur (22-ci prinsip) və bu hüququ “bərabər vəziyyətdə olan digər köçkünlərə” də şamil edir. Buna sübut olaraq aşağıdakı misalları gətirmək olar:

sinin “vətəndaşlığı olduğu ölkə” ifadəsindən daha geniş olduğunu qeyd edir.

Bu məsələni tədqiq edən məşhur mütəxəssis Leckie 1991–2004-cü illərdə imzalanmış sülh sazişlərinin 56-sını araşdırarkən (misal üçün, Tacikistan, Gürcüstan, Burundi, Ruanda, Mozambik və s.) onların 25 faizində restitusiya hüququnun təsbit olduğunu müəyyən edib.

Müəhibimiz daha sonra söylədi ki, qeyd edilənlər nəzərə alınaraq aşağıdakı nəticələrə gəlinib:

1. Beynəlxalq hüquq və təcrübə daha detallı araşdırılmalıdır;

2. BMT Baş Assambleyası və Təhlükəsizlik Şurası restitusiyaya dair müvafiq sənədin qəbul edilməsinə və mexanizmin yaradılmasını təşviq etməli və bu, ondan tələb edilməlidir;

3. Qərbi azərbaycanlıların statusuna yenidən baxılmalı və həmin vətəndaşlar “qaçqına bərabər vəziyyətdə olan şəxslər” kimi tanınmalıdır.

“Xalq qəzeti”

İrəvan Müəllimlər Seminariyası

Soydaşlarımızın Qərbi Azərbaycana qayıdışının tarixi-məfkurəvi əsaslarından biri də xalqımızın bu coğrafiyada yaratdığı zəngin mənəvi irs, tarixdə silinməz izlər qoymuş mədəni dəyərlərdir. 2 il əvvəl 140 illiyini Prezident sərəncamı əsasında qeyd etdiyimiz İrəvan Müəllimlər Seminariyası və onun yetirmələrinin çoxşəxli fəaliyyətinin öyrənilməsi və təbliği Qərbi Azərbaycanla bağlı ümumxalq missiyasının gerçəkləşməsinə yardımçı olan önəmli mövzulardandır.

İrəvan Müəllimlər Seminariyası 8 noyabr 1881-ci ildə bu qədim Azərbaycan şəhərində 9 müəllim və 42 şagirdlə fəaliyyətə başlayıb. Seminariyanın ilk direktoru rus pedaqoqu Yakov Stepanoviç Şuşevski olub. İrəvan Müəllimlər Seminariyası 1915-ci ilədək sonrakı İrəvan Xalq Təsərrüfatı İnstitutunun binasında yerləşib. Axund Məmmədbağır Qazizadə (1881–1897) seminariyanın ilk azərbaycanlı müəllimi olub. Hər il 15 azərbaycanlı tələbə dövlət vəsaiti hesabına seminariyada təhsil alıb və onun pansionunda yaşayıb. Seminariyada təhsil müddəti 3 il olub.

İrəvan Müəllimlər Seminariyasının əsasnaməsi Qori Müəllimlər Seminariyasının əsasnaməsi ilə eyni idi. İlk buraxılışı 1884-cü ildə olub, seminariyanı 5 azərbaycanlı bitirib. 1885-ci ildə 9, 1886-cı ildə 14, 1887-ci ildə 7, 1888-ci ildə isə 10 azərbaycanlı məzun olub.

XIX əsrin sonlarında Cənubi Qafqazda fəaliyyət göstərən kənd məktəblərinin müəllimləri və direktorlarının bir hissəsi müxtəlif illərdə İrəvan Müəllimlər Seminariyasında ekstərn yolu ilə imtahan verərək pedaqoq hüququ əldə ediblər. Görkəmli nəslilərin övədləri olan Şıxəli bəy Firudinbəyov, Cəfərbəy Cəfərbəyov, Hüseynəli bəy Rüstəmbəyov, Tağı bəy Səfiyev, Həşim bəy Nərimanbəyov, Şamil Mahmudbəyov, Həmid bəy Şahtaxtinski

kimi dövrünün tanınmış pedaqoqları, Türkiyənin tanınmış rəssamlarından olan İbrahim Şəfi İrəvan Müəllimlər Seminariyasının yetirmələridir.

Azərbaycan xalqının maariflənəməsində misilsiz xidmətləri olan Firudin bəy Köçərli ömrünün on ilini bu gimnaziyada keçib, təhsilə maarif işinə həsr edib. Firudin bəy Köçərlinin xidmətləri sayəsində İrəvan şəhərində yeni üsullu anadillik məktəblər açılıb. Həmin müddətdə görkəmli pedaqoq “Azərbaycan dili” proqramı yazıb. Dərslik İrəvan Müəllimlər Seminariyasında istifadə olunub. İrəvan Müəllimlər Seminariyasında görkəmli pedaqoq Mirzə Elxanovun “Vətən dili” dərslərinə isə məşhur pedaqoqlar A.O.Çernyayevski və Sankt-Peterburq Universitetinin Şərqi qafkəsinin dosenti V.Smirnov müsbət rəy versələr də, həmin dərslik məhz milli zəmində olduğuna görə nəşrə buraxılmayıb.

Azərbaycanlı pedaqoqlardan Azərbaycan dili müəllimi Axund Məmmədbağır Qazizadə (1881–1897), Həmid bəy Şahtaxtinski (1904–1917), Axund Əbülhəsən Qazizadə seminariyanın ilk azərbaycanlı müəllimləri kimi müxtəlif fənləri tədris ediblər. İrəvan seminariyasının fiziki tərbiyə müəllimi işləyən Həbib bəy Selimov sonralar Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin generalı kimi tanınmışdır. Seminariyanın yetirmələri Azərbaycan elminin, mədəniyyətinin, ictimai-siyasi fikri

tarixinin formalaşmasında, inkişafında müstəsna xidmət göstərirlər.

Mirabbas Mirbağirov, Mirzə Qədim İrəvani, Abbas Məhəmmədzadə, Fazil Əbülqasım İrəvani, Cabbar Əsgərzadə, Teymur xan Makinski, Rəşid bəy İsmayilov, Nəriman bəy Nərimanbəyov, Miryusif Mirbabayev, Əkbər ağa Şeyxülislamov, Mustafa bəy Topçubaşov, Əziz Əliyev, Maqsum Məmmədov, Heydər Hüseynov, Cəfər Xəndan, Əhməd Cəmil, Mirlə Seyidov, Kamil Əliyev və yüzlərlə digər dəyərli şəxsiyyətin vətəni olan İrəvan şəhəri tarixən azərbaycanlıların birgə yaşadığı elm, təhsil və mədəniyyət mərkəzlərindən biri kimi tarixə şahidlik edib. Zamanın və tarixin güzgüsündə şəxsiyyət zirvəsinə qalxan böyük bir nəslin nümayəndələri məşhur İrəvan Müəllimlər Seminariyasının məzunları olublar.

1916-cı ilədək seminariyanı 85 nəfər azərbaycanlı bitirib. Həmin illərdə başlayaraq, İrəvan şəhərində yaşayan yerli əhaliyə – azərbaycanlılara qarşı məkrli erməni ssenarisi hazırlıdır və çar Rusiyanın himayədarlığı altında dəhşətli daşnak planları həyata keçirilməyə başlanıb. Məqsəd əhalinin milli tərkibini ermənilərin xeyrinə dəyişdirmək, İrəvan şəhərində yerli azərbaycanlılara aid olan maddi-mədəniyyət abidələrini, məscidləri, elm, təhsil mərkəzlərini məhv etmək idi.

Fəaliyyətinin genişləndiyi bir vaxtda İrəvan Müəllimlər Seminariyasının yerləşdiyi bina erməniləşmə siyasətinin qurbanı olaraq qazarmaya çevrilib və seminariya 1915-ci ildə Armavir şəhərinə köçürülüb. Əlbəttə, erməni daşnakları Azərbaycan türklərinin gündən-günə savadlanmasına, inkişaf etməsinə, tərəqqi yoluna çıxmasına imkan verə bilmədilər.

Armavir şəhərində seminariya 1918-ci ilə kimi fəaliyyət göstərib. 1918-ci ildə erməni daşnaklarının azərbaycanlılara qarşı törətdikləri qanlı cinayətlərin nəticəsində İrəvan Müəllimlər Seminariyasının azərbaycanlı müəllim və tələbələri aman-sızcasına öldürülüblər. Sağ qalanlar isə Türkiyə və Azərbaycana üz tutublar. Sonrakı dövrdə Azərbaycan torpaqlarında erməni dövlətinin yaranması nəticəsində İrəvanda yaşayan azərbaycanlılar öz doğma torpaqlarında “azsaylı xalq”a çevrilib.

Sovet hakimiyyətinin ilk illərində Ermənistan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin nəzdində olan “Azsaylı xalqlar” şöbəsinin müdiri Bala Əfəndiyevin, Xalq Maarif Komissarlığının “Azlıqda qalan millətlər” bürosunun rəhbəri Mehdi Kazımovun, “Zəngi” qəzetinin məsul redaktoru Mustafa Hüseynovun və digər ziyalıların iradəsi, cəsarətli tələblərinin nəticəsi olaraq 1924-cü ilin oktyabr ayının 15-də İrəvan Müəllimlər Seminariyasının xələfi

olaraq İrəvan Türk Pedaqoji Texnikumu açılıb.

Bu texnikum İrəvan Müəllimlər Seminariyasının ənənələrini davam etdirsə də, 1949-cu ildə ermənilərin növbəti qanlı ssenarilərinin nəticəsi olaraq azərbaycanlıların ata-baba yurdundan kütləvi deportasiyası ilə əlaqədar Göygöl rayonuna köçürülüb. İrəvan Müəllimlər Seminariyasının bu tarixçəsi Qərbi Azərbaycanın qiymətli bir səhifəsidir.

Firudin bəy Köçərlinin yazdığı kimi: “İrəvan üləma-alimlərin, füzəla-müdrirlərin, fəzilət sahiblərinin, Şüəra-şairlərin, söz saraflarının şəhəri kimi mədəniyyətimizə, tarixi irsimizə nadir ziyalılar bəxş etmişdir. Həmin şəxsiyyətlərin hər birinin ömür yolu, Vətən naminə xidmətləri, Azərbaycanı ictimai, siyasi, mədəniyyət, maarifçilik tarixinin bir hissəsi, aynasıdır”.

Kəmalə ABDİNOVA,
journalist

Zəngəzur dəhlizi və Qarabağ

Beynəlxalq yanaşmalardakı riyakarlıq

Beynəlxalq ictimaiyyətin hadisə və proseslərə yanaşmasında öz maraqlarından çıxış etməsindən, bu maraqlar naminə bütün mütarəqəni dəyərləri qurban verməyə hazır olmasından dəfələrlə söz açmışıq. Bu fonda beynəlxalq hüquq və normaların alətə çevrilməsindən də, həmçinin, ortada dünya birliyi, aparıcı xarici təşkilatlar, qurumlar, dövlətlər adına, həqiqətən də, son dərəcə riyakar mənzərənin olduğunu hər kəs bilir və dark edir. Bu yazıda həmin mənzərənin bir vacib elementini diqqətə çatdıracağıq. Hesab edirik ki, üzərində dayanacağımız məqam hazırda Azərbaycan–Ermənistan münasibətlərinin tənzimlənməsi baxımından da müstəsna əhəmiyyət daşımaqdadır.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bütün beynəlxalq platformalarda bildirir ki, ölkəmiz 30 illik münaqişəni hərbi-siyasi yollarla aradan qaldırıb, ərazi bütövlüyünü və tarixi ədaləti bərpa edib. Dövlətimizin başçısı, həmçinin Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin artıq keçmişdə qaldığını, Azərbaycanı bu adda inzibati ərazi vahidinin yoxluğunu dəfələrlə vurğulayıb.

“Prezidentin 2021-ci il 7 iyul tarixli Fərmanı ilə biz Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi zonalarını yaratmışıq. Fürsətdən istifadə edərək, mən BMT-yə üzv dövlətləri və BMT Katibliyini ərazilərimizə istinad edərək hüquqi cəhətdən mövcud olmayan, siyasi baxımdan qərəzli və manipulyasiya xarakterli adların istifadəsinə yol verməməyə çağırıram”. Bu fikirləri Prezident İlham Əliyev BMT Baş Assambleyasının 2021-ci il sentyabrın 24-də keçirilmiş 76-cı sessiyasında ümumi müzakirələr çərçivəsindəki çıxışında bildirmişdi.

Dövlətimizin başçısı, demək olar, eyni fikirləri həmin ilin oktyabrında İspaniyanın nüfuzlu EFE informasiya agentliyinə müsahibəsində də dilə getirmişdi. Sonuncu dəfə isə Prezident bu il fevralın 18-də Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində baş tutmuş “Dağları aşmaq? Cənubi Qafqazda təhlükəsizliyin qurulması” mövzusunda plenar iclasda vurğulamışdı ki, “Dağlıq Qarabağ” ifadəsi daha etibarlı deyil. Bir daha ölkəmizin ərazisində bu adlı inzibati ərazi vahidinin olmadığını vurğulayan dövlətimizin başçısı bunları da bildirmişdi: “Əlbəttə, bu səbəbdən mən tərəfdaşlarımızdan xahiş etmək istədim ki, Azərbaycanın suverenliyinə və Konstitusiyasına hörmətlə yanaşsınlar. Erməni əhalinin olduğu Azərbaycanın Qarabağ bölgəsi mövcuddur”.

İndi isə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın, belə etmək mümkünsə, beynəlxalq ictimaiyyətə etiraz dolu fikir-

lərindən bir məqamı xatırladaq. Erməni baş nazir martın 3-də Almaniya Bundestaqının Xarici Əlaqələr Komissiyasının üzvləri ilə görüşündə bunları demişdi: “Yeri gəlmişkən, diqqətinizi başqa bir çox vacib vəziyyətə cəlb etmək istəyirəm. Düənə Almaniya Xarici Siyasət Komitəliyində müzakirə apardıq və orada bəzi həmkarlarımız “Zəngəzur dəhlizi” ifadəsini işlətdilər. Həmkarlarımızdan diqqətli olmalarını xahiş etdim, çünki bəzən eyni söz müxtəlif regionlarda, müxtəlif siyasi və geosiyasi şəraitdə fərqli mənalar verə bilər. Adətən, Avropada dəhliz daha yaxşı nəqliyyat xidmətləri göstərən marşrutlar deməkdir və s. Amma bizim vəziyyətimiz elədir ki, Dağlıq Qarabağda müharibəyə son qoyan 9 noyabr 2020-ci il tarixli üçtərəfli Bəyanatda dəhlizlə bağlı hüquqi cəhətdən razılaşdırılmış məqamımız var”.

Məqsədimiz, heç də, Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin söylədiklərini qarşılaşdırmaq və ya müqayisə aparmaq deyil. Nə də N.Paşinyanın ölkəsinə sərf edən anlarda üçtərəfli bəyanata istinadını, əslində isə həmin sənədin bir çox digər müddəalarına İrəvan tərəfindən əməl edilmədiyini vurğulamaq niyyətindən də uzağıq. Heç soruşmuruk ki, nəyə görə Paşinyan “Dağlıq Qarabağ” ifadəsini işlədir. Rusiya rəsmilərinin dilində də bu ifadənin populyarlığını saxladığına toxunmaq istəmirik.

Yeri gəlmişkən, Azərbaycan Prezidenti bu il yanvarın 10-da yerli televiziya kanallarına müsahibəsində “Zəngəzur dəhlizi” ifadəsinin üçtərəfli bəyanatda yer almadığını, onu geosiyasi leksikona özünü daxil etdiyini vurğulamışdı. Şübhəsiz, ölkəmizin dəhliz məntiqi dünyanın rifahına töhfə baxımından müstəsna önəm daşımaqdadır. Ancaq, konkret olaraq, bu məqamı da vurğulamaq kimi məqsədimiz yoxdur.

Üzərində dayanmaq istədiyimiz məsələ, əvvəldə də dediyimiz kimi, beynəlxalq birliyin riyakarlığıdır. Bəli, dünya ictimaiyyəti özünə sərf edən anlarda istənilən məsələni gündəmə gətirir və bu zaman bəşəri prinsiplər, hüquqi normalar əhəmiyyətini itirir, daha doğrusu, hüquq alətə çevrilir.

Fikir verin, Zəngəzur dəhlizi məsələsi beynəlxalq birlik üçün son dərəcə əhəmiyyətlidir. Çünki dəhliz gəlir gətirəcəkdir. Ancaq dünya ictimaiyyəti ermənipərəstliyindən də qalır. Yəni, həm bir tərəfdən özünün rifahını düşündür, digər tərəfdən, bu rifahın təminatı baxımından əhəmiyyətli rol oynayan məsələnin – Qarabağ probleminin həllinə, ümumən, Azərbaycan və Ermənistan arasındakı gərginliyin aradan qaldırılmasına ikili yanaşma ortaya qoyur. “Dağlıq Qarabağ” ifadəsinin gündəmə saxlanılması da bu riyakar yanaşmadan qaynaqlanır. Axi, beynəlxalq hüquq nöqtəyi-nəzərindən yanaşsaq, ərazi Azərbaycanındır, onu necə adlandırmmaq da ölkəmizin daxili işidir...

Belə nəticəyə gəlirik ki, dünya vurğuladığımız iki məsələni bir-birindən ayırır. Təxminən belə: Azərbaycan və Ermənistan arasında vəziyyət yaxşılaşsın, Zəngəzur dəhlizi işə düşsün, Qarabağ məsələsinin həlli isə sonraya qalsın. Təbii ki, Ermənistan nə dəhlizin işə düşməsinə razıdır, nə də Qarabağ iddialarından əl çəkir. Mövcud durumda Azərbaycan çox doğru olaraq Zəngəzur dəhlizi və Azərbaycan–Ermənistan münasibətlərinin tənzimlənməsini eyni müstəviyə daşımaqdadır. Bu yanaşma Qərbi fakt qarşısında qoymaqdır. Başqa sözlə desək, öz rifahını düşündürsənsə, onun naminə nələrdənsə – indiki halda birincisi, ermənipərəstlikdən uzaq durmalısən, ikincisi, İrəvana təzyiq göstərməlisən ki, geri çəkilsin, üçüncüsü, ən pis ssenariyə, Ermənistanın əzilməsinə dözməlisən.

Qeyd etdiyimiz məqam və yanaşma bir daha onu göstərir ki, Azərbaycan bundan sonra da öz prinsiplərində ardıcılığını və qətiyyətini əzmlə davam etdirməlidir. 44 günlük müharibədəki Zəfərin yaratdığı reallıqlardan maksimum yararlanmaq şərtidir. Heç bir halda, bu reallıqların gətirdiyi imkanları hansısa beynəlxalq dairələrin lokal maraq və mənaflərinə neinki qurban vermək, azacıq da olsa, güzəştə getmək olmaz.

Vətən müharibəsindən sonra savaşın psixoloji mərhələsinin başlanacağıni bildiririk. Həm diqqətə çatdırdığımız məqam, eləcə də digər nüanslar var ki, onların hər biri həmin mərhələnin son dərəcə amansız şəkildə ədalətsiz şərtlər diqtə etdiyini göstərməkdədir. Bu şərtlərin heç birini qəbul etmək olmaz. Azərbaycan dövlətinin, başda Prezident İlham Əliyev omuqla, həyata keçirdiyi siyasət də onu göstərir ki, ölkəmiz özünün dominant mövqeyində möhkəmdir, qətiyyətlidir.

Ə.RÜSTƏMOV, “Xalq qəzeti”

Gimnastımız finala vəsiqə qazandı

Bakıda Milli Gimnastika Arenasında idman gimnastikası üzrə Dünya kuboku yarışları başlayıb. Ölkəmizdə artıq yeddinci dəfə təşkil olunan budəfəki mötəbər turnirə rekord sayda – 48 ölkədən 173 idmançı qatılıb.

Yarışda əvvəlcə komandaların paradi olub, sonra isə açılış mərasimi keçirilib. Gəncər və İdman Nazirliyinin idman şöbəsinin müdiri Elnur Məmmədov açılış mərasimində çıxış edərək idman gimnastikası üzrə ötən illər ərzində bir sıra nailiyyətlərin əldə edildiyini bildirib. O qeyd edib ki, gimnastlarımız London, Rio, Tokio olimpiadalarında təmsil olunub, dünya və Avropa çempionatlarında mükafatçılar sırasında yer alıblar. Ölkəmizin ev sahibliyi ilə 2015-ci ildə keçirilən birinci Avropa Oyunlarında komandamız idman gimnastikası üzrə 1 qızıl, 2 gümüş, 2 bürünc olmaqla 5 medal qazanıb. 2017-ci ildə Azərbaycanda təşkil edilən IV İslam

tivalında ölkəmizi təmsil edib. Nəzənin Azərbaycanın qadın idman gimnastikası tarixində ilk dəfə Avropa çempionatında gənclər kateqoriyasında finalda mübarizə aparıb”.

Nurlana Məmmədovə onu da deyib ki, idman gimnastikası üzrə növbəti Yay Olimpiya Oyunlarına lisenziya xarakterli Dünya Kuboku yarışları 2024-cü ildə baş tutacaq.

Yarışın birinci günündə kişilər arasında sərbəst hərəkətlər, paralel qollar, halqalarda, qadınlarda isə dayaqlı tullanma, müxtəlif hündürlüklü qollarda təsnifat yarışları baş tutub.

Təmsilçilərimizdən ən yaxşı nəticəni

Həmraylıyı Oyunlarında 5 qızıl, 5 gümüş, 2 bürünc, Türkiyədə 2022-ci ildə baş tutan 5-ci İslam Həmraylıyı Oyunlarında isə 1 qızıl, 2 gümüş, 1 bürünc medal qazanıblar. Elnur Məmmədov vurğulayıb ki, ölkəmizdə bədən tərbiyəsi və idmanın inkişafına ölkə Prezidenti, Azərbaycan Milli Olimpiya Komitəsinin rəhbəri İlham Əliyev tərəfindən böyük diqqət və qayğı göstərilir. O, ölkəmizdə gimnastika üzrə mötəbər yarışların təşkilinin, eləcə də bu sahədə qazanılan uğurların Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın bu idman növünün inkişafına verdiyi önəmin nəticəsi olduğunu vurğulayıb.

Açılış mərasimindən sonra Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib və yarışlara start verilib.

Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının (AGF) baş katibi Nurlana Məmmədovə jurnalistlərə müsahibəsində Dünya Kuboku ilə bağlı fikirlərini bölüşüb. O qeyd edib ki, ölkəmizdə 2016-cı ildən başlayaraq gimnastikanın olimpiya növləri üzrə yarışlar keçirilib. Bu il gimnastika üzrə ikinci beynəlxalq yarışdır ki, Azərbaycanda təşkil edilir. Belə ki, ötən ay ölkəmiz batut gimnastikası üzrə Dünya Kuboku yarışına evsahibliyi edib.

Baş katib turnirdə Azərbaycanın Samira Qəhrəmanova, Nəzənin Teymurova, Nikita Simonov və İvan Tixonovla təmsil olunduğunu bildirib: “Komandamızın üzvlərindən Nikita Simonov ötən həftə Qatərdə keçirilən Dünya Kuboku mərhələ yarışında üçüncü yeri tutub. İvan Tixonov isə Tokio Olimpiadasının iştirakçısıdır. Komandamızın qadın iştirakçılarına gəlincə isə bu ildən böyükliklər arasında mübarizə aparan Nəzənin Teymurova ötən il gənclər arasında Avropa çempionatı və Avropa Yay Olimpiya Fes-

Nikita Simonov göstərib. O, halqalarla hərəkətdə 14,733 göstərici ilə birinci yeri tutaraq finala vəsiqə qazanıb. Komandamızın digər üzvlərindən Nəzənin Teymurova dayaqlı tullanmada iki hərəkətin cəmində 12,449 xal toplayaraq 10-cu pillədə qərarlaşıb. İvan Tixonov paralel qollarda hərəkətinə görə 13,400 xal alıb və bununla da 15-ci yeri tutub.

Bu gün – təsnifat mərhələsinin ikinci günündə kişi gimnastlar dayaqlı tullanma, dəstəli at, turnikdə, qadınlr isə gimnastika tiri, sərbəst hərəkətlərdə mübarizə aparacaqlar.

Martın 11-i və 12-də isə yarışın final mərhələsi keçiriləcək.

Dünya kuboku yarışlarının yekununa görə ən yüksək icra xalını toplayan gimnastlara ənənəvi “AGF Trophy” kuboku təqdim olunacaq.

Leyla QURBANOVA

Ekoaksiyanın gündəliyi

Humanitar dəhliz açıqdır, canilərin yolu isə bağlı...

Ekspertlər bu qənaətdədirlər ki, Ermənistan tərəfinin Azərbaycana qarşı təcavüz siyasətinin və qeyri-qanuni əməllərinin qarşısının alınması məqsədilə Laçın yolunun başlanğıcında sərhəd-nəzarət keçid məntəqəsinin yaradılması labüddür.

Aksiya iştirakçıları artıq ikinci bayramı Laçın–Xankəndi yolunda keçiriblər. Ekofəallar 8 Mart – Beynəlxalq Qadınlar Günündən əvvəl, 31 Dekabr Dünya Azərbaycanlılarının Həmreyliyi Günüünü və Yeni ili Şuşada qeyd ediblər. Aksiya başlanan gündən ekofəalların arasında kişilərlə bərabər, xanımlar da yer alıblar. Onlar da gecə-gündüz Laçın–Xankəndi yolunda öz haqlı tələblərini səsləndirir, oğlanlarla çiyin-çiyinə öz postlarında ruh yüksəkliyi ilə dayanırlar.

KİV-ə müsahibə verən xanım ekofəallar haqlı tələblərindən dönməyəcəklərini bildiriblər.

Könüllü Aygün Məmmədova aksiyada iştirak etdiyi üçün çox sevincli olduğunu vurğulayıb. O deyib: “90 günə yaxındır ki, aksiyalarımız davam edir. Bu gün isə 8 Mart – Beynəlxalq Qadınlar Günüdür. Əlbəttə ki, iştirakçılar arasında xanımlar da var. Bu münasibətlə bütün Azərbaycan xanımlarını təbrik edirəm”.

Məhz bu məqsədlə könüllü şəkildə Laçın–Xankəndi yoluna üz tutduq ki, vəziyyəti gözümüzlə görəək. Gördük ki, vəziyyət acınacaqlıdır. Sərvətlərimiz tələm-tələm. Beynəlxalq aləmə həqiqəti göstərməyin ən sivil yolu dinc aksiya idi. Aksiyamız öz töhfəsini verdi. Dinc aksiyamızdan dünya xəbərdardır. Aksiya yerinə xarici jurnalistlər, ayırı-ayırı dövlətlərin nümayəndələri gəlir.

Yol tamamilə açıqdır. Humanitar yüklər, insanlar yoldan maneəsiz istifadə edə bilirlər. Biz eyni şəkildə də, mətbuatdan da aydın görürük ki, Rusiya sülhməramlılarına və BQXK-yə məxsus avtomobillərin, xəstə erməni vətəndaşlarının yoldan gediş-gəlişinə əngəl yaradılıb.

Biz həтта Qarabağda yaşayan ermənilərə də çağırış etdik ki, onlar da aksiyamıza qoşulsunlar. Bu, bizim ümumi sərvətimizdir. İmkan verməyək ki, sərvətimiz separatçılar vasitəsilə talansın.

Digər könüllü Ölkər Həməyeva bildirib ki, havanın şaxtalı keçməsi onları məqsədlərindən döndərməyəcək. Heç bir çətinlik onlara mane olmur. İlk gündən qeyd etdikləri kimi, tələbləri yerinə yetiril-məyənədək aksiyalar davam edəcək: “Biz ekoloji cinayətlərə son! deyirik. Azərbaycan gəncləri Vətəni üçün əllərindən gələni əsirgəmirlər. Biz qadınlr da bayram olmasına baxmayaraq buradayıq. Söhbət Vətəndən gedirsə, biz bu yoldan dönmərik. Aksiyada iştirak edən xanımları, eləcə də bütün Azərbaycan qadınlarını 8 Mart – Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə səmi-qəlbədən təbrik edirəm. Bundan sonrakı bayramlarımızı da işğaldan azad olunan torpaqlarımızda keçirməyi arzulayıram”.

Ekofəal Könül Abasova deyib ki, soyuq, şaxtalı hava onların iradəsini sındırmır. Qadınlarımız həm zərif, həm də möhkəmdir. “Bizim tələblərimiz dəyişməz olaraq qalır və aksiya davam edir. Əsas məqsədimiz Qarabağda ermənilər tərəfindən törədilən ekoloji cinayətin dayandırılmasıdır”, - deyən Könül Abasova əlavə edib ki, tələbləri yerinə yetirilənədək aksiyanı davam etdirəcəklər. Azərbaycan könüllüləri aksiyanın ilk günlərində olduğu kimi, həvəslı və qətiyyətlidirlər.

Qoşulmuş Hərəkətinin COVID-19-a qarşı mübarizə üzrə təmas qrupunun Bakıda keçirilən Zirvə görüşünü işıqlandırmaq üçün ölkəmizə gəlmiş xarici media nümayəndələri Laçın–Xankəndi yolunun Şuşa ərazisindən keçən hissəsində təşkil olunan aksiya yerinə də gediblər. Ekoaksiyanın gediş barədə məlumatlandırılan xarici media nümayəndələri aksiyadan reportajlar hazırlamaqda davam edirlər. Əcnəbi jurnalistlər təmsil etdikləri KİV-də aksiyanın xoş məramla hədəfləndiyini, Azərbaycanın təbii sərvətlərinin ermənilər tərəfindən talanmasının qarşısının alınmasına dair çağırışların edildiyini yazırlar. Xarici media vasitələri, eləcə də, yolun blokadada olmadığına, Rusiya sülhməramlılarına və Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinə məxsus avtomobillərin Laçın–Xankəndi yolundan maneəsiz keçidində qətiyyətli olub.

Haqlı etirazlar onu deməyə əsas verir ki, heç bir kənar təzyiq aksiyanı dayandıra bilməz!

Rizvan FİKRƏTOĞLU, “Xalq qəzeti”

Şahmatçılarımız Avropa çempionatında

Serbiyanın Vrnjačka Banja şəhərində kişi şahmatçılar arasında keçirilən şəxsi Avropa çempionatı davam edir. Yarışa 40 Avropa Federasiyasından 482 şahmatçı qatılıb. Bu yarış iştirakçı sayına görə 2010-cu ildə qeydə alınmış göstəricini üstələyib. Belə ki, həmin ildə yarışda 408 şahmatçı iştirak edib.

Qeyd edək ki, artıq çempionatda VI tur geridə qalıb. Son turun nəticələrinə əsasən, ukraynalı qrossmeyster Anton Korobov və Yunanıstan təmsilçisi Stamatıs Kurkulos–Arditis hərəyə 5,5 xalla 1-2-ci yerləri bölüşürlər. Qrossmeysterimiz Nicat Abasov isə altı turdan sonra 5 xal toplayan səkkiz şahmatçının arasında yer alıb.

Növbəti yeddinci turda həmyerlimiz Nicat Abasov FIDE bayrağı altında çıxış edən rusiyalı Aleksey Sarana ilə görüşəcək. 4,5 xal toplayan şahmatçımız Misrətdin İsgəndərov serbiyalı Pretke Aleksandriya qarşılaşacaq. Digər təmsilçimiz 4,5 xalı olan Vüqar Əşədli isə qara fiqurlarla oynayacaq. O, ukraynalı Vasilı İvançuku sınağa çıxəcək.

Çempionata qatılan iki həmyerlimiz–Eltac Səfərlı və Ülvi Sadıqov isə üz-üzə gələcəklər. Turun bizim üçün ən maraqlı görüşlərdən biri həmyerlimiz beynəlxalq idman ustası Əhməd Əhmədovun erməni qrossmeyster Ter-Saakyan Samvellə keçirəcəyi görüş olacaq.

Növbəti şahmatçımız beynəlxalq idman ustası Xəzər Babazadə (4 xal) FIDE bayrağı altında çıxış edən erməni mənşəli rusiyalı qrossmeyster David Porovyanla üz-üzə gələcək.

Beynəlxalq dərəcəli qrossmeyster Aydın Süleymanlı isə (4 xal) moldovalı qrossmeyster Vladislav Nevedniçı ilə görüşəcək. Digər təmsilçimiz Namiq Quliyev (4 xal) Gürcüstan təmsilçisi Noy Tuhisiani ilə qarşılaşacaq. Qrossmeysterimiz Vüqar Rəsulov isə (3,5 xal) Bosniya-Herseqovina təmsilçisi Pastar Slavenini sınağa çıxəcək. Həmyerilərimizin növbəti Serbiya dueli isə Əhməd Xaqan ilə Abdulla Qədimbəyli (hər ikisi 4 xal) arasında olacaq.

Qadın təmsilçilərimizdən beynəlxalq idman ustası Ülviyyə Fətəliyeva (3,5 xal) serbiyalı qrossmeyster İviç Velimirlə görüşəcək.

Qeyd edək ki, martın 14-də yekunlaşacaq çempionatda ən yaxşı nəticə göstərən 23 şahmatçı bu il yayda Bakıda keçiriləcək dünya kubokuna vəsiqə əldə edəcək.

Elçin ABBASOV, “Xalq qəzeti”

Türkiyədən məktub

Biz bir təndə iki canıq

“Azərbaycanla Türkiyə milli və beynəlxalq arenada hər sahədə bir-birini dəstəkləyib, bundan sonra da dəstəkləyəcək. Tarixən olduğu kimi, bu gün də sevincimizi, kədərimizi bölüşürük. Zəlzələ ilə bağlı ağır günlərimizdə qardaş Azərbaycanın ilk olaraq dəstək verməsi bizim üçün böyük stimül oldu”.

Bu fikirləri Ankara Universitetinin rektoru, professor Necdet Ünüvar “Xalq qəzeti”nə açıqlamasında bildirib.

Necdet Ünüvar deyib ki, Azərbaycanla Türkiyə fərqli coğrafiyalarda yerləşsələr də, bu, sarsılmaz güclə bağlı olmağımızı əngəlləmir: “Mən 8 ilə yaxın Türkiyə Böyük Millət Məclisində (TBMM) Türkiyə–Azərbaycan Parlamentlərarası Dostluq Qrupuna sədrlik etmişəm. Millət vəkiliyi dönməim bitəndən sonra da Azərbaycanla qəlbən yaxınlığım davam edir. Bu gün Azərbaycan xalqı əzmi və iradəsi sayəsində Qafqazın parlayan uldüzünə çevrilib. Türkiyə-Azərbaycan münasibətləri isə yüksəlməkdə davam edir və zəlzələ fəlakətindən sonra bu münasibətlərin daha da yüksələcəyinə inanıram”.

Müsahibimiz fevralın 6-dan başlayaraq Azərbaycanın Türkiyədəki Səfirliyi ilə daha yaxın təmasları olduğunu bildirib: “Cənab İlham Əliyev bu məsələyə birbaşa diqqət göstərdi. Bundan sonra Azərbaycan səfirliyi zəlzələ bölgələrinə göndərilən yardımları koordinasiya etdi. Bu, çox təqdir olunan haldır. Biz səfirliklə bərabər bölgədə təkəə ərzaq, geyim və insan qüvvəsinin ehtiyac duyulduğu yardımları deyil, həm də tibbi yardımlar etdik. Zəlzələ ocağı olan Kahramanmaraş Elbistan bölgəsində psixoloji dəstəyimiz hələ də davam edir”.

Ankara Universitetinin nəzdində olan İbn Sina və Cəbəci uşaq xəstəxanalarının da zəlzələdən zərər çəkənlərin müalicə olunduğunu vurğulayan rektor, Azərbaycan səfirliyinin uşaqlara xüsusi diqqət

göstərdiyini də qeyd edib: “Cənab səfir Rəşad Məmmədov və həyat yoldaşı – ixtisasca həkim olan Günay xanım zərərli-də uşaqları ziyarət edərək onlara Azərbaycanı sevdirecək xüsusi hədiyyələr – bayraq, geyim, Azərbaycan–Türkiyə qardaşlığını əks etdirən nişanlar bağışladılar. Uşaqlar çox sevindilər, təşəkkür etdilər və təbii ki, belə bir duyğusal görüş bizi də məmnun etdi”.

Rektor bundan səfir Rəşad Məmmədovla xəstəxanadakı azərbaycanlı həkimlər arasında çox təqdirəlayiq bir görüş keçirildiyini də vurğulayıb: “İxtisasartırmada iştirak edən həkimlərlə görüşdə Rəşad bəy Türkiyənin bu ağır günlərində verdikləri dəstəyə görə azərbaycanlı həkimlərə təşəkkür etdi”.

Hazırda xəstəxanada 12-13 azərbaycanlı həkimin ixtisasartırma kursunda iştirak etdiyini deyən rektor, ümumilikdə, Azərbaycandan Ankara Universitetində təhsil alan tələbələrin sayının 500-ə yaxın olduğunu bildirib və qeyd edib ki, onların arasından xeyli könüllü də sınaq günlərində əlindən gələni əsirgəməyib.

M.SULTANOVA,

Ankara

Daşkənddə dostluq nəşri

“Özbəkistan-Azərbaycan” Dostluq Cəmiyyətinin icraçı direktoru, Nizami Gəncəvi adına Daşkənd Dövlət Pedaqoji Universitetinin professoru Erkin Nuriddinov və Özbəkistanda çalışan gənc azərbaycanlı alim, tarix elmləri namizədi Azər Adıgözalovun Daşkənddəki “Renessans Press” nəşriyyatında rus dilində “Özbəkistan - Azərbaycan: qardaş xalqlar arasında mədəni-mənəvi əməkdaşlığın tarixi aspekti” adlı monoqrafiyası çapdan çıxıb.

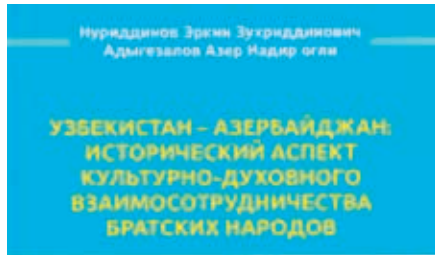
Monoqrafiya Özbəkistandakı Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin layihəsi əsasında işıq üzü görüb.

Monoqrafiyada qədim dövrdən bugünkü iki qardaş xalqın bütün sahələrdə əlaqələri, mədəni-mənəvi əməkdaşlığı, dövlətlərarası münasibətlər, rəsmi sənədlər, arxiv materialları ilə bağlı məlumatlar öz əksini tapıb.

Nəşrdə qeyd olunur ki, eramızdan əvvəl II-İ əsrlərdə Çin və Hindistandan başlayan, Orta Asiyadan keçən, buradan Xəzər dənizinə çataraq Azərbaycan ərazisindən – Odlar yurdu vasitəsilə Av-

ropaya uzanan ticarət yolu antik dövrün coğrafiyaşünası Strabon tərəfindən Böyük İpək Yolu adlandırılıb. Böyük İpək Yolunun üç əsas karvan yolundan birinin Mərkəzi Asiyaanın Fərqanə vadisindən (Özbəkistan) keçərək Qafqazda qədim Azərbaycan dövləti olan Atropatena torpaqlarından davam etməsi monoqrafiyada öz əksini tapıb.

Monoqrafiya beynəlxalq münasibətlərin və xarici siyasətin tərkib hissələrindən biri kimi ikitərəfli mədəni əlaqələrlə maraqlanan geniş oxucu kütləsi, habelə ali təhsil müəssisələrinin müvafiq ixtisas və fakültələrinin mütəxəssisləri, mül-

limləri, magistrantları və tələbələri üçün nəzərdə tutulub.

Qulu KƏNGƏRLİ,

Daşkənd

Azərbaycan milli teatrı -150

Həyatdan səhnəyə, səhnədən duyğu və düşüncələrə

Bu gün milli teatr sənətimiz özünün daha bir “ağsaqqallıq” zirvəsini aşır. Bünövrə olaraq 1873-cü il martın 10-da Bakı realni məktəbinin teatr həvəskarları truppası tərəfindən M.F.Axundzadənin “Sərgüzeşti-vəzir-i-xani Lənkəran” komediyası səhnələşdirilib. Bu şəərəfli işdə Həsən bəy Zərdabi və Nəcəf bəy Vəzirov mühüm rol oynayıblar.

Məşhur xeyriyyəçi-məsənət Hacı Zeynalabdin Tağıyevin də milli teatrın təşəkkülündə böyük xidməti olub. O, Bakı şəhərində ilk teatr binası inşa etdirib. Beləliklə də, möcüzəli səhnə sənəti inkişaf etməyə başlayıb. Azərbaycan teatrında Cahangir Zeynalov, Hüseynqulu Sarabski, Mirzə Əliyev, Hüseyn Ərəblinski, Üli Rəcəb, Abbas Mirzə Şərifzadə, Mustafa Mərdanov və başqaları kimi böyük sənətkarlar ordu-su yetişib və hər biri xalqın sevimlisinə çevrilib. Fəxrlə deyə bilərik ki, şəərəfli tarixi yol keçmiş milli teatrımızın işıqları daim gur yarıb. Azərbaycanın peşəkar səhnə sənətkarlarının nüfuzlu Qərb, o cümlədən Avropa teatrları ilə təcrübə mübadilələri davamlı səciyyə daşıyıb.

Şübhəsiz ki, teatrlarımızın yeni və daha böyük inkişaf yoluna çıxmasında mədəniyyət və incəsənətin böyük hamisi olan ümummilli lider Heydər Əliyevin xidmətləri misilsizdir. Ulu ön-

dərin teatr sənətinə sevgi və qayğısı bu gün Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Elə dövlət başçısının milli peşəkar teatrımızın 150 illik yubileyinin qeyd edilməsi barədə xüsusi sərəncam imzalaması da bu baxımdan böyük fərah doğurur.

Onu da qürurla xatırladaq ki, 2006-cı ildə ölkəmizdə “Teatr və teatr fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu qəbul edilib. Qədim yaradıcılıq sənəsinin müasir inkişaf mərhələsini əks etdirən həmin Qanunda dövlətin incəsənətə xüsusi önəm verməsi rəsmən bəyan edilib. Sonrakı illərdə də teatrla bağlı bir sıra mühüm sənədlər imzalanıb və qarşıya qoyulan vəzifələr şəərəfli yerinə yetirilib.

Teatrlarımızın maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi hər zaman dövlətin diqqətində olub. Son illərdə görülmüş məqsədyönlü işlər nəticəsində Azərbaycan Dövlət Musiqili Teatrı-

nın binası dünya standartlarına uyğun təmir edilərək istismara verilib. Abdulla Şaiq adına Azərbaycan Dövlət Kukla, S.Vurğun adına Azərbaycan Dövlət Rus Dram, Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçıları, Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram, Sumqayıt, Mingəçevir, Ağdam və Füzuli Dövlət Dram teatrlarının binalarında yüksək səviyyədə təmir-bərpa və yenidənqurma işləri aparılıb. Onu da deyək ki, Sumqayıt teatrının 40 il ərzində həll olunmayan bina problemi köklü şəkildə öz həllini tapıb. Daxili imkanlar hesabına Dövlət Pantomima Teatrının binasının bir hissəsi bərpa edilərək tamaşaçıların ixtiyarına verilib. İrəvan teatrının binasızlıq və qaçqınlıq həyatı artıq arxada qalıb. Şuşa teatırı isə yaxın zamanlarda öz doğma ünvanında afişalarını asacaq.

Azərbaycan bütün sənət adamlarının, o cümlədən də teatr xadimlərinin hərtərəfli qayğı ilə əhatə olunduğu məkandır. Çoxsaylı sənət adamına yüksək fəxri adlar verilib. Hər il 100 nəfər istedadlı sənət adamı Prezident təqaüdü ilə təqdir olunur. Yüzlərlə teatr işçisinin mənzil və digər problemləri həll olunur.

Azərbaycan peşəkar milli teatrının beynəlxalq əlaqələri də çoxşaxəlidir. Ötən illər ərzində Azərbaycanın teatr təmsilçiləri dünyanın onlarca ölkəsində keçirilən tədbirlərdə, festivallarda ölkəmizi layiqincə təmsil ediblər. Tanınmış xarici rejissor, baletmeyster, xoreoqraf, teatr rəssamları tamaşa hazırlamaq üçün ölkəmizə gəliblər.

Nəhayət onu da vurğulayaq ki, Prezident İlham Əliyevin 2013-cü il 1 mart tarixli sərəncamı ilə ölkəmizdə “Milli Teatr Günü” təsis edilib. Hər il martın 10-u Azərbaycanda “Milli Teatr Günü” kimi təntənə ilə qeyd olunur.

İnanırıq ki, bu gün yaranmasının 150-ci yubiley ilini qeyd edən Azərbaycan teatrı bundan sonra da gözəl səhnə əsərləri ilə milli-mədəni zövqün inkişafına fədakarcasına xidmət edəcək.

“Xalq qəzeti”

BAKIDA “MANAS GÜNÜ”

Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunda qırğız xalqının qədim eposuna həsr olunmuş “Manas Günü” təşkil edilib. Tədbir çərçivəsində tanınmış alim, şair Adil Cəmilin Fond tərəfindən Azərbaycan və qırğız dillərində nəşr olunan “Manas Eposu və Türk Dastançılıq Ənənəsi” adlı kitabının təqdimat mərasimi keçirilib.

Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun prezidenti Günay Əfəndiyeva türk xalqlarının eposlarının dünyanın ən zəngin folklor nümunələri arasında yer almasından bəhs edib. O, vurğulayıb ki, qırğız xalqının irsini, milli kimliyini əks etdirən “Manas” qəhrəmanlıq səhifələri, Vətən sevgisi ilə zəngindir. Nəhayət, “Manas” Türk Dünyasını birləşdirən amildir. Ümummilli lider Heydər Əliyev 1995-ci ildə Bışkekədə “Manas”ın 1000 illiyinə həsr olunmuş tarixi çıxış edib. Fondun prezidenti rəhbərlik etdiyi təşkilat tərəfindən müasir dövrdə “Manas”ın dərinlən öyrənilməsi yönündə tanınmış alim Adil Cəmilin yazdığı kitabın türk xalqlarını bir-birinə daha da yaxınlaşdırmaq məqsədini daşdığını bildirib.

Tədbirdə çıxış edən Qırğız Respublikasının Prezidentinin Xüsusi Nümayəndəsi Taalatbek Masadikov, qardaş ölkənin respublikamızdakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Kairat Osmanaliev, Milli Məclisin deputatı, akademik Nizami Cəferov, TÜRKSOY-un nümayəndəsi Kanat

Mambetaliyev, AMEA Folklor İnstitutunun baş direktoru, akademik Muxtar İmanov, Azərbaycan Prezidentinin Türk Dövlətləri Təşkilatında səlahiyyətli nümayəndəsi, dövlət xadimi Həsən Həsənov çıxış edərək, kitabın Azərbaycan və Qırğız xalqları arasında qardaşlıq bağlarının daha da gücləndirilməsində mühüm rolunu qeyd ediblər.

Kitabın müəllifi Adil Cəmil uzun zamanndan bəri üzərində çalışdığı əsərin yüksək səviyyədə tərtibatı və təqdimatı üçün fondla və Qırğızıstanın Azərbaycanıdakı səfirliyi ilə əməkdaşlıqdan məmnunluğunu ifadə edib.

Tədbirin bədii hissəsində Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitutun kursantı, manasçı Emirtemir Tolonov “Manas” dastanından parçalar səsləndirib. Azərbaycanın Əməkdar incəsənət xadimi Sahib Paşazadə və Saule Osmonaliyeva tərəfindən Qırğızıstanın milli musiqiləri və mahnıların ifa ediblər. Qırğız mətbəxindən nümunələr təqdim olunub.

“Xalq qəzeti”

Opera ulduzlarının “moda konserti”

...Həm uca, mələhətli səslər, həm də gözoxşayan səhnə libasları heyrət doğururdu. Meh ləpəli “alışdım-yandım” kostyumlarla soprano güclü xoş avazlar, sanki, yarışa girmişdi. Gözəlliklərin qeyri-adi vəhdəti konsert-sərgiyə gələnlərə möcüzəli təsir başlıyırdı.

Söhbət Heydər Əliyev Mərkəzində təqdim olunan “Opera və moda Sultan Couture 20” adlı bayram tədbirindən gədir. Paytaxt sakinləri və qonaqlar bir neçə saat ərzində xeyli möhtəşəm sürprizlə qarşılaşıblar.

Mərkəzdəki Auditorium zalında opera və modanın birləşdiyi konsertdə dünyaya səs salmış sopranolar – beynəlxalq müsabiqələr laureatı Yana Melikayeva, Moskva Akademik Musiqili Teatrının solisti Anastasiya Çernovolos, Sankt-Peterburq Dövlət Akademik Mariya Teatrının solisti Yekaterina Sannikova və “Helikon-opera” Moskva Musiqili Teatrının solisti Elnarə Məmmədova iştirak ediblər. Onlar oxuduqca titrəşən gilçiraqlar da sanki ehtizaza gəlirdi. Ən parlaq ifalar

“BVLGARI” brendinin zینət əşyalarını da təqdim edirdilər.

Beləliklə, tamaşaçılar həm gözəl vokal interpretasiyalarının, həm də məşhur zərgərlik brendinə aid bəzəklərlə göz-könül oxşayan səhnə libaslarının şahidi oldular. Konsertin son akkordları unudulmaz Müslüm Məqomayevin məşhur “Azərbaycan” mahnısı ilə vuruldu.

Eyni zamanda, Azərbaycan operasının ilk qadın ifaçılarından bəhs edən sərgi təqdim edildi. Qeyd edək ki, 1908-ci ildə təməli qoyulan milli operamız Şərqdə ilk dəfə qadın ifaçıları səhnəyə çıxarması ilə tarix yaradıb. Fatma Muxtarova, Şövkət Məmmədova, Gülxar Həsənova, Sona Aslanova, Sona Mustafayeva, Şərqdə opera yazmış ilk qadın bəstəkar Şəfiqə

səhnədə “şahlıq” edirdi. Dirijor Mustafa Mehmandarovun rəhbərliyi ilə Üzeyir Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri isə öz “xəzri və gilavar”ları ilə məxsusi ab-hava yaradırdı.

Gecəyə fərqlilik gətirən daha bir məqam opera müğənnilərinin səhnəyə rəssam-modelyer Orxan Sultanın məhz Bakı konserti üçün hazırladığı libaslarda çıxması oldu. Özünün 20 illiyini qeyd edən “SULTAN COUTURE&Co” brendinə məxsus 16 geyimdən ibarət kolleksiya nümayiş etdirildi. Müğənnilər

Axundova haqqında məlumatlar əksini tapıb. Qadın ifaçıların ən müxtəlif tamaşalarda istifadə etdikləri kostyumların fotoları sərgilənib. Buraya “Leyli və Məcnun”, “Nərgiz”, “Xosrov və Şirin”, “Qız qalası”, “Traviata”, “Şəhsənəm”, “Karmen” baletlərinə aid əlbisələr daxildir. Bizcə, Həqiqət Rzayevanın Leyli (“Leyli və Məcnun”) Nəzakət Məmmədovanın isə Səlmaz (“Od gəlini”) rolunda geyindikləri tarixi libaslar daha çox diqqət çəkdi.

Əli ƏLİYEV, “Xalq qəzeti”

“A-Qroup Sığorta Şirkəti” ASC-nin 2022-ci il dekabrın 31-nə mühasibat balansı (rüblük və illik)

manatla		
A K T İ V L Ə R	İlin əvvəlinə	Hesabat dövrünün sonuna
I. UZUNMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR		
Torpaq, tikili və avadanlıqlar	2 656 309,31	2 558 386,79
Torpaq, tikili və avadanlıqlarla bağlı məsrəflərin kapitallaşdırılması		
Daşınmaz əmlaka investisiyalar		
Qeyri-maddi aktivlər	261 428,05	243 569,11
Təxirə salınmış vergi aktivləri		
Uzunmüddətli debitor borcları		
Uzunmüddətli maliyyə aktivləri:		
dövlət qiymətli kağızları		
qeyri-dövlət qiymətli kağızları		
sair maliyyə aktivləri		
İştirak payı metodu ilə uçota alınmış investisiyalar		
Təsisçi və ya səhmdarlarla hesablaşmalar		
Sair aktivlər		
Cəmi uzunmüddətli aktivlər	2 917 737,36	2 801 955,90
II. QISAMÜDDƏTLİ AKTİVLƏR		
Ehtiyatlar	51 295,81	64 658,64
Debitor borcları:	3 110 944,14	4 873 879,66
birbaşa sığorta üzrə	1 412 501,22	3 234 254,79
təkrarsığorta əməliyyatları üzrə :	22 977,66	
- təkrarsığortaçı üzrə	22 977,66	
- təkrarsığortalı üzrə		
asılı təşkilatlar üzrə		
büdcə üzrə	1 167 236,18	1 150 359,98
iddia tələbləri üzrə	14 035,36	37 513,74
işçi heyəti üzrə	6 100,00	14 647,00
sığortalılara verilən borclar üzrə		
sair debitorlar	488 093,72	437 104,15
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri:	17 276 940,16	13 268 001,56
kassa	2 291,89	884,54
hesablaşma hesabı	2 816 592,05	4 927 587,39
valyuta hesabı	7 378 740,74	1 110 214,31
depozit hesablar	6 650 000,00	6 799 999,84
sair pul vəsaitləri	429 315,48	429 315,48
Qısamüddətli maliyyə aktivləri:		6081646,47
dövlət qiymətli kağızları		6081646,47
qeyri-dövlət qiymətli kağızları		
sair maliyyə aktivləri		
Sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payı:	2 035 319,36	2 028 254,67
hayat sığortası sahəsi üzrə		
qeyri-hayat sığortası sahəsi üzrə	2 035 319,36	2 028 254,67
Sair qısamüddətli aktivlər:		
gələcək hesabat dövrlərinin xərcləri		
verilmiş avanslar		
təhtəl hesablar		
Sair aktivlər		83 110,81
Cəmi qısamüddətli aktivlər	22 474 499,47	26 399 551,81
CƏMİ AKTİVLƏR	25 392 236,83	29 201 507,71
KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR	İlin əvvəlinə	Hesabat dövrünün sonuna
I . KAPİTAL		
Ödənilmiş nominal (nizamnamə) kapitalı	10 005 250,00	10 005 250,00
Emissiya gəliri	1 401 226,48	1 401 226,48
Geri alınmış kapital (səhmlər)		
DİTİT ehtiyatları:		
yenidən qiymətləndirilmə üzrə ehtiyat		
digər kapital ehtiyatları		
Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)	929 023,78	57 190,26
Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)	1 013 075,21	57 190,26
Mühasibat uçotu siyasətində dəyişikliklərlə bağlı mənfəət (zərər) üzrə düzəlişlər	-84051,43	
Keçmiş illər üzrə bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)		
Elan edilmiş dividendlər		
Cəmi kapital	12 335 500,26	11 463 666,74
II. UZUNMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR		
Sığorta ehtiyatları:	12 742 724,04	16 766 052,84
Hayat sığortası sahəsi üzrə :		
Qeyri-hayat sığortası sahəsi üzrə:	12 742 724,04	16 766 052,84
Qarşısıalınma tədbirləri fondu	6 425,80	63 719,11
Uzunmüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər		
Uzunmüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər		
Təxirəsalınmış vergi öhdəlikləri		
Kreditör borcları :	30 405,77	45 555,50
əməyin ödənilməsi üzrə		2,94
büdcə üzrə		
sosial sığorta və təminat üzrə	30 405,77	45 552,56
digər məcburi ödənişlər üzrə		
asılı təşkilatlar üzrə		
sair kreditörler		
Sair uzunmüddətli öhdəliklər:		
gələcək hesabat dövrünün gəlirləri		
alınmış avanslar		
Təkrarsığorta əməliyyatları üzrə öhdəliklər:		360 839,70
təkrarsığortaçı üzrə		360 839,70
təkrarsığortalı üzrə		
Təsisçi və ya səhmdarlarla hesablaşmalar	449,24	449,24
Sair öhdəliklər	112 125,83	
Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər	12 892 130,68	17 236 616,39

III . QISAMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR		
Qısamüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər		
Qısamüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər		
Vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə öhdəliklər		
Kreditör borcları:	164 605,89	501 224,58
əməyin ödənilməsi üzrə		
büdcə üzrə		
sosial sığorta və təminat üzrə		
digər məcburi ödənişlər üzrə		
asılı təşkilatlar üzrə		
sair kreditörler	164 605,89	501 224,58
Sair qısamüddətli öhdəliklər:		
gələcək hesabat dövrünün gəlirləri		
alınmış avanslar		
Təsisçi və ya səhmdarlarla hesablaşmalar		
Sair öhdəliklər		
Cəmi qısamüddətli öhdəliklər	164 605,89	501 224,58
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	13 056 736,57	17 737 840,97
CƏMİ KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR	25 392 236,83	29 201 507,71

Gəlirlər	Məbləğ
Əsas əməliyyat gəliri:	25 628 773,64
birbaşa sığorta üzrə sığorta haqları	24 631 590,61
təkrarsığorta üzrə təkrarsığorta haqları	
sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payı üzrə	840 876,65
təkrarsığortaya verilmiş müqavilələr üzrə komissiyon muzzdlar	156 306,38
Xalis sığorta ehtiyatlarının dəyişməsi (müsbət və ya mənfi)	-4 030 393,49
İnvestisiya gəlirləri üzrə	218212,54
Subroqasiya gəlirləri	84 355,95
Sair gəlirlər	147309,55
CƏMİ GƏLİRLƏR	22 048 258,19
Xərclər	
Əsas əməliyyat xərcləri:	15 911 863,02
sığorta ödənişləri və sığorta məbləğləri üzrə	12 826 866,17
qaytarılan sığorta haqları üzrə	566 073,13
tənzimləmə xərcləri	15565,94
təkrarsığortaya verilmiş sığorta haqları üzrə qarşısıalınma tədbirləri fonduna ayrılmalar üzrə	2 441 953,89
sığorta fəaliyyəti üzrə sair xərclər	61 403,89
İşlərin aparılması xərcləri	5 750 479,31
Sair xərclər	314 428,03
CƏMİ XƏRCLƏR	21 976 770,36
Maliyyə mənfəəti (zərəri)	71 487,83
Mənfəətin nizamnamə kapitalına yönəldilən hissəsi	
Vergiçöyülmədən əvvəl mənfəət (zərər)	71 487,83
Mənfəət vergisi	14297,57
Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)	57 190,26

BÜDCƏYƏ və BÜDCƏDƏNKƏNAR ÖDƏNİŞLƏR		
Göstəricilərin adları	Hesablanmışdır	Faktiki ödənilmişdir
Mənfəətdən vergi		203000
Əlavə dəyər vergisi		
Gəlir vergisi	249194,8	249194,8
Əmlak vergisi	31157	
Torpaq vergisi		
Aksizlər		
Ödəmə mənbəyində vergi (4%)		
Sair vergilər	48451,11	57439,49
Sosial sığorta və təminat		
Məcburi ödənişlər (0,3%)		
İqtisadi sanksiyalar		

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI
“A-QROUP SİĞORTA ŞİRKƏTİ” ASC-nin təsisçilərinə
AUDİTOR RƏYİ № Sw32HsJJWr

Müsbət rəy

Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası tərəfindən verilmiş 18 mart 2019-cu il tarixli AT/186 sayılı icazəyə əsasən “ELVİ AUDIT” MMC (VÖEN-1702360181) və “A-QROUP SİĞORTA ŞİRKƏTİ” ASC (VÖEN- 9900027621) (bundan sonra - sifarişçi) arasında bağlanmış AB 41/21 sayılı 27 oktyabr 2022-ci il tarixli müqaviləyə əsasən 2022-ci il üzrə təsərrüfat fəaliyyətinin auditi aparıldı.

“A-QROUP SİĞORTA ŞİRKƏTİ” ASC-nin (VÖEN-9900027621) (bundan sonra cəmiyyət) 2022-ci il dekabrın 31-nə olan dövr üzrə maliyyə vəziyyətinə dair hesabatından, məcmu gəlirlərə dair hesabatından, kapitalda dəyişikliklər hesabatından və göstərilən tarixdə başa çatın il üçün pul vəsaitlərinin hərəkəti hesabatından, habelə uçot siyasətinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditi aparıldı.

Məncə, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları cəmiyyətin 2022-ci il dekabrın 31-nə olan dövr üzrə maliyyə vəziyyətini, habelə maliyyə nəticələrini və göstərilən tarixdə başa çatın il üçün pul vəsaitlərinin hərəkətinə Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədələtli şəkildə əks etdirir

Rəy üçün əsaslar:

Audit beynəlxalq audit standartlarına (BAS-lara) uyğun aparıldı. Bu standartlar üzrə mənim məsuliyyətlərim əlavə olaraq hesabatının “Maliyyə hesabatlarının auditi üçün auditorun məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Mən Azərbaycan Respublikasındakı maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normaların tələblərinə uyğun cəmiyyətdən asılı deyiləm və mən digər etik öhdəliklərimi bu tələblərə uyğun yerinə yetirmişəm. Məncə, əldə etdiyim audit sübutları rəyimi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və cəmiyyətin idarə edilməsinə məsul şəxslərin məsuliyyəti:

Rəhbərlik, maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasına, düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrinə, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olmadığı maliyyə hesabatının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkili-nə görə məsuliyyət daşıyır. Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı, yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ yaranmadığı halda, cəmiyyətin fəsiləsiz fəaliyyət göstərmə qabiliyyəti-nin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fəsiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasi-bat uçotunda fəsiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə rəhbərlik məsuliyyət daşıyır. İdarəetməyə məsul şəxslər cəmi-yətin maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyırlar.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti:

Mənim məqsədim maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, dələ-duzluq və ya səhvlər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-ol-madığına dair kafı əminlik əldə etmək və rəyimin də daxil olduđu auditor hesabatını təqdim etməkdir. Kafı əminlik, əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o, BAS-lara uyğun aparılmış auditin əhəmiyyətli təhrifləri hər bir halda aşkar edəcəyinə zəmanət vermir. Təhriflər, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində yaranan bilər və ayrılıqlar, yaxud məcmu şəkildə, istifadəçilərin maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmək ehtimalı yarandıqı halda əhəmiyyətli hesab olunur.

Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası tərəfindən verilmiş 7 may 2019-cu il tarixli SA/429 nömrəli icazəyə əsasən fəaliyyət göstərən, Auditorlar Palatasının üzvü, “ELVİ AUDIT” MMC-nin direktoru – auditor Elxan Əsgər oğlu İsmayilov.

“Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı” ASC-nin

Tikilməkdə Olan Meliorasiya və İrriqasiya Obyektlərinin Birləşmiş Müdiriyyəti

“Şəmkir maşın kanalının II növbəsinin zonasında təsərrüfatlararası paylayıcı kanalların layihələndirilməsi və tikintisi (III mərhələ) tədbirləri üzrə tikinti işlərinin” satın alınması məqsədilə

AÇIQ TENDER ELAN EDİR

Satınalan təşkilatın adı- Tikilməkdə Olan Meliorasiya və İrriqasiya Obyektlərinin Bir-ləşmiş Müdiriyyəti
VÖEN- 1300300711
H/h-AZ10IBAZ38070019449716100216
Bank-Azərbaycan Beynəlxalq Bankının Yasamal filiali
M/h- AZ- 03NABZ0135010000000002944
VÖEN- 990000188
SWIFT : IBAZAZ2X (AZIPS-in üzvü)
Əlaqələndirici şəxs – Qulam Şamil oğlu Aslanov (A.A.S)
Satınalan təşkilatın ünvanı- Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Moskva prospekti 69a.
Əlaqələndirici şəxsin E-mail: tomiobm@mst.gov.az

Əlaqə nömrəsi – (012) 431 08 64.
Satınalma predimetinin adı – “Şəmkir maşın kanalının II növbəsinin zonasında təsərrüfatlararası paylayıcı kanalların la-yihələndirilməsi və tikintisi (III mərhələ) ”.
Ünvan - Goranboy rayonu ərazisi, Gən-cə-Qazax dağətəyi düzənliyinin Gəncəçay - Goranboy qaylarası sahəsi.
İşlərin qısa təsviri- Şəmkir maşın kana-lı zonasında 11351ha, o cümlədən 6087ha mövcud əkin sahələrinin su təminatının yaxşılaşdırılması və 5264 ha yeni sahələrin su ilə təmin edilməsi məqsədilə uzunluğu 1=50229pm, su buraxma qabiliyyəti 4,57/ 0,3 m3/san olan paylayıcı kanalların(PK-9,PK-10,PK-11,PK-12,PK-13, PK-13-1, PK-14, və PK-15) qurğularla birlikdə tikintisi (III mərhələ tikintisi) nəzərdə tutulmuşdur..
İşlərin yerinə yetirilmə müddəti 24 aydır.
Tender təkliflərinin qiymətləndirəməsi meyarları – tender təklifinin ödəniş şərti 10 baldır.

İddiaçı bağlanacaq satınalma müqavilə-sinin yerinə yetirilməsi üçün avans ödənişi tələb etmədiyi halda bu meyar üzrə müə-yən olunmuş maksimal 10 bal alacaqdır.
İddiaçı tender təklifində 30 faizdən artıq avans ödənişi tələb edərsə, həmin iddiaçı-nın tender təklifi kənarlaşdırılacaqdır. 30 faiz və daha az avans ödənişi tələb olunan tender təklifinin bu meyar üzrə alacağı bal aşağıdakı düstur əsasında hesablanacaq, (30–X)/30x10 X-tender təklifində iddiaçı tərəfindən tələb olunan avans ödənişinin müqavilə qiymətinə nisbətə faizi.
Qiymət təklifi 90 baldır.
İştirak haqqı 4500 (dörd min beş yüz) manatdır.

İddiaçılar tenderdə iştirak üçün aşağıda-kı sənədləri təqdim etməlidirlər.
1. Tender təklifi azı 45 bank günü qü-vvətə olmalıdır (tender təkliflərinin açıldığı gündən ən azı 30 bank günü qüvvədə olma-lıdır). Tender təklifi Azərbaycan dilində tə-rtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).
2. Tender təklifi qiymətinin 1 faizi məb-ləğində tender təklifinin təminatı (bank zəmanəti, tender təklifinin qüvvədə olma müddətindən 30 bank günü çox qüvvədə ol-malıdır (bank tərəfindən təqdim edilməlidir).
3. Azərbaycan Respublikasında ver-gilərə və digər icbari ödənişlərə aid yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin, habelə son bir il ərzində (fəaliyyətini dayandırdığı müddət nəzərə alınmadan) vergi ödəyici-sinin Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş vəzifələrinin yerinə yetirilməməsi hallarının mövcud ol-maması haqqında müvafiq vergi orqanın-dan arayış (vergi xidməti tərəfindən təqdim edilməli və qeydiyyat tarixi cari rüb ərzində olmalıdır.)

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Azərbaycan Milli Konservatoriyası
boş olan ştat üçün müsabiqə elan edir
Instrumental muğam kafedrası üzrə: 1. Dosent – 1 ştat.

“Azneftmaşservis” ASC səhmdarlarının nəzərinə!

2 may 2023-cü il saat 9.00-da "Azneftmaş-servis" ASC səhmdarlarının növbəti illik ümumi yığıncağı keçiriləcəkdir.
Yığıncağın gündəliyi:
1.ASC-nin idarəetmə orqanlarının 2022-ci il üçün maliyyə -təsərrüfat fəaliyyəti barədə hesa-batı. Dividendlərin bölüşdürülməsi.
2.Illik hesabatların təsdiq edilməsi.
3.Təşkilatı məsələ.ASC -nin idarəetmə orqanlarının seçilməsi.
4.Digər məsələlər.
Ümumi yığıncağın gündəliyindəki məsələlərə aid materialları tanışlıq üçün iş günlərində ASC rəhbərliyinə müraciət etmək olar.

4. İddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti (son maliyyə dövrünə olan məlumatı əks etdir-məlidir).
5. İddiaçının son bir ildəki maliyyə vəzi-yəti haqqında bank arayışı (bank tərəfindən təqdim edilməli və qeydiyyat tarixi cari rüb ərzində olmalıdır).

6. İddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə (kommersiya və hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı reyestrindən çıxarış iddiaçı tərə-findən təqdim edilməli, nizamnamənin, döv-lət reyestrindən çıxarışın və şəhadətnamə-nin notarial qaydada təsdiq olunmuş surəti).
7. Rekvizitlər (iddiaçının, bankın imzası və möhürle təsdiq edilməlidir).
8. Satınalma prosedurlarının başlanma-sından əvvəlki 5 il ərzində özlərinin, habelə işlərini idarə edənlərin, qulluqçularının peşə-kar fəaliyyətləri, yaxud satınalma müqavilə-sinin bağlanması üçün ixtisas göstəricilərinə yanlış göstərmələri ilə əlaqədar cinayətə görə məhkum olunmaması, yaxud onların müvafiq peşə fəaliyyətləri ilə məşğul olma-sının məhkəmə qaydasında qadağan edil-məməsi (asan xidmət tərəfindən təqdim edilməli və qeydiyyat tarixi cari rüb ərzində olmalıdır).

9. Müflis elan olunmaması, əmlakı üzə-rinə həbs qoyulmaması, ödənişə yönəlmis girovun olmaması, məhkəmənin qərarı ilə kommersiya fəaliyyəti dayandırılmış şəxs olmaması (vergi xidməti tərəfindən təqdim edilməli və son rübü əhatə etməlidir).
10. Öz əmlakından sərbəst və məhə-dudiyyətsiz istifadə etmək imkanı, habelə ödəmə qabiliyyəti olması (vergi xidməti tərə-findən təqdim edilməli və qeydiyyat tarixi cari rüb ərzində olmalıdır).

11. Satınalma müqaviləsinin icrasını təmin etmək üçün müvafiq sahədə peşə-karlılığının, təcrübəsinin, texniki və maliyyə imkanlarının, işçi qüvvəsinin, idarəetmə sə-rişləsinin və etibarlılığının olması (iddiaçı tərəfindən təqdim edilməlidir).

12. İddiaçının kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin meyarlarına uyğun olması (Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən təqdim edil-məlidir).

13. İddiaçının müvafiq sahibkarlıq fəali-yəti növünün heyatə keçirilməsi və ya müə-yən hərəkətlərin yerinə yetirilməsi üçün mü-vafiq lisenziyaya və ya icazəyə malik olması (Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən təqdim edilməlidir).
İddiaçılar tenderdə iştirak üçün yuxarı-dakı 3 və 13-cü sıralarda göstərilən sənəd-ləri 5 aprel 2023-cü il saat 17.00-a qədər (tender təkliflərinin açılışına 7 (yeddi) bank günü qalmış) qapalı zərfdə əslı və surəti olmaqla Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Mos-kva prospekti 69a nömrəli ünvana təqdim etməlidirlər.

İddiaçılar tender təklifini və bank təmina-tını isə 13 aprel 2023-cü il saat 17.00 –a qə-dər (tender təkliflərinin açılışına 1 (bir) bank günü qalmış) qapalı zərfdə əslı və surəti olmaqla Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Mos-kva prospekti 69a nömrəli ünvana təqdim etməlidirlər.

İddiaçıların təklifləri 14 aprel 2023-cü il saat 15.00-da açılacaqdır.
Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Qanuna uyğun keçiriləcəkdir.

Tender komissiyası

Beynəlxalq həyat

ABŞ və İsrail İran təhlükəsinə qarşı

Düən ABŞ-ın müdafiə naziri Lloyd Ostin İsrail dövlətinə səfər edib. Pentaqonun şefi ölkəsinin İsrail dövləti ilə strateji tərəfdaşlıqla bağlı öhdəliklərinə bundan sonra da sadıq qalacağını bildirib.

İsrailin Baş naziri Benya-min Netanyahu ABŞ-ın müdafiə naziri ilə görüşərək onunla İrana qarşı birgə mübarizəni müzakirə edib. İsrail hökumətinin başçısı özünün "Twitter" səhifəsində yazıb: "Bu gün mən ABŞ-ın müdafiə naziri Lloyd Ostin ilə görüşdüm. Bizim ümumi məqsədimiz İranın nüvə silahı əldə etməsinə mane olmaq, İranın təcavüzünün qarşısını almaq, regionda təhlükəsizliyi və rifahı qorumaqdır".

Tərəflər son günlər İsrail ilə Fələstin arasında gerginliyin

artmasından narahatlıqlarını da dilə gətiriblər. Pentaqonun şefi İsrail dövlətinin öz vətəndaşlarının təhlükəsizliyini qorumaq haqqı olduğunu vurğulayıb.

Avropa İttifaqı Ukraynaya yardımı artırır

Avropa İttifaqının (Aİ) müdafiə nazirləri dünən Stokholmda toplaşaraq Ukrayna qüvvələrini daha çox dəyüş sursatı ilə təmin etmək məsələsini müzakirə ediblər.

İclasdan əvvəl jurnalistlərə açıqlama verən Estoniyanın müdafiə naziri Hanno Pevkur Aİ ölkələrini Ukraynaya sursat almaq üçün daha çox pul ayırmağa çağıraraq bu səylərin qitədə sənayenin potensialını artıracağını və gələcəkdə Aİ-nin təhlükəsizliyinə yardım edəcəyini deyib.

NATO-nun baş katibi Yens Stoltenberq qeyd edib ki, Ukraynada silahlara böyük tələbat var. Mövcud sursat istehsalının sürəti ilə müqayisədə

cari istehlak nisbəti dayanıqlı deyil və buna görə də istehsal artırılmalıdır.

Aİ-nin xarici siyasət idarəsinin rəhbəri Cozef Borrell öz növbəsində bildirib ki, quruma üzv olan ölkələr mövcud ehtiyatlarını səfərbər edərək Ukraynaya tez bir zamanda sursatla təmin etməlidir. Borrell hazırda mövcud olan silahların göndərilməsinin bir neçə həftə ərzində həyata keçiriləcəyini deyib.

BMT Baş katibinin taxıl narahatlığı

BMT-nin baş katibi Antonio Quterreş Kiyevə səfər edərək Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski ilə görüşüb. O, Rusiyanın Ukraynaya bir ildən çoxdur davam edən hücumunu beynəlxalq hüququn pozulması kimi qiymətləndirib.

"Ukraynanın suverenliyi, müstəqilliyi, birliyi və ərazi bütövlüyü beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri daxilində qorunmalıdır",- deyərək Quterreş Zelenski ilə danışıqlardan əvvəl bildirib.

BMT-nin Baş katibi Rusiyanın razılığı ilə Qara dəniz vasitəsilə Ukraynadan taxıl daşınmasının davam etdirilməsinin vacibliyini xüsusi qeyd edib. Xatırladaq ki, ötən ilin iyul ayından bəri Ukrayna limanla-

rından 23 milyon ton taxıl ixrac edilib ki, onun böyük hissəsi yoxsul ölkələrə göndərilib.

Lakin proqramın müddəti martın 18-də başa çatır, yeni razılaşma isə hələ əldə olunmayıb. Ən son məlumatlara görə, Türkiyənin müdafiə naziri Hulusi Akar bu məsələ ilə bağlı Rusiya tərəfi ilə artıq danışıqların başladığını bildirib.

Hazırladı:
M.HACIXANLI,
"Xalq qəzeti"

Şirvanda 8 Mart şənliyi

Şəhid anaları və həyat yoldaşları tədbirə xüsusi ahəng qatdılar

8 Mart Beynəlxalq Qadınlar Günü'nün Şirvanda qeyd edilməsi bununla bağlı təşkil olunmuş toplantıda şəhid anaları və həyat yoldaşlarının iştirakı ilə yadda qaldı. Tədbirdə əvvəlcə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Azərbaycan qadınlarına ünvanladığı təbrik məktubu səsləndirildi.

Şirvan Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı İlqar Abbasov zərif cinsin nümayəndələrini həm əlamətdar gün, həm də Yel çərşənbəsi münasibətilə təbrik etdi, onlara ən xoş arzularını çatdırdı. Şəhər rəhbəri Azərbaycan qadınının millətimizin adını daim uca tutduğunu bildirdi.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin həmişə qadınlara xüsusi diqqət və qayğı göstərdiyini xatırladan natiq qeyd etdi ki, dövlət başçısı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə qadın hüquqlarının müdafiəsi sahəsində möhkəm qanunvericilik bazası yaradılıb və onlar mühüm dövlət qurumlarında, parlament və bələdiyyələrdə uğurla təmsil olunurlar, ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi, elmi-mədəni proseslərdə fəal iştirak edirlər. Tədbirdə, həmçinin Azərbaycan Respublikasının Birinci

vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təmsalında qadınların həm gözəl ana, həm də fəal ictimai xadim ola biləcəyi vurğulandı.

Şəhərin hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərləri və şəhər bələdiyyəsinin sədri tədbirdə iştirak edən xanımların təmsalında bütün Azərbaycan qadınlarını təbrik edərək dövlətimizin əsaslarının möhkəmləndirilməsində, ölkəmizin hərtərəfli inkişafında, eyni zamanda, ərazi bütövlüyünün təmin olunması uğrunda canından keçmiş Vətən oğullarının yetişməsində Azərbaycan qadınlarının rolunu vurğuladılar.

Sonda şəhidlərin doğmalarına gül dəstələri, hədiyyələr təqdim olundu.

Səməd HÜSEYNOĞLU,
"Xalq qəzeti"nin bölgə müxbiri

İdman xəbərləri

"NTD BK" liderdir

Azərbaycan Basketbol Liqasında XXI turun açılış matçı keçirilib. "Sərhədcə" İdman Mərkəzində təşkil edilən oyunda "NTD BK" komandası "Neftçi İK" ilə qarşılaşıb.

Azərbaycan Basketbol Federasiyasının mətbuat xidmətindən aldığımız məlumata görə, oyuna "NTD BK" basketbolçuları üstün başlayıblar. Görüş "NTD BK" komandasının 109-80 hesablı qələbəsi ilə yekunlaşıb.

Matçın ən məhsuldar basketbolçuları "NTD BK" komandasından Kuinton Kempbel (26 xal, 7 ribaund), "Neftçi İK"-dan isə Yuri Kondrakov (26 xal, 5 ribaund) olublar.

Qeyd edək ki, hazırda turnir cədvəlinə 36 xalı olan "NTD BK" başçılıq edir. Lideri 34 xalla "Sabah BK" komandası izləyir.

Günəş Bədəlovaya etimad

International Ski Mountaineering Federation

Beynəlxalq Xizək Alpinizmi Federasiyasının Avropa Xizək Alpinizmi Konsulluğunun Baş Assambleyası keçirilib. Assambleyada Beynəlxalq Xizək Alpinizmi Federasiyasının Avropa Xizək Alpinizmi Konsulluğunun prezidenti seçilib.

Bu barədə federasiyadan məlumat verilib. Bildirilib ki, Baş Assambleyada

Avstraliyanın Adelaida Universitetinin tədqiqatçıları astronavtlar üçün "kosmik salat" qarışımı hazırlayıblar. Yeməyin tərkibinə orbitdə lazım olan bütün qidalar daxildir.

"Kosmik salat"

Tədqiqatçılar, həmçinin Beynəlxalq Kosmik Stansiyasında bəzi məhsulların yetişdirilə biləcəyini də vurğulayıblar. Bunlar – soya, arpa, fısqı, kələm yarpaqları, şirin kartof və çörəkəti toxumlarıdır. Yeməyin dadına baxan könüllülər onun çox dadlı olduğunu bildiriblər.

Professor Volker Qessel qeyd edib ki, salatın tərkibində astronavtların qida ehtiyacını ödəyərək bilən faydalı məhsullar var: "Biz bunu NASA-nın araşdırmalarından və astronavtların gündəlik pəhriz tələblərindən istifadə edərək müəyyən etmişik".

Professor onu da əlavə edib ki, astronavta əsas qidaları təmin edən qarışıq modeləşdirdikləri zaman onun rəngi, dadı, tərkibi və həтта təravəti də nəzərə alınır. Bütün bunlar onların əhval-ruhiyyəsində vacib rol oynayır.

Aytan NƏCƏFOVA,
"Xalq qəzeti"

qitə qurumuna seçkilər onlayn formatda təşkil edilib. Səsvərmənin nəticələrinə əsasən, Azərbaycan Qış İdmanı Növləri Federasiyasının baş katibi Günel Bədəlova növbəti 4 il müddətinə Beynəlxalq Xizək Alpinizmi Federasiyasının Avropa Xizək Alpinizmi Konsulluğunun prezidenti seçilib.

XIII turun nəticələri

"Tam Gənc" Tələbə Basketbol Liqasında 13-cü turun oyunları keçirilib. ABB-nin sponsorluğu ilə Azərbaycan Texniki Universitetinin idman zalında "Tam Gənc" Tələbə Basketbol Liqasının on üçüncü turunun oyunları keçirilib.

XIII turun görüşləri çərçivəsində Bakı Mühəndislik Universiteti (BMU) Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye

Universitetinə (ADNSU) 55-76 hesabı ilə məğlub olub. Digər qarşılaşmada Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası (ADBTA) Xəzər Universitetinə 67-79 hesabı ilə udub.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (ADİU) isə Azərbaycan Texniki Universiteti (ATU) ilə bacarmayıb– 66-119.

Qeyd edək ki, 13 turdan sonra çempionata, məğlubiyyətsiz ATU komandası başçılıq edir.

Elçin AĞAMIRZƏ,
"Xalq qəzeti"

Hava proqnozu

✓ **Martın 10-da**
✓ **Bakıda və Abşeron yarımadasında** dəyişkən buludlu olacağı, ararib tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Bəzi yerlərdə ararib duman olacaq. Şimal küləyi əsəcək. Gecə 5-7°, gündüz 10-15° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi 760 mm cıva sütunu, nisbi rütubət 60-70 faiz olacaq.
✓ **Naxçıvan şəhəri, Culfa, Ordubad, Sədərək, Şahbuz və Şərur rayonlarında** əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gecə və səhər bəzi dağlıq ərazilərdə ararib yağintılı olacaq, qar yağaçağı ehtimalı var. Bəzi yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək. Gecə 0-5° isti, bəzi yerlərdə 3°-dək şaxta, gündüz 13-18° isti olacaq.
✓ **Xankəndi, Şuşa, Xocalı, Xocavənd, Ağdam, həmçinin Daşkəsən-Gədəbəy ra-**

yonlarında əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gecə və səhər bəzi yerlərdə ararib yağintılı olacağı gözlənilir. Bəzi yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək. Gecə 2° şaxtadan 3°-dək isti, gündüz 5-10° isti olacaq.
✓ **Şərqi Zəngəzur: Cəbrayıl, Kəlbəcər, Qubadlı, Laçın, Zəngilan rayonlarında** bəzi yerlərdə ararib yağintılı olacağı, dağlıq ərazilərdə qar yağaçağı, gündüz tədricən kəsilecəyi gözlənilir. Bəzi yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək. Gecə 2° şaxtadan 3°-dək isti, bəzi yerlərdə 3-5° şaxta, gündüz 5-10° isti olacaq.
✓ **Qazax, Gəncə, Goranboy, Tərtər, Füzuli rayonlarında** əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gündüz bəzi yerlərdə yağintılı olacağı ehtimalı var. Bəzi yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək. Gecə 2-6°, gündüz 12-17° isti olacaq.
✓ **Balakan, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayilli, Ağsu, Şamaxı, Siyazan, Şabran, Xızı, Quba, Xaçmaz, Qusar rayon-**

larında əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gündüz bəzi şərq rayonlarında ararib yağintılı olacağı gözlənilir. Dağlıq ərazilərdə qar yağaçağı ehtimalı var. Bəzi yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək. Gecə 0-5°, gündüz 12-17° isti, dağlarda gecə 0-5° şaxta, gündüz 3-8° isti olacaq.

✓ **Mingəçevir, Yevlax, Göyçay, Ağdas, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Beyləqan, Sabirabad, Biləsuvar, Saatlı, Şirvan, Hacıqabul, Salyan, Neftçala rayonlarında** əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gecə bəzi yerlərdə ararib yağış yağaçağı ehtimalı var. Bəzi yerlərdə ararib duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək. Gecə 3-6°, gündüz 13-18° isti olacaq.
✓ **Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Astara rayonlarında** əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gündüz bəzi yerlərdə ararib yağintılı olacağı ehtimalı var. Bəzi yerlərdə ararib duman olacaq. Şimal-şərq küləyi əsəcək. Gecə 5-7°, gündüz 11-16°, dağlarda gecə 3-5°, gündüz 6-10° isti olacaq.

"Xalq qəzeti"nin kompüter mərkəzində yığılıb və səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunub.

ÜNVANIMIZ:

AZ-1000, Bakı şəhəri, Bülbül prospekti, 30.
Şəhadətnamə 022273

İNDEKS 0282
TİRAJ 4777
SİFARIŞ 633
QIYMƏTİ 40 qəpik

Növbətçi redaktor
Mirbağır YAQUBZADƏ
Çapa imzalanmışdır
00:00

BAŞ REDAKTOR

ƏFLATUN
AMAŞOV

TELEFONLAR:

Reklam və elanlar: 493-82-21

Qəbul şöbəsi: 493-24-75
Məsul katib: 493-61-02
Texniki şöbə: 493-59-64

Mühasibatlıq: 498-85-29
E-mail: xalqqazeti@gmail.com
info@xalqqazeti.az

+994(51) 280-16-44